

ДА ИМ ДАМ ЖИВОТ

СЪБОРНИ БЕСЕДИ
ОТ УЧИТЕЛЯ

ДАДЕНИ НА УЧЕНИЦИТЕ
ОТ ВСЕМИРНОТО БЯЛО БРАТСТВО
1936 Г. – ИЗГРЕВ.

СОНИТА
София 1997г.

Да им дам живот
Беседи от Учителя.

Дадени на учениците от Всемирното Бяло Братство,
през лятото на 1936 г., – „Изгрев“

Издателство «Сонита», София, 1997 г.

Второ (фототипно) издание.

Първо издание 1936 г., София.

© Издателство "Сонита"
ISBN 954-8646-13-7

ДА ИМЪ ДАМЪ ЖИВОТЬ.

„Крадецът не иде, освенъ да открадне, да заколи и да погуби, а азъ дойдохъ, за да имъ дамъ животъ и за да ме познаятъ“.*)

„Крадецът не иде, освенъ да открадне, да заколи и да погуби“. Какво се разбира отъ този стихъ? За да се разбератъ нѣщата, тѣ трѣбва да проникнатъ дълбоко въ човѣшкото съзнание, както храната трѣбва напълно да се асимилира отъ човѣшкия организъмъ. Докато храната се приема само външно и не се асимилира отъ организма на човѣка, тя не може да го ползува, тя не е никаква храна. Сжщото може да се каже и за всѣки човѣкъ, който мисли, че много знае. Срѣщате единъ човѣкъ, който започва да се хвали, че много знае. Само онзи човѣкъ може да каже за себе си, че много знае, който разполага съ известна мъдростъ. Които не сж мъдри, тѣ нѣматъ това знание въ себе си. На тѣхъ не остава нищо друго, освенъ да вѣрватъ. Противоречията въ живота произтичатъ отъ факта, че хората мислятъ за себе си повече, отколкото сж въ действителностъ. Тѣ мислятъ, че знаятъ всичко, а въ сжщностъ не е така. Това се вижда отъ факта, че каквото знаятъ, тѣ не могатъ да го приложатъ. Истинското знание на нѣщата под-

*) Иоана 10:10.

разбира същевременно и приложение. Да знаеш нѣщо, безъ да можешъ да го направишъ и приложишъ, това не е знание. Знание безъ приложение представя фалшива основа, върху която нищо не може да се гради. На такава основа сж градили много отъ съвременнитѣ хора, вследствие на което страдатъ. За оправдание на своитѣ криви постѣпки, нѣкой казва: Азъ така съмъ училъ. Каквото съмъ училъ, това права. — Това още нищо не значи. Този човѣкъ може да знае много нѣща, но знанието не произтича отъ неговата душа. Истинско знание е това, което произтича отъ човѣшката душа. Знанието не е достояние само на единъ човѣкъ, нито е опредѣлено да се постигне въ единъ день. Знанието е достъпно за всички хора, за всички разумни същества и се придобива презъ цѣлата вѣчностъ. Докато е живъ, човѣкъ трѣбва непрекъснато да учи.

Велико, красиво нѣщо е знанието, но знание безъ вѣра не може да се реализира. И въ Писанието е казано: „Да бжде споредъ вѣрата ти!“ Не е казано: „Да бжде споредъ знанието ти!“ Човѣкъ трѣбва да вѣрва въ Онзи, Който всичко знае и Който всичко е направилъ. Съвременнитѣ хора се смущаватъ отъ много нѣща. — Защо? — Защото тѣ искатъ да разрешатъ тия нѣща само по пжтя на знанието. Силата на човѣка не седи въ знание, което нѣма приложение. Нито победата седи въ силата. Силата на човѣка е необходима само за да пази реда и порядъка, които Първата Причина е

поставила въ свѣта. Силата на човѣка се крие въ Божията Любовь. Значи, само любовта въ свѣта е въ състояние да запази Божествения редъ и порядъкъ на нѣщата.

Мнозина се спиратъ върху въпроса, кой е кривъ и кой — правъ. Това сж човѣшки работи. Богъ обръща внимание само на онѣзи хора, които вѣрватъ и приематъ Неговата Любовь и Мждростъ. Само тѣзи хора сж прави. Само тѣ могатъ да се нарекатъ Синове Божии.

„Крадецътъ не иде, освенъ да открадне, да заколи и да погуби“. Съ други думи казано: Крадецътъ не иде, освенъ да вземе нѣщо отъ човѣка. А онзи, който дава нѣщо отъ себе си, той носи истината, той носи свободата. Взимане и даване, това сж две положения, които човѣкъ трѣбва да знае. Щомъ знае това, нѣма защо да става споръ, кой е кривъ и кой — правъ. Спорътъ помрачава човѣшкото съзнание. Човѣкъ може да спори съ години, но този споръ нищо нѣма да му придаде. Какво се ползува човѣкъ отъ това, че знае, дали е правъ или кривъ? — Нищо не се ползува. Правъ е онзи, у когото Богъ живѣе. Ако Богъ не живѣе у човѣка, той е на кривъ пжтъ. — Ама не съмъ ли правъ? — Щомъ питашъ, ти се съмнявашъ въ себе си. Щомъ се съмнявашъ, ти самъ решавашъ въпроса. Човѣкъ трѣбва да съзнава въ душата си, че е правъ. Той трѣбва да вѣрва въ душата си, че дѣлата му сж прави. Затова е казано въ Писанието: „Ако не

вѣрвате въ мене, вѣрвайте въ дѣлата, които права“.

И тъй, силата на човѣка не се опредѣля само отъ неговата вѣра, нито само отъ неговото знание. Силата на човѣка се заключава едновременно въ неговата вѣра и въ неговото знание. Вѣрата на човѣка се опредѣля отъ редъ закони: законъ за послушание, законъ за изпълнение и т. н. Христосъ казва: „Отецъ ми всѣкога ме е слушалъ, защото азъ изпълнявамъ Неговата воля“. Христосъ имаше вѣра, която прилагаше. Следователно, който има вѣра, той трѣбва да направи опитъ, да види, докъде е достигналъ въ своята вѣра. Отъ това, което получи, което му се даде, човѣкъ ще познае силата на своята вѣра.

Съвременниятъ човѣкъ се нуждае не само отъ вѣра, но и отъ самоопредѣляне. Самоопредѣлянето подразбира намиране на пътя, който Богъ е опредѣлилъ на човѣка. Този пътъ не върви само въ една посока. Той има много посоки, много направления. За да намѣри този пътъ, човѣкъ трѣбва да се обърне къмъ разумнитѣ същества, къмъ Божиитѣ служители, къмъ ангелитѣ. Само тѣ сж въ състояние да го уплътятъ. Същото нѣщо може да се каже и за индивидуалния животъ на човѣка. Отъ това, какво се преподава на човѣка, може да се опредѣли, какъвъ ще бжде неговиятъ личенъ животъ. Знанието на човѣка зависи отъ това, което му е преподадено. Това знание е на степени, както въ училищата. Знанието, което ученикътъ

придобива въ първоначалното училище, е едно. Колкото по-нагоре се качва, толкова и знанието му става по-високо. Въ прогимназията, въ гимназията и въ университета ученикътъ минава все въ по-високо знание, докато влѣзе въ живота, дето прилага наученото и придобива истинско знание. Колкото по-нагоре се качва ученикътъ, толкова по-широкъ става неговиятъ кръгзоръ.

Нѣкои казватъ, че човѣкъ може да се учи отвсѣкъде и отъ всичко. — Не, човѣкъ може да се учи само отъ това, което иде отъ Бога. Докато мисли, че оттукъ и оттамъ може да придобива знания, човѣкъ е на кривъ пътъ. Следователно, всѣки може да предаде своитѣ знания на другитѣ въ такъвъ случай само, ако тѣ сж придобити отъ Бога, отъ Божественото начало. Нѣма по-красиво нѣщо за човѣка отъ това, да предава нѣщата така, както сж въ действителностъ, безъ никакво изопачаване. Човѣкъ трѣбва да знае, че се намира въ свѣтъ, създаденъ отъ Бога, въ който господарь е Богъ. И ако човѣкъ се ползува отъ благата на този свѣтъ, това става по единствената причина, че той носи истината въ себе си. Откаже ли се отъ тази истина, той прекъсва пътя, по който идатъ тия блага, а съ това прекъсва връзката си съ живота. Животътъ носи Божественитѣ блага въ себе си. Най-голѣмото благо за човѣка е самиятъ животъ, но като живѣе, той трѣбва да се учи да различава правата отъ кривата мисль, истинската свобода

отъ привидната. И войникътъ има свобода да вземе оръжие и да отиде на бойното поле, но тази свобода е привидна. Задъ него седи началникътъ му, който насила го заставя да вземе оръжие и да отиде да се бие за отечеството си. Тъй щото, човѣкъ трѣбва да учи, да различава нѣщата, да отдѣля чистото отъ нечистото, правото отъ кривото. Това зависи отъ неговитѣ разбирания, отъ това, което е научилъ и приложилъ.

„Крадецътъ не иде, освенъ да открадне, да заколи и да погуби, а азъ дойдохъ, за да имъ дамъ животъ и да ме познаятъ“. Въ този стихъ Христосъ изнася две положения: първото положение представя крадеца, който отнима живота. Второто положение представя истинския човѣкъ, който дава животъ, който носи истината въ свѣта. Човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ познаване на истината, като единствена реална придобивка въ живота. Истината носи свобода, а свободата зависи отъ вътрешното познаване на нѣщата. Веднѣжъ придобилъ тази свобода, човѣкъ остава неизмѣненъ по отношение възгледитѣ си за живота. Мнозина разискватъ върху редъ въпроси изъ живота, като запримѣръ зърху въпроса за посвещението и казватъ, че не разбиратъ този въпросъ и никога не могатъ да го разбератъ. Тѣ сами се заблуждаватъ. Тѣ могатъ да разбератъ всички въпроси, но постепенно, а не изведнѣжъ. Човѣкъ не може да разбере всички нѣща изведнѣжъ. За него е важно да се стре-

ми да придобие великата любовъ. Придобие ли я веднѣжъ, тя всичко ще му разкрие. Знаете ли, какво представя вѣчната, великата любовъ? Опитвали ли сте я нѣкога? Безъ да мислятъ много, нѣкои бързо се произнасятъ за тази любовъ. Тѣ я кръщаватъ съ имена, които не отговарятъ на нейната сжщностъ. Лесно е да каже човѣкъ, че познава тази любовъ, или че има вѣра въ Бога. Да вѣрва човѣкъ, това значи да търпи. Да търпи, това значи да носи всички нѣща, безъ да се смущава. Който вѣрва, Богъ ще го избави отъ всички несгоди въ живота. — Защо носите несгодитѣ на живота? — Защото не е дошло още времето да ви освободятъ отъ тѣхъ. Когато дойде това време, всички хора ще се освободятъ отъ мъчнотиитѣ и страданията, отъ несгодитѣ въ живота. За да оправдаятъ неуспѣхитѣ въ живота си, мнозина казватъ, че и Христосъ, като тѣхъ, се е молилъ, но ни гласъ, ни услъшание не се е чуло на молитвитѣ Му. — Не, Христосъ не е мислилъ така. Той казвалъ: Господи, азъ виждамъ, че ме изпитвашъ. Вѣрвамъ, че ще ме избавишъ, ще ме извадишъ отъ тежкото ми положение, но какъ ще стане това, не зная. Съвременнитѣ християни искатъ да знаятъ, какъ ще дойде тѣхното спасение. Въ това отношение тѣ сж на кривъ пѣтъ. За тѣхъ е важно да вѣрватъ, че ще бждатъ спасени, а какъ ще дойде спасението имъ, това не е тѣхна работа. Като вѣрватъ, тѣ ще видятъ, че страданията имъ нѣма да бждатъ продължителни. Най-голѣмото стра-

дание трае само нѣколко часа. Страданието е чистене, безъ което животътъ не може да се разбере. Страданието поставя човѣка въ пѣтя, който Богъ му е опредѣлилъ. Чрезъ страданието човѣкъ дохожда до истината.

Казано е въ Писанието: „Истината ще ви направи свободни“. Следователно, само чрезъ истината човѣкъ придобива свобода. Щомъ придобие истинската свобода, той ще разбере смисъла на живота, ще се освободи отъ заблужденията си. Това значи да се облечи, да постави нова основа на живота си. Докато се смущава отъ хората, човѣкъ е на кривъ пѣтъ. Докато се смущава отъ хората, човѣкъ вижда, че му липсва нѣщо. Не е лошо, че човѣкъ се смущава, но докато се смущава, той трѣбва да знае, че не е намѣрилъ истината, не знае, какъ да се отнася съ своитѣ ближни. Само мъдрецътъ не се смущава. Той е намѣрилъ истината и я приложилъ въ живота си. Ще кажете, че това е мъчна работа. — Не, щомъ става въпросъ за истината, като проява на Божественото учение, вие трѣбва да знаете, че нѣма никаква мъчнотия въ приложението ѝ. Мъчнотиитѣ и страданията сж сплѣтници на човѣшкия животъ, но не и на Божествения.

Съвременнитѣ хора се стремятъ къмъ придобиване на Божествения животъ. Който не мисли правилно, той казва, че докато е младъ, не се интересува отъ този животъ. Другъ пъкъ казва, че като младъ, именно, се интересува отъ Божествения животъ, за да постави здра-

ва основа на живота си. Който казва, че е младъ и не трѣбва да мисли за утрешния день, той мяза на младъ натоваренъ конь. Какво ще придобие този конь? — Като стигне до опредѣленото мѣсто, ще му дадатъ малко зобъ — нищо повече. Казватъ за нѣкого, че трѣбва да стане професоръ. — Какво ще придобие, ако стане професоръ? — Нищо особено. Ще придобие знания, които на другия день ще изгуби. Истинската придобивка се заключава въ Божественото знание, което, веднѣжъ придобито, никога не може да се изгуби. Това знание се складира въ подсъзнанието на човѣка, и той го носи вѣчно съ себе си. Въ това знание седи силата на човѣка. Знание, което днесъ се придобива, а утре се губи, не е истинско, не е Божествено знание. Има смисълъ човѣкъ да работи съ години върху себе си, за да придобие това знание. Има смисълъ човѣкъ да приложи всичкото си търпение, за да придобие Божественото знание. Въ това знание седи силата на човѣка. Христосъ казва: „Азъ дойдохъ да имъ дамъ животъ“. Значи, всичко се заключава въ живота. Вънъ отъ него, всичко друго е временно, преходно, неустойчиво. Временното представя външна обвивка на нѣщата.

„Крадецътъ не иде, освенъ да открадне, да заколи и да погуби“. — Защо крадецътъ постѣпва така? — Защото нищо не е създалъ. Той знае само да яде и да пие. Божественото у човѣка, което му дава сила, съзнава, че смисълътъ на живота седи въ изпълне-

ние волята Божия, не по външна форма но по съдържание. Който изпълнява волята Божия, той е свързанъ съ Него, съ цѣлото, съ общото, както кракътъ на човѣка е свързанъ съ цѣлото тѣло. Този кракъ трѣбва да служи на човѣка не само единъ день, но презъ цѣлия му животъ, и то даромъ. Това иска Божествениятъ животъ отъ човѣка. Като служи на Бога по този начинъ, човѣкъ ще дойде до пълно различаване на Божествения, на истинския животъ отъ временния. И двата живота иматъ свое предназначение, но за да дойде човѣкъ до познаването имъ, той трѣбва дълго време да чака, да приложи търпението си, да учи. Запримѣрь, нѣкой иска да знае, може ли да вдигне на гърба си нѣкаква голѣма тежестъ. За да дойде до това познаване, той трѣбва дълго време да учи, да прави опити. Който е въ сила да вдигне земята на гърба си, само той може предварително да каже, че е въ състояние да вдигне всѣкаква тежестъ. Следователно, всѣко нѣщо, което човѣкъ иска да направи, той трѣбва най-напредъ да го опита. Само чрезъ опитности човѣкъ може да дойде до познаване на истинския животъ. Даже и Христосъ, Синъ Божий, като дойде на земята, бѣше поставенъ на страдания и изпитания. — Защо трѣбваше Христосъ да страда? — Така е било опредѣлено. Да се задава такъвъ въпросъ, то е все едно да питате, защо този конь, а не другъ нѣкой, трѣбва да носи голѣмия товаръ. Единъ конь все трѣбва да

изнесе товара. Значи, трѣбваше да дойде единъ силенъ човѣкъ на земята, който да помогне на хората, да имъ покаже, какъ трѣбва да живѣятъ. Този човѣкъ бѣше Христосъ. Не е достатъчно само да се помогне на човѣка, но трѣбва да му се покаже пътя къмъ истината.

И тъй, да помогнемъ на човѣка, това значи да направимъ връзка съ него. Само любовта прави връзки. Следователно, само онзи може да помага на хората, който ги обича. Човѣкъ не може да обича всички хора еднакво. Обичта се дава на степени — споредъ нуждата. Да обичашъ човѣка, това не значи изобилно да му давашъ. Изобилното даване е зальгване. Кога майката дава изобилно на децата си? — Когато трѣгва за града, тя дава на децата си много работи, за да ги зальже да не плачатъ. Това прави тя съ неразумнитѣ си деца. На разумнитѣ си дѣца, обаче, тя казва къде отива, каква работа има, кога ще се върне, и тѣ я разбиратъ. Тѣ не се нудаятъ отъ никакво зальгване.

Съвременнитѣ хора искатъ да знаятъ, защо не имъ се дава това, което желаятъ. Тѣ казватъ, че съ години чакатъ да се реализиратъ желанията имъ и все още не могатъ да ги постигнатъ. Тѣ трѣбва да знаятъ, че всѣко нѣщо се дава точно на време. Щомъ е така, човѣкъ трѣбва да чака съ търпение онова, което желае да постигне. За да може всѣко нѣщо да се използва правилно, то трѣбва да дойде на опредѣленото за него

време. Преди всичко, човѣкъ не може да използва сегашния си животъ, както трѣбва, и затова, като се намѣри въ безизходно положение, той казва: Този животъ не можахъ да постигна желанията си, но идещия животъ ще ги постигна. Той не знае, че идещиятъ животъ ще бѣде пакъ такъвъ, какъвто е сега. Колкото днесъ може да приложи, толкова и въ бѣдеще ще приложи. Който иска да подобри бѣдещитѣ си условия, той трѣбва да внесе нѣкаква промѣна въ съзнанието си, да измѣни поне малко сегашната си форма. И ако при всѣка промѣна въ съзнанието си, човѣкъ расте и прогресира, той ще има добри резултати, ще подобри условията на бѣдещия си животъ.

Тѣй щото, човѣкъ още въ този животъ трѣбва да намѣри онѣзи условия, които му сж дадени за работа, за да влѣзе въ пѣтя, който му е опредѣленъ. Не е въпросъ да бѣде човѣкъ недоволенъ, но въ недоволството той трѣбва да намѣри доволство. Вие сте недоволни отъ условията, при които живѣете, отъ това, което сте придобили. Какво трѣбва да придобие човѣкъ? Въ какво седи истинската придобивка? Истинската придобивка се заключава въ самия животъ. Който умира и не оживява, той нищо не е придобилъ, той е на кривъ пѣтъ. Който умира и оживява, той е придобилъ живота, той е на правъ пѣтъ. — Може ли човѣкъ да не умира? — Този е главниятъ въпросъ. Важно е за човѣка, като умре, да жи-

вѣе. Човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ вътрешно безсмъртие, а не къмъ външно. При сегашнитѣ условия на живота, човѣкъ външно е смъртенъ. За да придобие безсмъртие, той трѣбва да се запознае съ онѣзи методи, чрезъ които Духътъ го ръководи. Докато дойде до това положение, човѣкъ се натѣква на онава, което не му е потребно.

Христосъ казва: „Азъ дойдохъ да имъ дамъ животъ и да ме познаятъ“. Значи, единственото и най-важно нѣщо, къмъ което човѣкъ се стреми, е животътъ. — За кой животъ говори Христосъ? — За Божествения. И наистина, ако този животъ влѣзе въ умрѣлия, той ще го съживи. Който е придобилъ Божествения животъ, той е влѣзълъ вече въ правия пѣтъ, въ който се проявява живата, абсолютна вѣра въ Бога. Тази вѣра почива на любовъ къмъ Бога, а не на това, какво очаквашъ да получишъ, или какво е обещано да ти се даде. Вѣрата на мнозина се основава на нѣкакви обещания. Ако получатъ обещаното, тѣ иматъ вѣра. Ако не получатъ обещаното, вѣрата имъ се губи.

Сега ще говоря на разбранъ за васъ езикъ: Не губете вѣрата си въ Бога! Знайте, че всичко въ свѣта става споредъ разбиранията на Първата Причина на нѣщата, а не споредъ вашитѣ разбирания. Каквото Богъ е обещалъ и опредѣлилъ, непременно ще стане. Той е опредѣлилъ нѣщата преди вашето съществуване. Тѣй щото, ако мислите, че можете да ги измѣ-

ните споредъ вашитѣ желанія и разбирания, вие се лъжете. Богъ е начърталъ пжтя на всѣки човѣкъ отдѣлно, но докато човѣкъ не получи нѣщо отъ Него, не може да вѣрва. Ако получи нѣщо отъ Бога, той ще вѣрва въ Него; ако нищо не получи, ще изгуби вѣрата си. Действително, вѣрата на човѣка се крепи на благата, които животътъ му дава. Хиляди блага дава животътъ на човѣка, и той трѣбва да вѣрва въ тѣхъ. Що се отнася до условията, човѣкъ не трѣбва да желае по-добри условия отъ тия, които му сж дадени. Дали условията сж добри или лоши, това зависи отъ разбиранията на човѣка. Ако разбиранията на човѣка сж правилни, и условията му ще бждатъ добри; ако разбиранията му не сж правилни, и условията му ще бждатъ лоши. Оттукъ се вижда, че при каквито условия и да се постави здравиятъ, разумниятъ човѣкъ, той ще ги използва добре. Обаче, болниятъ, неразумниятъ човѣкъ не може да използва правилно и най-добритѣ условия. Смыслътъ на живота се заключава въ това, което човѣкъ въ всѣки даденъ моментъ може разумно да използва. Тѣй щото, ако човѣкъ очаква първо да се подобрятъ условията на живота му и тогава да заживѣе добре, той е на кривъ пжтъ. Трѣбва да се подобри нѣщо у човѣка, но не условията, а съзнанието и разбиранията му. Животътъ трѣбва да се разбира, а не да се подобрява. Самъ по себе си животътъ е добъръ, а човѣкъ трѣбва само да го разбира и използва.

„Крадецътъ не иде, освенъ да открадне, да заколи и да погуби“. Който не разбира смисъла на този стихъ, той се запитва. защо нѣщата ставатъ така, както не трѣбва. Като си за даватози въпросъ, защо този човѣкъ не се запитва, коя е причината за измѣнение формата на малкото дете? Мнозина искатъ работитѣ имъ да се нареждатъ така, както тѣ желаятъ и разбиратъ, но тѣхнитѣ желанія и разбирания не сж Божествена мѣрка на нѣщата. Иовъ казва: Господъ дава, Господъ взима. Които разсжждаватъ като Иова, тѣ уподобяватъ живота на богатъ човѣкъ, който дава скжпоценноститѣ си на една бедна вдовица да ги пази, и следъ време дохожда да ги вземе. Които не разсжждаватъ като Иова, тѣ се намиратъ въ положението на бедната вдовица, която се оплаква на мжжа си, че богатиятъ взелъ скжпоценноститѣ си. Мжжътъ ѝ отговаря: Благодарни, че богатиятъ човѣкъ има довѣрие въ тебе досега и те остави да се ползувашъ отъ скжпоценноститѣ му. Тѣ сж негови, и той има право да ги вземе, когато пожелае.

Следователно, всѣки трѣбва да знае, че нищо въ живота не е негово. Нѣкой се радва на детето си и казва: Моето дете! — Не е твое това дете. То е оставено при тебе временно, само да го отгледашъ. Единъ день, когато Богъ пожелае, ще го вземе. Днесъ ще умре детето ти, утре — жена ти, после — майка ти, баща ти, приятелитѣ ти, и ти ще останешъ съвършено самъ. Животътъ на земята е

велико училище, въ което ти си дошъл да учиш. Докъде се простира животътъ, точно не може да се каже, но той непрестанно расте, разширява се и се развива.

Сега, започнете съ вѣрата си въ Бога. Повтаряйте нѣщата, изучавайте ги, докато придобиете нѣщо за себе си. За рибаря не е важно, колко риба е влѣзла въ мрежата му, но колко отъ тази риба той е уловилъ и задържалъ за себе си. Това, което остане въ мрежата му, то е за него. Това, което влиза у васъ, то остава на ваше разположение. То е благо, което Богъ ви е опредѣлилъ. Ето защо, за да се ползува отъ благата на живота, човѣкъ трѣбва да вѣрва непреривно. Казано е, че всичко е възможно за онзи, който вѣрва. Който разбира Божественото учение, той никога не трѣбва да се обезсърдчава. Като се натъкнатъ на известни противоречия, нѣкои хора казватъ, че за да изгладятъ тия противоречия, тѣ трѣбва да се примирятъ помежду си. — Нѣма защо да се примиряватъ. Само умнитѣ хора могатъ да се примиряватъ, но не и обикновенитѣ. Преди всичко, обикновенитѣ хора нѣматъ дълбоки разбирания за живота, а безъ такива разбирания животътъ се обезсмисля. Животътъ има смисълъ само тогава, когато човѣкъ гледа на благата като на такива, които изтичатъ отъ живота. Тѣ не могатъ да дойдатъ отвънъ нѣкъде, по външенъ пѣтъ.

Едно нѣщо трѣбва да се знае: Всѣко благо, което животътъ носи на човѣка, иде по

пѣтя на вѣрата. Когато се говори за вѣра, мнозина я наричатъ „гола вѣра“. Да се казва, че вѣрата е гола, това говори за неразбиране на нѣщата. Вѣрата е всѣкога облѣчена. Соковетѣ на плодоветѣ образуватъ вѣрата. Като не знаятъ това, мнозина гледатъ на вѣрата като на нѣщо несъществено. Голата вѣра подразбира вѣра въ човѣшкото, а облѣчената — вѣра въ Божественото начало. Богъ живѣе въ всѣки човѣкъ дотолкова, доколкото той вѣрва въ Него. Тѣй щото, различието между хората се заключава въ степенъта на вѣрата имъ. Човѣкъ се учи отъ вѣрата на онѣзи, които сж надъ него. Следователно, всички хора вървятъ по пѣтя на своитѣ напреднали братя въ вѣрата. Когато нѣкой казва, че нѣма нужда отъ другитѣ хора, той трѣбва да знае, че неговата работа е свършена вече. Хората на вѣрата съставятъ едно цѣло.

Христосъ казва: „Азъ дойдохъ въ свѣта, за да имъ дамъ животъ и да ме познаятъ“. Това трѣбва да знаятъ всички хора: и млади, и стари. Старъ е онзи, който не разбира. Младъ е онзи, който сжщо не разбира. Истински младъ е онзи, който вѣрва, а старъ — който разбира. Съвременнитѣ млади и стари мислятъ, че всичко знаятъ. Въ това седи погрѣшката имъ. И младиятъ, и стариятъ трѣбва да вѣрватъ и да разбиратъ. Силата на човѣка седи въ вѣрата и въ разбиранията му. Що се отнася до уреждане на живота му, други вършатъ това. Сжществата, които сж завършили развитието си,

се застѣпватъ за него. Тѣ му диктуватъ, какво да работи. — Вѣрно ли е това, или не?—Вѣрвайте въ това, което ви се говори, защото е опитано. Вѣрата се заключава въ опита. Като правите опити, вие ще вѣрвате. И като вѣрвате, ще дойдете най-после до познаване на истината. Невъзможно е човѣкъ да дойде изведнѣжъ до познаване на абсолютната истина. Достатъчно е той да познае истината дотолкова, доколкото въ даденъ моментъ може да я придобие.

Като слушате да се говори за вѣра, за истина, вие намирате, че тѣзи нѣща сѣ дълбоки и трѣбва да останатъ за другъ животъ, т. е. за нѣкое бждеще прераждане. Който отлага днешната работа за утре, той ще отложи и утрешната си работа и по този начинъ ще отлага само, безъ да има нѣкакви резултати. Не е лошо човѣкъ да вѣрва въ утрешния день, но условията сѣ въ днешния день, и тѣхъ трѣбва той да използва. Използвайте благата и условията, които днешниятъ день ви носи, за да можете да учите и да се развивате. Не мислете, че другитѣ хора могатъ да носятъ вашитѣ блага и условия. Всѣки самъ ще носи своитѣ радости и скърби. Законъ е: който носи страданията си, той ще носи и благата си. Откаже ли се отъ страданията си, и благата ще му се отнематъ. Следователно, носете страданията си, за да носите и благата си. Не питайте, защо ви сѣ дадени страдания, нито защо ви сѣ дадени блага. Носете ги съ раз-

бирание, съ съзнание. Това, което Богъ е далъ на човѣка, може да стане толкова голѣмо и толкова малко, колкото той желае. Нѣщата могатъ да се увеличаватъ и намаляватъ споредъ желанието на човѣка. Човѣкъ трѣбва да бѣде благодаренъ на това, което му е дадено.

Христосъ казва: „Азъ дойдохъ да имъ дамъ животъ и да ме познаятъ“. Христосъ даде живота си за хората, раздаде имъ всичкото си богатство, за да изпълни волята Божия. Изпълнете и вие волята Божия, за да станете Синове Божии. Нѣкой казва, че служи на Бога, че изпълнява Неговата воля, а при това губи мира си. — Щомъ губи мира си, той не върши волята Божия. Всичко, което човѣкъ върши презъ дня, ще го доведе най-после до онова, което търси. Той все ще научи нѣщо. Нѣма по-велико нѣщо за човѣка отъ това да разбира Божиитѣ пѣтища.

И тѣй, който иска да разбира Божиитѣ пѣтища, той трѣбва да върви по стѣпкитѣ на Христа. Той трѣбва да раздаде всичкото си богатство на хората. Той трѣбва да имъ даде и живота си. Нѣкой казва: Какво мога да дамъ? — Много можешъ да дадешъ. Дадено ти е, и трѣбва да дадешъ. Отъ това, което давашъ и което ти даватъ, можешъ да познаешъ, доколко си изпълнилъ волята Божия. Колкото повече давашъ и ти даватъ, толкова повече си изпълнилъ волята Божия. Колкото по-малко давашъ и ти даватъ, това показва, че не си изпълнилъ волята Божия, както трѣбва. Нѣкой

казва, че не може да търпи еди-кого си. — Защо не може да го търпи? — Защото не живѣе, както трѣбва. — Чудно нѣщо! Богъ, Който знае всичко, търпи всички а той не може да търпи никого. Вие трѣбва да се научите да търпите, спокойно да дочаквате времето за всички блага. Бждете благодарни за всичко, което идва въ живота ви. Човѣкъ трѣбва да вѣрва и при добри, и при лоши условия на живота. Работете при всички условия, за да видите, какъ работи законътъ на вѣрата. Този законъ е работилъ въ миналото, той работи сега, а ще работи и въ бждеще. Чрезъ вѣрата ще познаете Божиитѣ пѣтица, които сж неизмѣнни. — Защо? — Защото свѣтътъ се ръководи отъ разумни същества, които сж завършили развитието си. Тѣ посочватъ на хората само тѣзи пѣтица, които водятъ къмъ Бога. Христосъ казва: Избѣгвайте кривитѣ пѣтица. Пазете се отъ лъжливи мисли и желания. Приемайте Божественото, което носи благата на живота. Всѣкога изпълнявайте волята Божия!

Христосъ казва: „Азъ дойдохъ, за да имъ дамъ животъ и да ме познаятъ“. Съ други думи казано: Азъ дойдохъ, за да имъ дамъ истинския животъ, който носи великитѣ Божии блага.

*

1. Съборна беседа, държана на 19 августъ, 1936 г., 5 ч. с. София. — Изгрѣвъ.

ВЖТРЕШНА ВРЪЗКА.

„Ако служи нѣкой на мене, мене да последва; и дето съмъ азъ, тамъ ще бжде и слугата ми; и който слуша на мене, него ще почте Отецъ ми“*)

Две разбирания има за живота: външно и вътрешно. Външното разбиране на живота е подобно на красива мома, която обръща внимание само на външността си. Вътрешното разбиране на живота е подобно на мома, която не е много красива, но умна. Тя не обръща голѣмо внимание на своята външность, но работи за развиване на ума и на сърдцето си. Коя отъ дветѣ моми е за предпочитане? — Втората. Първата мома скоро ще изгуби красотата си, и никой нѣма да спира погледа си върху нея. Втората мома ще обръща внимание на хората поради своето вътрешно богатство. Ето защо, човѣкъ не трѣбва да се увлича само отъ външния изгледъ на нѣщата, но да ги разглежда въ тѣхния вътрешенъ смисълъ.

Съвременнитѣ хора се спиратъ предъ въпроса, защо свѣтътъ е създаденъ такъвъ, какъвто днесъ го виждатъ? — Какъ трѣбваше да бжде създаденъ свѣтътъ? — Всички трѣбва да знаятъ, че свѣтътъ не е създаденъ произволно. Великъ законъ опредѣля създаването и съществуването на свѣта. За да разбере този

*) Иоана 12:26

законъ, човѣкъ трѣбва да учи. Затова, именно, той е дошълъ на земята. Който разбира това, той ще търси вътрешната страна на живота. Който не го разбира, той ще се спре предъ външната страна на живота. Казва се, че човѣкъ трѣбва да бжде силенъ. За да бжде силенъ, той трѣбва да разбира вътрешния смисълъ на живота. А за да дойде до това разбиране, той трѣбва да има търпение. Нѣкой казва, че има търпение, но още не е дошълъ до вътрешно разбиране на живота. Този човѣкъ има външно, привидно търпение. Истинското търпение изисква разбиране на нѣщата. Който знае и може да търпи, той се радва на всичко, което разбира. Мжчнотиитѣ въ живота се дължатъ на това, че човѣкъ не разбира сжщественитѣ нѣща, вследствие на което ги отлага за бждеще, за по-благоприятни условия. Въпросътъ не е за бждещето на човѣка. Важно е, какво той днесъ разбира и какво може да направи днесъ. — Ама Христосъ е проповѣдвалъ едно време, въ далечното минало. — И това не е важно. Миналото е изтекло. Какво сж научили хората отъ Христовото учение и какво днесъ прилагатъ, това е важно. Въ миналото е несжщественото. Важно е настоящето, защото въ него е сжщественото. Днесъ всѣки се е преценилъ повече, отколкото струва. Отъ значение за човѣка е онази цена, която му отговаря. Огънь, който може да издържи до край, е силенъ; не може ли да издържи до край, той е слабъ. Човѣкъ трѣбва да рабо-

ти съ силенъ огънь, който разтопява и най-мжчнотопимитѣ тѣла.

Следователно, човѣкъ може да решава труднитѣ задачи въ живота си съ сжщественото, което има въ себе си. То представя силния огънь, предъ който всичко отстъпва. Когато не успѣва въ работитѣ си, човѣкъ съзнава, че му липсва нѣщо сжщественно, че нѣма почва подъ краката си. Той съзнава, че не е такъвъ, какъвто трѣбва да бжде, вследствие на което започва да лицемѣри и да отлага нѣщата за нѣкакво далечно бждеще. Не е въпросъ за отлагане. Човѣкъ трѣбва да учи всѣки моментъ. По-добре е за човѣка да учи и да признае, че не знае, отколкото да минава за знаещъ, хората да го почитатъ, а въ сжщностъ да е невежа. Срамътъ предъ незнанието е за предпочитане предъ почитътъ на невежеството.

И тъй, целта на човѣка въ сегашния му животъ е да се домогне до сжщественото. Щомъ се домогне до сжщественото, той ще се види въ свѣтъ, обиколенъ все отъ съвършени сжщества. Тогава той ще разбере и признае сжществуването на другъ свѣтъ, вънъ отъ него. Хората сега говорятъ за другия свѣтъ, но нито вѣрватъ въ него, нито го признаватъ. Тѣ говорятъ за духове, безъ да иматъ опредѣлена идея, какво нѣщо е духъ. Тази е причината, поради която хората не искатъ да умиратъ. Тѣ не вѣрватъ въ духовния свѣтъ, въ духове и се страхуватъ, не знаятъ, какво ще стане съ тѣхъ следъ смъртъта имъ.

Сега, като слушате да се говори така, не вземайте нѣщата лично за себе си. защото вашата личност се мѣни въ възгледитѣ, въ разбиранията за живота. А когато се говори за нѣщо, всѣкога се има предъ видъ неизмѣнното, постоянното. Какво може да се каже за човѣка, който е миналъ презъ своята петъ, десетъ, петнадесетъ, двадесетъ, тридесетгодишна възраст? Ако сравните разбиранията на човѣка отъ пета до тридесетгодишната възраст, ще видите, че тѣ коренно се различаватъ. Отъ всички тия възгледи кой е най-правъ? Правъ възгледъ е само онзи, който почива върху основитѣ на истината. Животътъ на човѣка се опредѣля, именно, отъ тия възгледи. И щастieto на човѣка зависи пакъ отъ възгледи, които почиватъ на истината. Щастieto на човѣка зависи отъ онѣзи сжщества, които го обичатъ. Тѣ живѣятъ за него, и той трѣбва да живѣе за тѣхъ. Невъзможно е човѣкъ да живѣе за себе си. Нѣкой е следвалъ за инженеръ. За себе си ли е училъ той? — Не, той е училъ за другитѣ хора, да се ползватъ отъ неговото знание. Щомъ другитѣ хора се ползватъ отъ знанието на нѣкой човѣкъ, едновременно съ тѣхъ и той се ползува. Отъ музиката се ползува цѣлата публика, която слуша музиканта, но съ нея заедно и той се ползува.

Човѣкъ трѣбва да разсждава върху всичко, което го обикаля, което става около него, за да различи временното, преходното отъ вѣчното. Докато не разбере временното

човѣкъ не може да дойде до вѣчното. Ученитѣ говорятъ за вѣчността, за другия свѣтъ, за милионитѣ слънца и звезди въ вселената, но за обикновения човѣкъ всичко това остава непознато, докато той не разбере временнитѣ нѣща. Докато не изучи временното, човѣкъ гледа на вѣчното като на предположение. Той казва: Азъ не съмъ ходилъ на тия слънца и не ги признавамъ. — Има хора на тия слънца. — Възможно е, азъ не съмъ ги видѣлъ. За да разберете далечнитѣ, отвлѣченитѣ нѣща, вие трѣбва да изучите и най-малкитѣ бубулечици на земята. Ще кажете, че днесъ тѣзи бубулечици не ви интересуватъ. — Ако днесъ не ви интересуватъ, въ бждеще ще ви интересуватъ и ще ви потребватъ. Отъ какво се интересувате днесъ? Повечето хора се интересуватъ отъ това, какво мислятъ другитѣ за тѣхъ. Какво ще спечелятъ, ако знаятъ, какво мислятъ хората за тѣхъ? Нищо нѣма да спечелятъ, но само ще се заблуждаватъ. Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ здрава, положителна, Божествена мисль. Мисльта на мнозина е повърхностна, вследствие на което изпадатъ въ противоречия.

Какво е нужно на човѣка? — Права мисль, възвишени чувства и здраво тѣло. Въ това седи неговиятъ прогресъ. Безъ здраво тѣло човѣкъ нищо не може да постигне. Здравето е мѣрка въ живота. Който е здравъ, той всичко може да постигне. Да постигне човѣкъ всичко въ живота си, това значи, да разбере своя животъ, а не живота на другитѣ. Докато

е на земята, човѣкъ изучава условията на своя животъ. Като ги изучава, той постепенно се повдига. Както учителятъ обича онѣзи ученици, които се учатъ и които могатъ добре да работятъ, така и Богъ обича и повдига онѣзи души, които учатъ и работятъ добре. Тѣй щото, има смисълъ човѣкъ да се интересува, какво говорятъ хората за него, ако тѣ говорятъ добро. Да почиташъ човѣка и да говоришъ добро за него, това е едно отъ голѣмитѣ блага на живота. Това благо зависи отъ основа, което човѣкъ говори. Не е достатъчно само човѣкъ да говори, но това, което говори, трѣбва да остава за вѣчни времена. Вѣчнитѣ нѣща сж основа на истинския животъ. Докато дойде до истинския животъ, човѣкъ минава презъ различни фази, презъ каквито минава бояджията, който учи изкуството да боядисва. Въ първо време той не знае, какъ да съчетава и закрепва боитѣ, вследствие на което тѣ лесно губятъ цвѣта си. Обаче, колкото повече работи, толкова по-добре той прилага своето изкуство и дохожда до положение на майсторъ-бояджия, чиито бои никога не избѣлватъ. Който е дошълъ до истинския животъ, той си служи съ бои, които не избѣлватъ. Като тури една отъ тия бои, съ нищо вече не може да я отнеме.

Мнозина казватъ, че животътъ е тежкъ. Животътъ е тежкъ тогава, когато човѣкъ мисли само за хората, а не и за Бога. За човѣка е важно едно нѣщо: той трѣбва да се инте-

ресува отъ това, какво Богъ мисли за него. Щомъ държи тази мисль въ ума си, и животътъ му ще бжде лекъ. Въ Бога нѣма никакво лицепринятие. Когато отивате при Него, вие не се нуждаете отъ никаква препорѣка. Животътъ ви ще бжде вашата препорѣка. Като говоря за живота, съ това азъ не искамъ да погълна всичкото ви внимание върху него. Животътъ се проявява върху една широка площъ. Колкото повече тази площъ се разширява, толкова повече тя се използва, както отъ отдѣлния човѣкъ, така и отъ цѣлото човѣчество. Сжщото може да се каже и за знанието. Нѣкой човѣкъ минава за ученъ, когато е между децата. Щомъ попадне въ общество на учени хора, той минава за обикновенъ човѣкъ. Значи, всѣки моментъ човѣкъ трѣбва да съзнава, че има да учи. Въ това седи смирението. Човѣкъ трѣбва да признае въ себе си, че малко нѣща знае и му предстои да учи, да придобива знания. Не е въпросъ да отрича това, което знае, но той трѣбва да съзнава, че всѣки моментъ има какво да учи.

Не е достатъчно човѣкъ да каже за себе си, че знае да говори добре или да свири. Всѣки день човѣкъ трѣбва да придава по нѣщо къмъ своя говоръ, къмъ свиренето си. Всѣка дума, всѣки тонъ трѣбва да се придружава отъ известенъ брой трептения. За да познае дали говори правилно, човѣкъ трѣбва да следи, дали всичко, каквото казва, се сбжда. Ако не се сбжда, и той започва да

го корегира, говорът му още не е правилень. Ако музикантът свири правилно, всъки неговъ тонъ действува благотворно върху слушателятѣ. Не действува ли благотворно върху слушателятѣ, той не е още истински музикантъ. Човѣкъ може да грѣши, докато е на физическия свѣтъ. Щомъ влѣзе въ Божествения свѣтъ, тамъ никакви грѣшки не се позволяватъ. — Защо? — Защото обикновениятъ човѣкъ може да се излъже, но съвършениятъ — никога.

Христосъ казва: „Ако слугува нѣкой на мене, мене да последва“. Значи, тукъ става въпросъ за служене на Христа. Да служи човѣкъ на Христа, за това се иска съвършенъ животъ. „Мене да последва“ — това показва, че човѣкъ трѣбва да живѣе като Христа. Да живѣе като Христа, това значи, всъки день да внася по нѣщо ново въ живота си. Въ това седи истинското подмладяване. Не е въпросъ да се говори за младостъ и старостъ. Младостъ и старостъ, за които обикновено се говори, сж човѣшки работи. Човѣкъ първо е младъ, а после остарява. Тази младостъ и старостъ сж въ реда на нѣщата, тѣ сж неизбѣжни. Но като остарява, човѣкъ не трѣбва да оглупява. Срѣщате едного, който казва: Едно време бѣхъ младъ. Едно време свирѣхъ добре. Щомъ говори за минало време, този човѣкъ не е на правъ пѣтъ. Той изпада въ закона на отлагането, дето нѣщата губятъ своята младостъ и сила. Другъ пѣкъ ще каже, че знае

нѣколко пѣсни, които нѣкога научилъ, и повече нищо не може да възприема. Този човѣкъ е подобень на латерна, на грамофонъ, който може да произведе само опредѣленъ брой парчета. Това е механически процесъ на работа.

Човѣкъ трѣбва да учи, да се занимава само съ себе си, докато разбере вътрешната връзка на живота. Какво правятъ другитѣ хора, какъ живѣятъ, това не трѣбва да го занимава. Ако иска да се научи да прави хубави обуца, обуцарятъ трѣбва да се занимава само съ своя занаятъ — нищо друго да не го интересува. Това е единъ начинъ за развиване. Той има приложение на физическия свѣтъ. Всъки день ще прилагашъ по нѣщо ново къмъ своята работа. По сжщия начинъ човѣкъ може и да се лѣкува: всъки день ще прибавя по една капка повече отъ лѣкарството, което употребява, докато дойде до опредѣлено число капки. Обаче, има и другъ начинъ на работа, на лѣкуване — чрезъ мисълта. Чрезъ мисълта си човѣкъ може да работи върху себе си, да се усъвършенствува; той може по сжщия начинъ и да се лѣкува. Мислено човѣкъ може всъки день да взима по нѣколко капки отъ онази своя мисълъ, която е въ състояние да лѣкува, да превръща нѣщата. Ще кажете, че днесъ това е невъзможно. Невъзможно е, защото вие едновременно живѣете два живота — старъ и новъ. Тѣкмо започнете една работа и веднага казвате: Дали ще успѣя? Щомъ се усъмните, вие влизате въ стария животъ. — Дали

хората ще ме почитатъ и уважаватъ? — Това не зависи отъ тѣхъ, но отъ Бога. Богъ при-мирява човѣка съ враговетѣ му. — Кога? — Когато пѣтищата му сж богоугодни. Щомъ пѣтищата на човѣка сж богоугодни, хората ще го обичатъ. Ще кажете, че и Христосъ, Който вършеше волята Божия не бѣше обичанъ отъ всички. — Да, Христосъ бѣше обичанъ отъ народа. Малко хора не Го обичаха. Това бѣха едва нѣколко свещеници, книжници и фарисеи. Едно се иска отъ човѣка: каквото говори, да го изпълнява. Не е достатъчно човѣкъ да каже само, че знае да свири, но той трѣбва сж-щевременно да свири и да пѣе. Каквото каже, човѣкъ трѣбва да го изпълни.

Христосъ казва: „Ако слугува нѣкой на мене, мене да последва“. Който иска да се учи, той трѣбва да служи на Христа. Безъ служене нѣма учене. Лесно е да каже нѣкой на другитѣ да се молятъ за него. Всѣки самъ трѣбва да се моли за себе си, както всѣки самъ трѣбва да се учи. Да мисли човѣкъ, че другитѣ могатъ да свършатъ работата заради него, това е неразбиране на живота. — Ама Православната християнска църква се моли за душитѣ на заминалитѣ. — Това е другъ въпросъ. Истинското християнство представя велика наука, за изучаването на която се изисква силенъ стремежъ. Като наука, християнството съдържа въ себе си редъ методи за възпитаване на човѣка. За да се домогне до тѣзи методи, той трѣбва да търси обще-

ство на хора, които знаятъ, които сж опитали тѣзи методи. Когато предава нѣщо, човѣкъ трѣбва да го предаде правилно, безъ никакво изопачаване. Който иска да се учи отъ хора, които знаятъ, той трѣбва да бжде готовъ да слуша, да възприема. Дойдете ли до Божествената наука, вие се свързвате съ сжщества, които сж завършили развитието си. За да ви предадатъ знанието си, вие трѣбва да бждете готови да слушате, да възприемате и прилагате. Тѣ не губятъ времето си напразно. Ако не се учите отъ тѣзи сжщества, вие зави-наги ще останете въ сегашното си състояние. Следователно, учете и каквото научите, прило-жете го, за да придадете нѣщо къмъ знанието, което имате. Безъ новото знание, старото нищо не струва. Който иска да придобие истинско знание, той трѣбва да бжде смиренъ, като мждрецъ. Когато се разказва нѣщо на мждре-ца, той слуша внимателно, безъ да критикува, безъ да прекъсва. Ако забележи нѣкаква по-грѣшка, той изслушва до край и после каз-ва, че е видѣлъ една малка погрѣшка, която трѣбва да се изправи.

И тѣй, да разбира, да възприема и да прилага нѣщата, въ това седи щастieto на човѣка. За да покаже своето превъзходство надъ другитѣ, нѣкой човѣкъ казва, че е при-добилъ щастieto, защото Духътъ му говори. Питамъ: знае ли този човѣкъ какъ, къде и кога говори Божиятъ Духъ и какъ, къде и кога — човѣшкиятъ? Само умниятъ, само мж-

дриятъ човѣкъ може да говори положително за тия нѣща. Това не значи още, че човѣкъ трѣбва да мисли, че нищо не знае. Колкото е вѣрно, че всичко знае, толкова е вѣрно, че нищо не знае. И едното, и другото сж крайности. За всѣки даденъ случай човѣкъ трѣбва да разбира положението си, да знае, съ кого се разговаря. Щомъ има вѣрна представа за нѣщата, той ще може да отдаде нужното уважение и почитане на всѣки човѣкъ, на всѣко животно и на всѣко растение. Това изисква новото учение отъ всѣки човѣкъ. И волъ да срещнете, ще му отдадете съответно уважение и почитане. Ще знаете, че и той има известни права, заради които не трѣбва да го изнасилвате. Ако отдадете нужното право на всички хора и животни, и Богъ ще отдаде вашето право. Ако не отдадете правото на другитѣ, и вашето нѣма да отдадатъ.

Сега, за да дойдете до тази правилна обхода, вие трѣбва да работите върху своето самовѣзпитание. Не е въпросъ да се критикувате, нито да се измжчвате вжтрешно, но да се стремите съ търпение да пренасяте всичко. Каквото правите, трѣбва да съзнавате, че е добро. Ще кажете, че имате търпение. Имате ли търпението на онзи виденъ математикъ, чийто 20 годишенъ трудъ билъ изгоренъ въ единъ моментъ, и трѣбвало той да се заеме отново съ сжщата работа, да дойде до решението на своитѣ задачи? Той работилъ цѣли 20 години върху нѣкои задачи, и листчетата, на кои-

то правилъ изчисленията си, оставялъ на масата въ стаята си, която винаги заключвалъ. Единъ день той отишълъ на разходка и забравилъ да заключи стаята си. Слугинята влѣзла въ стаята му и се наела да я чисти, да зарадва господаря си. Като видѣла на масата толкова много и все непотрѣбни листчета, тя ги събрала съ ржката си, смачкала ги и ги турила въ печката да изгорятъ. Следъ това изчистила добре праха отъ масата, провѣтрила стаята, измила дѣскитѣ и заключила вратата. Като дошълъ господарьтъ ѝ, тя го посрещнала засмѣно и му казала: Господарю, днесъ изчистихъ стаята ти много добре. — Какъ я изчисти? — Всички непотрѣбни листчета отъ масата събрахъ и изгорихъ въ печката. Господарьтъ ѝ погледналь къмъ празната маса и казалъ спокойно: Втори пжтъ да не правишъ това. Той седналь предъ масата и отново започналь да прави своитѣ изчисления, да възстанови изгоренитѣ листчета.

Съвременнитѣ хора често изпадатъ въ положението на тази слугиня, като унищожаватъ много нѣща въ живота си. — Защо ги унищожаватъ? — Защото имъ сж непотрѣбни. — Не, тѣзи нѣща привидно само сж непотрѣбни, но въ даденъ случай ще имъ бждатъ потрѣбни. Ето защо, отъ всѣки човѣкъ се изисква дълбоко разбиране на нѣщата, да знае, кога какъ трѣбва да постжпва. И ако нѣкога постжпи неправилно, той може да се корегира, да разбере, кое е право и кое — не.

„Ако нѣкой слугува на мене, мене да последва“. Мнозина казватъ, че не искатъ да слугуватъ на Христа, но искатъ да слугуватъ на себе си. Ако при това положение могатъ да придобиятъ ония знания, къмъ които се стремятъ, тѣ сж прави; обаче, ако не могатъ да постигнатъ тия знания, тѣ сж на кривъ път. Едно трѣбва да се знае: човѣкъ не може да научи нищо отъ себе си. — Защо? — Защото нѣщата не произтичатъ отъ него. Самъ по себе си човѣкъ представя платно, върху което всички нѣща се отразяватъ. Платното не е реалностъ. Реалността иде отъ Вѣчно-то начало въ свѣта. Като знае това, човѣкъ не трѣбва да се страхува отъ слугуване. И да иска, той не може да служи на всички хора. Обаче, като служи на Божественото начало, едновременно съ това той ще служи и на хората.

Като наблюдаватъ живота, нѣкои казватъ, че еди-кой си човѣкъ живѣе по-добре отъ другитѣ. Какъ се познава, кой човѣкъ живѣе добре и кой — не? Какъ се познава, коя печка гори по-добре? — Колкото по-пълно е горението въ печката, толкова по-добре ще гори тя. Следователно, който има права мисълъ, той живѣе по-добре отъ всѣки другъ, на готово мисълъта не е права. Правата мисълъ е свързана съ правилния вътрешенъ животъ на човѣка. Изобщо, най-важното нѣщо за човѣка е животътъ. Нѣкой казва: Авъ живѣя добре. — Това е твоя работа. За него не трѣбва да

се говори. — Азъ се моля на Бога. — И това е твоя работа. За него не се говори. — За какво трѣбва да говори човѣкъ? — Само за онова, което е научилъ и приложилъ.

И тѣй, при сегашното си състояние човѣкъ търси пътъ, по който да мине съ най-малко разходи, съ най-малко спѣнки и противоречия. Трѣбва ли той самъ да търси този път? Ако не се е предалъ въ рѣцетѣ на Бога, човѣкъ има право да търси лесенъ пътъ, самъ да се грижи за себе си. Но ако се е предалъ въ Божиитѣ рѣце, той нѣма защо да се грижи за себе си, да търси свой пътъ. Следователно, когато човѣкъ се свърже съ Първата Причина на нѣщата, преди да е поискалъ нѣщо, нуждитѣ му ще бждатъ задоволени. Сжщото може да се каже и за човѣка. Когато обичате нѣкого, вие задоволявате нуждитѣ му, преди още той да се е обърналъ къмъ васъ. Не го ли обичате, нищо не му давате. Това всички ще опитате, а мнозина даже сж го опитали. Който не е опиталъ това, той трѣбва да отвори прозорцитѣ си, да влѣзе повече Божествена свѣтлина презъ тѣхъ. Само при тази свѣтлина нѣщата могатъ да бждатъ разбрани. Които иматъ повече свѣтлина, тѣ трѣбва да помагатъ на другитѣ. И като си помагатъ едни на други, тѣ заедно ще вървятъ напредъ.

Сега, да дойдемъ до красивата страна на живота. Тя се заключава въ това, да знае човѣкъ защо е дошълъ на земята. Нѣкой мома

иска да се жени. Първо тя трѣбва да се запита: щомъ искамъ да се женя, ще постигна ли това, което търся? Ако съ женитбата си може да постигне това, което търси, нека се ожени; ако не може да го постигне, по-добре да не се жени. Нѣкоя жена иска да роди дете. Нека се запита: ще мога ли да повдигна себе си и детето си? Ако може да придобие това, нека стане майка; ако не може, по-добре да не ражда. Нѣкой иска да стане ученъ човѣкъ. Нека се запита, какво ще му придаде учеността. Ако тази наука му придаде нѣщо ценно, нека стане ученъ; ако тази наука го спъне въ живота му, по-добре да не става ученъ. Не е въпросъ човѣкъ да не учи, но въ ученето си той трѣбва да намѣри правия пѣтъ въ живота. Това не значи, че лѣтищата, по които хората днесъ вървятъ, сж криви. Обаче, единъ день тѣ сами ще видятъ, че лѣтищата имъ не сж били точно такива, каквито е трѣбвало да бждатъ. Следователно, за да намѣрятъ правия пѣтъ, хората трѣбва да се научатъ да служатъ на Бога. По каквъ начинъ ще служатъ? — По най-правилния. — Кой е най-правилниятъ начинъ за служене? Азъ пѣкъ ще ви запитамъ: кой е най-правилниятъ начинъ за изчистване на кжщата—чрезъ измиване, или чрезъ изтърсване? Ще кажете, че вие си служите и съ двата метода. Когато имате достатъчно вода, вие измивате добре всички стан, прозорци, врати и мебели; когато нѣмате достатъчно вода, тогава само изтър-

свате мебелитѣ и провѣтрявате стаята. Тѣй щото, когато иска да служи, човѣкъ ще избере съответенъ методъ за себе си, споредъ условията, при които се намира, и съ него ще си служи.

„Както ме е Отець научилъ, така и правя“. Вие запитвали ли сте се, какво ви е научилъ Отець? Ще кажете, че това не ви интересува. Защо не ви интересува? — Защото не виждате ясно нѣщата. — Защо не ги виждате? — Защото предъ лицето ви има завеса, която прѣчи да виждате предметитѣ ясно. — Какво трѣбва да направя, за да виждамъ ясно? — Махни завесата предъ очитѣ си. — Махнахъ я, но пакъ не виждамъ. — Щомъ не виждашъ, това показва, че имашъ втора завеса. Махни и нея! — Махнахъ я, но още не виждамъ ясно. — Махни и втората завеса. Махай завеситѣ една следъ друга предъ очитѣ си, докато започнешъ да виждашъ нѣщата съвършено ясно. Щомъ виждашъ ясно, ти си дошълъ до дълбоко вътрешно разбиране.

Мнозина казватъ, че знаятъ всичко, което Христось е казалъ и направилъ преди две хиляди години. — Какво сж придобили отъ това, че знаятъ, какво Христось е говорилъ и вършилъ на времето си? Това, което Христось е говорилъ, тѣ и до днесъ още не го разбиратъ. Тѣ не могатъ да се сравнятъ съ Христа. За човѣка е важно, не да повтаря Христовитѣ думи, но да има Неговата чистота и светостъ. Чистиятъ и светъ човѣкъ на никого зло не пра-

ви. Той не съдържа въ себе си елементитѣ на злото. Който не съдържа въ себе си елементитѣ на доброто, и той не е въ състояние да върши добро. Законътъ е единъ и сжщъ и за злото, и за доброто.

Следователно, отъ васъ се иска да изучавате Словото Христово, да Го прилагате, а не само да четете. Словото е основа на живота. То е горивото, което постоянно трѣбва да се набавя, за да може огнътъ на живота непрекъснато да гори. Като изучавате Словото, това ни най-малко не значи, че всичко друго трѣбва да напуснете. Каквото ви е нужно, ще го държите и ще работите съ него. Онова, което не ви е потрѣбно, ще раздадете на приятелитѣ си. Можете ли да носите сто килограма жито на гърба си? Ако не можете да го носите, частъ отъ него ще раздадете на приятелитѣ си, или на беднитѣ. Потрѣбнитѣ нѣща сами ще носите, а непотрѣбнитѣ ще раздавате на своитѣ ближни. Запримѣръ: каменарътъ се нуждае отъ своя чукъ; писателятъ — отъ перото; цигуларътъ — отъ цигулката. Всѣко нѣщо е ценно на времето си. Умниятъ човѣкъ знае, кое кжде да употрѣби. Който не знае мѣстото на нѣщата, той се намира въ противоречие. Значи, всѣко нѣщо, което за даденъ случай и на даденъ човѣкъ не може да послужи, е непотрѣбно. Това, което е потрѣбно за бащата, за детето е непотрѣбно; това, което е потрѣбно за майката, за дъщерята не е потрѣбно. Обаче, това, което въ даденъ слу-

чай детето и дъщерята могатъ да направятъ, трѣбва да го изпълнятъ.

Сега у васъ ще се яви мисълта: кое учение е право? — Право учение е това, което е основано на пълна, на абсолютна вѣра. Това значи: при най-голѣмитѣ противоречия въ живота си, да не допуснете въ съзнанието си сѣнка отъ съмнение въ Бога. Отъ това гледище истински приятелъ е онзи, въ когото имате пълна вѣра. Вие знаете положително, че каквото започне той, ще го свърши. Какъ, по каквъ начинъ, не е важно. За васъ е важно, че вие не се съмнявате въ него. Следователно, стремете се да влизате въ положението единъ на другъ, да си вѣрвате, а не да разисквате върху въпроса, кой е правъ и кой — кривъ. Постѣпвате ли така, вие ще бъдете като мѣдрецъ, който, каквото хване въ ржката си, ценно става. Камъкъ ли хване въ ржката си, той се превръща въ скжпоценностъ. Щомъ остави този камъкъ настрана, той отново става обикновенъ. Докато човѣкъ вѣрва въ Бога, всички нѣща сж ценни за него, всички нѣща добиватъ смисълъ. Щомъ престане да вѣрва въ Бога, всички нѣща се обезценяватъ, постепенно започватъ да губятъ смисълъ.

„Ако нѣкой слугува на мене, мене да последва!“ Слугуване безъ любовъ, безъ доволство не е слугуване. Защо? — Защото човѣкъ слугува само на Великия. Христосъ казва: „Както ме е Отець научилъ, така правя. Азъ дойдохъ да слугувамъ“. Наистина, човѣкъ може да слу-

жи само на мъдреца, на съвършения, у когото Богъ живѣе. Като знаете това, и вие трѣбва да слугувате, за да придобиее нѣщо. Какво ще придобиее? Формата си нѣма да измѣните изведнѣжъ, нито съзнанието си, но все ще придобиее нѣщо, колкото малко и да е то. Цената на извора не се заключава въ голѣмината му, но въ чистата вода, която извира отъ него. Следователно, и вашата цена се опредѣля отъ това, което излиза отъ васъ, т. е. отъ живота. Какво представя животътъ, вие не можете да опредѣлите. Вие знаете само да се произнасите, че еди-кой си човѣкъ е невежа, слабъ или сиромашъ, безъ да се замисляте дълбоко върху нѣщата. Единъ день невежиятъ ще стане ученъ, слабиятъ — силенъ, сиромаштъ — богатъ. Всичко въ свѣта е подложено на голѣми промѣни. Вие трѣбва да обръщате внимание на възможноститѣ, които се криятъ у човѣка. Въ възможноститѣ е Божественото у човѣка.

„Дето съмъ азъ, тамъ ще бжде и слугата ми“. Христосъ има предъ видъ истинското служение. Човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ трудъ, къмъ работа, безъ да се осжда и безъ да сжди другитѣ. Животътъ е мѣсто на исправяне, на работа. Нѣкой се изцапалъ — нѣма нищо отъ това. Той трѣбва да вземе вода и добре да се очисти. Или другъ нѣкой се оцапалъ — пакъ сжщото. Ще вземете чиста вода и ще му помогнете да се очисти. Този е пжтътъ на любовта. Този е пжтътъ на повдигането. Бждете снизходителни къмъ себе си и къмъ ближ-

нитѣ си и благодарете, че сте изпратени на земята да се исправяте и да учите. Като съзнавате това, положението ви ще се подобри. Човѣкъ трѣбва да се учи правилно да говори. Думитѣ му трѣбва да топлятъ, но не и да изгарятъ.

И тѣй, работете спокойно, безъ да ставате безразлични къмъ работата си. Затова се изисква разбиране. Работете като малкото дете, което за пръвъ пжтъ отива на училище. То знае, че е пратено да учи, и всѣки день да придобива по нѣщо ново. Христосъ казва: „Ако не станете като малкитѣ деца, не можете да влѣзете въ Царството Божие“. За да дойдете до положението на малкитѣ деца, мислете, че всѣки день трѣбва да придобивате по нѣщо, а не че много знаете. За да покаже, че е смиренъ, нѣкой казва: Азъ не искамъ да стана светия. Какво означава думата светия? Да бждешъ светия, това значи да имашъ свѣтлина. Който не иска да бжде светия, той ще остане въ тъмнина. Следователно, всѣки човѣкъ трѣбва да се стреми да бжде светия, т. е. да свѣти, а не да минава предъ хората за нѣщо голѣмо, заради което да му се кланятъ. Казано е въ Писанието: „Изповѣдвайте прегрѣшенията си.“ Изкуство е да знае човѣкъ, какъ да се изповѣдва и какъ да изповѣдва. Каквато изповѣдь чуе отъ ближния си, да я задържи въ себе си, — Защо? — За да не осакаत्या другитѣ. Пазете ближния си като себе си,

ако искате да прогресирате. Това означава стиха, който Христосъ е казалъ: „Любете ближния си като себе си!“

*

2. Съборна беседа, държана на
20 августъ, 1936 г. 5 ч. с.
София. — Изгрѣвъ.

ВЪНШНА И ВЪТРЕШНА ЛЮБОВЬ.

Съвременнитѣ хора говорятъ за истината безъ да я прилагатъ. Що е истина? Истината е най-реалното нѣщо въ свѣта. Какво виждаме въ живота? — Че най-реалното нѣщо най-мъчно се изпълнява. Наистина, мъчно се говори истината. Какво остава тогава на човѣка? — Да учи. Той трѣбва така да учи, че всѣко придобито отъ него знание да даде плодъ. Като не знаятъ, какъ и какво да учатъ, хората се запитватъ, кжде ще бждатъ, като заминатъ за онзи свѣтъ. — Тѣ ще бждатъ на това мѣсто, кждето сж и сега. Други пъкъ искатъ да знаятъ, добри ли сж и колко сж добри. Тѣ не знаятъ, че доброто е плодъ, резултатъ на нѣщо. Когато отивате при нѣкоя ябълка, вие вкусвате плода ѝ, а после брорите, колко плодове има. Сжщо така и доброто у човѣка може да се опредѣля по качество и количество.

Какво се иска отъ човѣка, за да развие и прояви доброто въ себе си? — Той трѣбва да бжде послушенъ, да изпълнява Божиитѣ заповѣди, да върши Неговата воля. Въпрѣки това, хората се противятъ на тази Висша воля и се ржководятъ отъ свои разбирания, отъ свой планъ. Когато срещнете, всѣки казва: Азъ тѣй обичамъ, тѣй разбирамъ. И като постѣпва спо-

редъ своитѣ разбирания и желаня, човѣкъ се изпитва, доколко има любовь къмъ Бога. За човѣка е важно да знае, каква и колко е любовьта му къмъ Бога, а не доколко Богъ го обича. Животътъ се заключава въ това, което човѣкъ има и което може да даде. Ако имашъ единъ приятель, за тебе е важно, доколко ти го обичашъ, а не каква е неговата любовь къмъ тебе. Твоята любовь тебе ще ползува, а той ще се ползува отъ своята. И въ Писанието е казано: „Око не е видѣло и ухо не е чуло това, което Богъ е приготвилъ за онѣзи, които Го любятъ“. Следователно, ако животътъ на нѣкой човѣкъ е тежъкъ, вината е въ него. Той не люби Бога, вследствие на което не може да се ползува отъ благата, които Той е приготвилъ за него.

И тъй, щастието на човѣка зависи отъ разбиранията му за живота. Има две разбирания за живота: външно и вътрешно. При външното разбирање човѣкъ търси външни удобства, външни блага. Той иска да забогатѣе, да придобие всичко онова, което животътъ носи въ себе си. Като се стреми къмъ външно богатство, най-после той забогатява, става милионеръ. Какво ще го ползуватъ милионитѣ? Той мисли, че като стане милионеръ, ще заживѣе щастливо, добъръ животъ. Обаче, внезапно заболява и умира. Какво става съ милионитѣ му? Къде отива неговото щастие? Милионитѣ оставатъ на децата му, които започватъ да ги дѣлятъ, да се каратъ помежду си, а щастието му отлетява. За да не се намѣрите въ безизходно

положение, спазвайте следното правило: Каквото богатство имате, дайте го на умни, на добри хора, а не на глупави, на лоши. Глупавитѣ трѣбва да работятъ, а умнитѣ — да даватъ отъ себе си. Като разсждавате и постѣпвате по този начинъ, вие постепенно ще дойдете до вътрешно, дълбоко разбирање на живота, въ което седи истинското щастие.

За да дойде до вътрешно разбирање на живота, човѣкъ трѣбва да учи. Нѣкой казва, че много е училъ, че челъ Писанието десетина пѣти. — Възможно е. Той може да е челъ и училъ много, а пъкъ малко да знае. Той не знае толкова, колкото знаятъ мъдрецитѣ, светиитѣ и гениитѣ. Знанието е непреривенъ вътрешенъ процесъ. Човѣкъ ще работи, ще учи, ще върви, докато се домогне до разумнитѣ закони на природата, а не до законитѣ на хората. За да се представи предъ хората за духовно напредналъ, нѣкой казва, че не яде много, че се облича скромно. — Не, човѣкъ никога не трѣбва да преяжда, но трѣбва да яде сладко. Той трѣбва да се облича чисто, хубаво, но никога разкошно и кокетно. Ако Богъ облича птицитѣ и цвѣтата съ красиви дрехи, каквито и царетѣ не обличатъ, трѣбва ли човѣкъ да се облича въ дрехитѣ на грѣшника, за да покаже своята скромность? Това не е право разбирање. Човѣкъ трѣбва да се облича красиво, за да задоволи, както своето чувство за красота, така и това на своитѣ ближни.

Христосъ дойде на земята да покаже на

хората, какъ да придобиятъ великия и красивия животъ въ себе си. — Можемъ ли да видимъ Христа и днесъ? — Можете. Човѣкъ може да се срещне съ Христа, когато пожелае, но затова се изисква отъ него доволство. Съвременнитѣ хора сж недоволни отъ живота, постоянно корегиратъ всичко, което Великиятъ е създалъ, и при това искатъ да видятъ Христа и да се разговарятъ съ Него. — Не, при тѣзи условия това е невъзможно. Ще кажете, че за да види Христа, човѣкъ трѣбва да пости. Постътъ е методъ за работа, но само чрезъ постъ нѣщата не се постигатъ. Който пости, той малко работи, а повече съзерцава. Какво се придобива чрезъ съзерцанието? За да се ползува отъ съзерцанието, човѣкъ трѣбва да има любовъ. Безъ любовъ нищо не може да се постигне. Бъдещето, щастието и животътъ на човѣка зависятъ изключително отъ любовта му къмъ Бога. Който нѣма тази любовъ, той трѣбва да учи, да работи върху себе си. Така ще придобие той живота и ще го осмисли.

Мнозина се натъкватъ на противоречия въ живота и, като не могатъ да се справятъ съ тѣхъ, казватъ: Като отидемъ на онзи свѣтъ, тогава ще се разберемъ. Въпросътъ за онзи свѣтъ, за който хората говорятъ, е въпросъ на съзнание. Отъ съзнанието на човѣка зависи, какъ по-лесно и правилно да се справи съ противоречията си. Ако се намѣрите въ онзи свѣтъ, между ангелитѣ, вие ще се смутите, ще се объркате. Онзи свѣтъ, както и физи-

ческиятъ, има своя външна форма. Ангелитѣ сж облѣчени съ красиви дрехи, каквито вие никога не сте виждали. Тѣ работятъ неуморно. Като се намѣрите между тѣхъ, вие ще пожелаете да слѣзете на земята. Ще кажете тогава, че не ви е дадена работа, че не знаете, какво да правите. Не е така. Като ученици на земята, учителитѣ ви сж преподавали много уроци, но вие не сте учили. Вие имате голѣма програма за работа, но не сте я изпълнили. Когато учителитѣ ви сж преподавали, вие не сте слушали. Тогава умоветъ ви сж били заети съ странични въпроси, а не съ зададенитѣ уроци. Когато професорътъ преподава, единъ отъ студентитѣ мисли за пари, другъ — за кжца, трети—за женитба и т. н. Вие сте пратени на земята да учите, да слушате лекциитѣ на своитѣ учители и професори, а не да мислите за пари, за кжци, за женене. Умътъ на ученика трѣбва да бжде съсрѣдоточенъ къмъ онова, което му се преподава. Най-малкото отклоняване на ума му къмъ една или друга страна, води ученика въ други области, вънъ отъ истинския животъ.

Като се казва, че човѣкъ трѣбва да учи, това не значи, че той нищо не знае. Много нѣща знае човѣкъ, но това знание е знание на миналото. Какво има да учи въ бъдеще, това не знае той. За това знание, именно, се говори. Нѣкой не иска да чуе, че още трѣбва да учи. Той мисли, че всичко знае, вследствие на което грѣши. Грѣхътъ, грѣшкитѣ не сж нищо

друго, освенъ неизпълняване на онова, което трѣбва да бѣде. Щомъ има грѣхъ, това показва, че има законъ, който държи човѣка отговоренъ за всичко, което върши. Ако нѣмаше законъ, и грѣхъ нѣмаше да има. Казватъ, че нѣкой момъкъ или мома сж сгрѣшили. Въ какво седи грѣхътъ на момъка, който обича една мома? Грѣхътъ му седи само въ това, че той обича една мома, която нищо не му дава. Той я обича съ единствена целъ да вземе нѣщо отъ нея. Това сж човѣшки разбирания. Ако този момъкъ обичаше момата безкористно, и тя щѣше да го обича. Невъзможно е да обичашъ нѣкого, и той да не те обича. Това е законъ. И въ Писанието е казано, че Христосъ обичалъ Иоана. — Защо? — Защото Иоанъ обичалъ Христа. Никой не може да задържи любовта въ себе си. Нѣкой обича нѣкого, но щомъ последниятъ не постъпи, както трѣбва, той казва: Любовта ми къмъ този човѣкъ охладѣ. Може ли любовта да охладява. Човѣшката любовъ охладява, но Божествената — никога. Казано е въ Писанието: „Любовта ви ще охладѣ“. Това значи: докато човѣкъ не се научи да обича, любовта му всѣкога ще охладява.

Съвременнитѣ хора сж подложени на изпитания. Знанието имъ ще бѣде изпитано. Като се намѣрите предъ нѣкакво изпитание, вие питате: какво мисли свѣтътъ за насъ? — Това не е важно. Свѣтътъ е свободенъ да мисли, каквото иска, но вие ще следвате своя пѣтъ.

Когато Христосъ дойде на земята, свѣтътъ не Го позна. И днесъ да дойде между хората, пакъ нѣма да Го познаятъ. Христосъ се жертвува, безъ да даде външенъ видъ за това, безъ да говори на хората за тази жертва. По този начинъ Той показва, какво нѣщо е истинската жертва. Какво правятъ съвременнитѣ християни? — Като трѣгнатъ въ пѣтя, тѣ веднага се отказватъ отъ всичко. По този начинъ тѣ мислятъ, че сж дошли до онова себеотричане, за което Христосъ говори. Тѣ казватъ: Наука не ни трѣбва, жени не ни трѣбватъ. — Това сж детински работи. Човѣкъ не се нуждае само отъ онова, което отдалечава ума и сърдцето му отъ Онзи, Който е създалъ всичко. Богъ иска всички хора да се обичатъ съ Божествената любовъ. Като не разбиратъ тази любовъ, хората се смущаватъ. Щомъ се заговори за любовта, тѣ се смущаватъ. Дето има смущение, тамъ свободата отсъствува. Значи, свободата се заключава въ любовта. Който люби, той е свободенъ; той не се смущава отъ това, какво хората говорятъ за него. — Ама хората не ме обичатъ. — Това не е важно. За васъ е важно вие да обичате. Въ това седи силата на човѣка.

Казано е въ Писанието: „Трѣбва да имате любовъ помежду си“. Ще кажете: Имате ли ние любовъ? — Всичко имате. Вие се намирате въ положението на ученици, на които е предаденъ цѣлия учебенъ материалъ, но тѣ още не сж го изучили. Следователно,

нищо друго не ви остава, освенъ да изучите този материалъ и да го приложите. Нѣкой казва: Малко нѣща зная. — Малко си училъ. — Азъ съмъ сиромасъ. — Малко си работилъ. — Слабъ човѣкъ съмъ. — Малко си се упражнявалъ. Всичко зависи отъ васъ. Човѣкъ живѣе въ разуменъ свѣтъ, и отъ него зависи да учи и да прилага. Ако хората днесъ не се споразумяватъ, това се дължи на факта, че всѣки човѣкъ си е създалъ свой собственъ свѣтъ и живѣе споредъ него. Добре е човѣкъ да изпита всичко, което той е създалъ, самъ да се убеди, доколко неговитѣ знания и разбирания сж прави. Днесъ всички хора сж поставени на изпитания — любовта и знанието имъ се изпитва. Всѣки самъ трѣбва да опита, колко е силенъ конецътъ, за който се държи любовта му. Ако конецътъ се кжса, любовта му е слаба. Щомъ конецътъ не се кжса, любовта му е силна.

За да даде тежестъ на проповѣдта си, нѣкой проповѣдникъ усилва думитѣ си, говори високо, съ силенъ гласъ. Силата на проповѣдта не седи въ ударенията на слоговетѣ, нито въ громкитѣ слова. Силата на една проповѣдъ се заключава въ живота, който проповѣдникътъ е вложилъ въ нея. Силата на живота пѣкъ седи въ любовта, отъ която той е проникнатъ. Като знаете това, вие не трѣбва да се самоосжждате, но да сте готови всѣки моментъ да изправяте живота си. Всѣки ще

изправи живота си дотолкова, доколкото въ даденъ моментъ може да направи.

Какво трѣбваше да направи първиятъ човѣкъ? — Той трѣбваше да се въздържа, по-малко да яде, а главно да не яде отъ забраненото дърво. Какво направи той? Издържа ли изпита? — Не, първиятъ човѣкъ яде, именно, отъ забраненото дърво. Тѣй щото, това, което първиятъ човѣкъ не можа да направи, вие ще го направите. Ще се учите на въздържане. Да се въздържа човѣкъ, това не значи да гладува, но да не преяжда. Ако човѣкъ преяжда, ще го сполети това, което никога не е очаквалъ. Въздържане е нужно на съвременния човѣкъ! Когато нѣкой ви предлага отъ плодоветѣ на забраненото дърво, вие ще му откажете. — Защо не искашъ да опиташъ единъ отъ тия плодове? — Защото не съмъ гладенъ. Нѣкога съмъ опитвалъ тѣзи плодове, и втори пжтъ не се решавамъ да ямъ отъ тѣхъ.

Едно нѣщо, което се изисква отъ човѣка, е да обича Бога. Когато обичате нѣкого, вие ще се изпитате, него ли обичате, или Бога въ него. Две сж причинитѣ, за които човѣкъ може да бжде обичанъ: външна и вътрешна. Когато любовта се проявява външно, човѣкъ може да бжде обичанъ за красотата, за силата, за учеността или за богатството си. Когато любовта се проявява вътрешно, човѣкъ може да бжде обичанъ за нѣкои добри чърти на характера си, безъ да е богатъ, ученъ, силенъ. Човѣкъ може да изпита любовта си къмъ Бога по два начина

външенъ и вътрешенъ. Когато нѣкой обича Бога, и тази любовъ подобрява външнитѣ условия на живота му, това е външна проява на любовта. Ако ставатъ подобрения въ вътрешнитѣ условия на живота, любовта е действувала въ вътрешния животъ на човѣка. Когато любите Бога, ще бъдете поставени на голѣми изпитания. Ако издържите, любовта ви е силна. Запримѣрь, нѣкой е първостепененъ учителъ, заема високо положение въ обществото. Обаче, щомъ залюби Бога, веднага започватъ да го гонятъ, докато изгуби службата си. По този начинъ той ще изпита степенята на своята любовъ къмъ Бога. Ако любовта му е силна, той ще остане тихъ и спокоенъ въ себе си и ще каже: Когато хората ме гонятъ, Богъ ме приема. Който има любовъ къмъ Бога, той лесно се справя и съ сиромашията, и съ богатството. Той се радва и на сиромашията, и на богатството. Въ сиромашията той изпитва едната страна на любовта, а въ богатството — другата. За човѣка на любовта сиромашията не може да служи като спънка въ живота му. Той знае, че като осиромашее, даватъ му се условия да забогатѣе. Като изгуби знанията си, даватъ му се условия да придобие нови знания.

И тъй, човѣкъ е дошълъ на земята да опита любовта си къмъ Бога. Ще го хулятъ, ще го гонятъ, за да се развие неговата вътрешна любовъ. Като отиде на небето, и тамъ ще изпитатъ любовта му. Ако красивата мома не изгони момъка, той нѣма да се върне у дома

си. Ако кръчмарьтъ не изгони пияницата отъ кръчмата си, той нѣма да се върне у дома си. — Ама не съмъ ли свободенъ да се върна у дома си, когато пожелае? Свободата се заключава въ това, което човѣкъ самъ може да направи. Христосъ казва: „Който пребждва въ мене, него Отецъ ми ще почте“. — Защо? — Защото всѣко дърво, което не дава плодъ, отрѣзва се и се чака известно време, докато цъвне и отново върже.

Сега, за да се разбере Словото и за да се приложи, отъ всички се иска разбирање. Щомъ имате това разбирање, каквото желаете, ще го имате. Искате да станете богати — можете да забогатѣете. Никой човѣкъ не иска да бжде сиромасъ. Това е неразбирање на живота. Въпрѣки това, човѣкъ осиромашава. Сиромашията трѣбва да дойде, за да опита човѣкъ красотата на вътрешния животъ. Той трѣбва доброволно да раздаде богатството си и да приеме сиромашията. Това значи да използва човѣкъ разумно и богатството, и сиромашията.

Единъ английски проповѣдникъ отишълъ на единъ далеченъ островъ да проповѣдва Христовото учение между езичниците. Той разполагалъ съ голѣми знания, но както и да проповѣдвалъ, никой не го разбралъ. Следъ 20 годишно проповѣждане, той дошълъ до заключение, че проповѣдитѣ му не били, както трѣбва. Той проповѣдвалъ по човѣшки. Като мислилъ дълго време, какъ да изпълни волята

Божия, най-после решилъ да извика всички езичници при себе си и да имъ държи една проповѣдь по новъ начинъ, т. е. напълно съгласна съ Христовото учение. Той имъ казалъ: Братя, Христосъ е проповѣдвалъ, каквото човѣкъ има, да го раздѣли съ брата си по равно. Ако има две ризи, едната да остави за себе си, а другата да даде на бедни. Ако има два чифта обуца, единиятъ чифтъ да задържи за себе си, а другиятъ да раздаде. Каквото казалъ на езичниците, това направилъ. За да изпълни волята Божия, той раздалъ всичкото си богатство на бедните и останалъ последенъ сиромасъ. Това е едната страна на любовта. Макаръ и сиромасъ, той билъ доволенъ, че изпълнилъ единъ отъ Божиитъ закони.

Съвременнитъ хора се страхуватъ отъ сиромашията и казватъ: Какво ще стане съ насъ, като осиромашеемъ? Ами ако умремъ? — Че и като богати, пакъ ще умрете. — Поне ще си поживѣемъ малко. — Това още не е животъ. Вие не сте дошли до истинския животъ, да създадете едно общество на свети хора. Какво представя светията? Светията представя човѣкъ, на когото любовта е известна предъ всички. Светията не може да бжде осъденъ, че не е направилъ нищо. Светията е навсѣкжде и въ всичко изправенъ. Каквото има, той го раздава на бедни. Той свѣти отдалечъ.

Следователно, докато сте далечъ отъ хората, нѣма да мислите, какво ще правите на земята между грѣшните. Грѣшните ще оста-

вите настрана. За да не се смущавате, ще извадите грѣшните хора и отъ ума, и отъ сърдцето си. Какво правятъ тѣ, това не е ваша работа. Че еди-кой си е дошълъ на земята да учи, това е негова работа. Че еди-кой си не учи, и това е негова работа. Дали учи или не учи, това е за него. Ако учи, той ще стане ученъ. Престане ли да учи, ще остане невежа. — Ама азъ говоря много. — За многото говорене една турска пословица казва: „Който говори много, той мяза на празна воденица“. По цѣли дни воденицата държи една отъ най-красивитъ речи. Какво остава за воденицата? — Нищо не ѝ остава. Искате да обърнете нѣкого къмъ Бога. Какъ ще го обърнете? Преди всичко, вие трѣбва да му дадете примеръ, да живѣе споредъ Божиитъ закони, и тогава ще се занимавате съ него. Ако и при това положение не можете да го обърнете къмъ Богъ, туй показва, че въ метода ви липсва нищо. Ще приложите втори, трети, четвърти методъ, докато най-после имате резултатъ.

Човѣкъ трѣбва да опита своята любовъ къмъ Бога, за да може да въздействува и на другитъ. Днесъ е петъкъ — деньтъ, въ който човѣкъ е билъ създаденъ. — Защо е създаденъ човѣкъ? — Човѣкъ е създаденъ, за да опита своята външна и вътрешна любовъ къмъ Бога. Едновременно съ това той опитва и любовта на Бога. Едно отъ качествата на тази любовъ е даването. Единъ день Богъ казалъ на сатаната: Ти познавашъ ли моя рабъ Иова?

Видѣлъ ли си подобенъ на него? Сатаната отговорилъ: Иовъ е вѣренъ и добъръ твой рабъ, защото си му далъ богатство, имотъ, говеда, лозя, синове и дъщери. Опитай се да му вземешъ всичко това и ще видишъ, каква е любовта му. Да обича човѣкъ Бога затова, че му сж дадени редъ блага, туй представя външната страна на любовта. Казвате: Да не дава Богъ да минемъ презъ изпитанието на Иова! Ако Богъ спре вниманието си върху нѣкого, че е много напредналъ, че любовта му е силна, веднага сатаната ще дойде при Бога да Го съветва да подложи този свой рабъ на изпитъ, да провѣри любовта му. Всѣки е миналъ и минава презъ изпатанието на Иова, макаръ и въ най-слаба форма: богатъ е билъ, но изгубилъ богатството си. Жена, деца, приятели ималъ, но и тѣхъ изгубилъ. Ако сте издържали този изпитъ, вие сте се повдигнали. Ако не сте го издържали, пропаднали сте и отново трѣбва да го държите.

Мнозина мислятъ, че свѣтътъ е създаденъ за тѣхъ. Отчасти тѣ сж прави, но въ сжщностъ Богъ е създалъ свѣта за себе си. Казано е въ Писанието: „Богъ толкова възлюби свѣта, че даде своя единороденъ синъ въ жертва, за да не погине всѣки, който вѣрва въ Него“. Следователно, може ли всѣки, който казва, че свѣтътъ е създаденъ за него, да даде своя синъ въ жертва за Бога и да благодари, че синътъ му е заминалъ за другия свѣтъ? Оставете сина си да върви тамъ, отдето е дошълъ. Радвайте

се, че той е свободенъ да върви, дето иска. Не е важно за васъ, че сте изгубили приятеля си, или сина си. Важно е да не изгубите любовта си къмъ Бога.

Сега, като говоря по този начинъ, вие мислите, че сте на театъръ, че гледате нѣкаква пиеса и се чудите, защо актьоритѣ играятъ така, а не иначе. Докато седите всрѣдъ публиката и гледате, какъ актьоритѣ играятъ една или друга драма, вие никога нѣма да разберете истината. За да разберете истината, вие сами трѣбва да станете актьори, и то първо-класни. Щомъ поиграете и посвирите малко, казвате: Дотегна ми вече да свиря. — Щомъ ви дотяга да свирите, вие не сте разбрали живота. — Еди-кое си парче не мога да свиря. — Всички парчета ще свиришъ. Докато не сте дошли до пълно разбирање на живота, любовта ви къмъ Бога е слаба. Това не е сждене, нито е за упрѣкъ, но така седи истината. Казватъ, че Богъ ще отхвърли грѣшника отъ лицето си. Така е казано и за израилския народъ, но не се минава много време, и Богъ се обръща къмъ него съ думитѣ: „Израилю, обърни се къмъ мене!“ Богъ изпитва любовта на хората по различни начини. Когато хората се оплакватъ отъ сждбата си, Той поглежда къмъ тѣхъ и се усмихва. Казватъ, че Богъ се гнѣви. — Не, гнѣвътъ на Бога е усмивка, която Той отправя къмъ онѣзи, които роптаятъ противъ сждбата си. Този гнѣвъ представлява огъня, на който хората готвятъ яденето си. Хората криво раз-

биратъ Божия гнѣвъ. Докато не се научатъ да търпятъ, съ смирение да носятъ страданията си, тѣ не разбиратъ живота, не разбиратъ Божията Любовь. Това показва, че тѣ сж слаби хора.

Търпението показва силата на човѣка. Който търпи, той е силенъ човѣкъ. Докато се ползува отъ благата на живота, човѣкъ е добре разположенъ. Щомъ се отнеме едно отъ тия блага, разположението му изчезва. По този начинъ невидимиятъ свѣтъ изпитва любовта на хората. Когато учителтъ преподава, ученикътъ слуша, разбира и мисли, че много знае. На другия день учителтъ го извиква да разкаже урока си, но той нищо не знае. — Защо? — Не го разбралъ добре. Докато е седѣлъ на мѣстото си, ученикътъ мислилъ, че всичко е разбралъ. Щомъ излѣзе предъ учителя си, указва се, че нищо не е разбралъ. Разбирането седи въ приложението. Ученикътъ не може да приложи това, което е разбралъ. Значи, вътрешно ученикътъ може да разбира нѣщо, но щомъ дойде до външно приложение, указва се, че нищо не е разбралъ. Следователно, ако човѣкъ не разбира едновременно външната и вътрешната любовь, той изобщо не е разбралъ любовта. Ако човѣкъ не показва любовта си къмъ Бога външно — за всичко, което му е далъ, и вътрешно — за всичко, което му е взелъ, той не е разбралъ любовта. Ако Богъ вземе едно нѣщо отъ човѣка, въ замѣна на това ще му даде друго нѣщо. Всѣки е ималъ

тази опитностъ и може да я има. — Кога? — Когато се откаже отъ лакомството си да придобива все повече и повече. Какво спечелиха рибитѣ съ своята алчностъ да иматъ много деца? Рибитѣ се размножаватъ извънредно много, но въ края на краищата сами се изяждатъ. Въ моретата и рѣкитѣ, дето тѣ живѣятъ, сжществува крайно самоизстребление. При това голѣмо размножаване, какъ може майката да изрази любовта си къмъ своитѣ деца? Кое отъ тѣхъ повече ще обича? Ще кажете, че майката трѣбва да обича всичкиѣ си деца еднакво. Това е невъзможно. Ако изучавате живота на птицитѣ, които иматъ по петъ-шестъ малки, ще видите, че майката обича едно отъ тѣхъ най-много. Пиленцето, което майката обича най-много, обикновено седи най-близо до нея. До него се нареждатъ останалитѣ пиленца, споредъ степенята на майчината любовь къмъ тѣхъ. Това се забелязва даже и между хората.

Следователно, когато се оплаквате, че нѣкой не ви обича, това показва, че този човѣкъ обича вече нѣкого. Той може и васъ да обича, но ще бждете на второ мѣсто въ любовта му. Искате ли да бждете на първо мѣсто въ сърдцето на нѣкого, потърсете такъвъ човѣкъ, който не обича още никого. Когато нѣкой казва, че е нещастенъ, това значи, че той не е намѣрилъ човѣкъ, който да го обича. Да обичашъ нѣкого, това значи да го направишъ щастливъ. — Какъ ще го направишъ щастливъ? — Като му покажешъ своята външна любовь. Щомъ този чо-

вѣкъ дойде при тебе, ти ще му дадешъ подслонъ въ своята къща, ще го облѣчешъ, ще го нахранишъ и тогава ще го изпратишъ да си отиде. Като опита външната любовъ, този човѣкъ ще се задоволи, щебжде благодаренъ.

Сега азъ говоря за любовта на земята. Тѣй както днесъ хората изявяватъ любовта помежду си, тя не дава никакви резултати. Или по-право, резултатитѣ, които хората очакватъ отъ любовта, нѣма да ги получатъ. Момѣкъ обича една мома, вѣрви следъ нея, иска да отговори на чувствата му. Тя не го обича, но не може да му каже истината. Той чувствува, че тя не е разположена къмъ него, вследствие на което усѣща голѣма празнота: ходи отчаянъ, неразположенъ, не може да работи. Момата не може да отговори на чувствата му, защото носи другъ момѣкъ въ ума си. Какво трѣбва да прави той? Такова е положението на съвременнитѣ хора по отношение на любовта. Вѣпрѣки това, тѣ казватъ, че сж вѣрващи. Отъ кои вѣрващи сж тѣ? — Отъ ония, които вѣрватъ, само когато имъ се дава, а не и когато не имъ се дава. За мѣдрия, за любешия човѣкъ вѣпросътъ седи другоаче. Тѣ вѣрватъ и любятъ и когато имъ се дава, и когато не имъ се дава. Като не разбиратъ тия работи, хората се очудватъ, какъ е възможно да вѣрвашъ и да обичашъ, когато нищо не ти се дава. Тѣ се чудятъ, защото се намиратъ въ положението на деца. Когато малки деца отиватъ на театъръ, да гледатъ нѣ-

коя сериозна пиеса, тѣ не я разбиратъ и казватъ, че не имъ харесва. Човѣкъ не харесва това, което не разбира. Щомъ разбере нѣщо, той го харесва. Не харесвате нѣкой човѣкъ, защото е разточителенъ. Въ нѣкои отношения разточителността е подобна на преяждането. За да се освободи отъ този недѣгъ, човѣкъ трѣбва да се въздържа, малко да яде. Първиятъ човѣкъ е сѣгрѣшилъ, благодарение на невъздържането. Сжщото може да се каже и за съвременнитѣ хора. И до днесъ хората ядатъ отъ плодетѣ на забраненото дѣрво, вследствие на което страдатъ.

И тѣй, всички хора, които изучаватъ външната любовъ и живѣятъ въ нея, сж недоволни, нещастни. Започнатъ ли да изучаватъ вжтрешната любовъ и да живѣятъ въ нея, тѣ ще се освободятъ отъ всички несгоди и нещастия въ живота. Много естествено! Когато човѣкъ изгуби всичко въ живота си, единъ следъ другъ близкитѣ му го напуцатъ. Само единъ ще остане при него. Кой ще бжде този единъ? — Който го обича безкористно. Само неговиятъ конецъ на любовта ще издѣржи на всички изпитания. Добре е човѣкъ да бжде богатъ, но това е само външната страна на любовта. Той е научилъ само едната половина на любовта. При това положение, докато сте на земята, ще бждете добре. Щомъ отидете въ другия свѣтъ, ще бждете зле. Казва се, че онѣзи хора, които сж грѣшили на земята, въ онзи свѣтъ ще бждатъ на вѣчни мѣжи. Мж-

ценното на тѣзи души въ онзи свѣтъ се дължи на обстоятелството, че се лишаватъ отъ благата, които сж имали на земята. Въ Евангелието се говори за богатия, който следъ смъртъта си отишълъ въ ада на вѣчни мъки и страдания, а бедниятъ Лазарь отишълъ въ лонното Аврамово, да благува. Богатиятъ билъ въ голѣми мъки, понеже на земята живѣлъ само въ външната любовь. Щомъ изгубилъ условията на тази любовь, той се намѣрилъ въ тежко положение. Лазарь пъкъ изучавалъ вжтрешната любовь и живѣлъ въ нея, поради което въ онзи свѣтъ билъ поставенъ при добри условия. Христосъ казва: „Ако не ядете плътъта ми и не пиете кръвъта ми, нѣмате животъ въ себе си“. Това значи: ако Словото Божие не стане плътъ и кръвъ за човѣка, той нѣма животъ въ себе си.

Като слушатъ да се говори за външна и вжтрешна любовь, нѣкои казватъ, че сж готови да служатъ на Бога. Тѣ могатъ да бждатъ готови да служатъ на Бога, но дали начинътъ на тѣхното служене е богоугоденъ? Богъ никога нѣма да каже, че не Го обичате. Той ще ви погледне и ще каже: Това сж деца, които търсятъ любовъта отвънъ. За онѣзи хора, които Му служатъ правилно, Той казва: Това сж умни деца, които търсятъ любовъта отвжтре. Между първитѣ хора, които служатъ на Бога по външенъ пжтъ, ставатъ голѣми спорове за първи мѣста. Щомъ искатъ да заематъ първи мѣста, тѣ не трѣбва да влизатъ въ общества. Пъкъ този, който проповѣдва, и той

не трѣбва да говори на много хора. Нека покани само единъ човѣкъ и на него да проповѣдва. Ще му даде първо мѣсто. и по този начинъ всѣкакъвъ споръ ще се избегне. Щомъ дойдатъ много хора, тѣ ще започнатъ да спорятъ помежду си, кой да седне на първо мѣсто, кой отдѣсно, кой отлѣво и т. н. Кои хора спорятъ? Споръ се води само между хората на външната любовь. Казватъ на одного да отстъпи. — Какъ, все азъ ли ще отстъпвамъ! Нека другъ отстъпи. — Единъ все трѣбва да отстъпи. Всички хора не могатъ да седятъ на едно мѣсто.

Христосъ казва: „Ако пребждете въ любовъта ми, каквото поискате, ще ви се даде“. Когато изучава тази любовь, човѣкъ пребждва въ нея и, каквото пожелае, всичко му се дава. Които сж я опитали, тѣ знаятъ, какво представя Божията Любовь. Които още не сж я опитали, ще я опитатъ. Докато не сж минали презъ нея, тѣ се оплакватъ, че сж изгубили всичко въ свѣта. Не се оплаквайте, но стремете се да придобиете тази любовь. Ако не я придобиете, вие ще се раждате и прераждате съ сегашнитѣ си разбирания. Когато се говори за прераждане, хората искатъ да се преродятъ, но да бждатъ богати, а не сиромаси, да слугуватъ на хората. Значи, като богати, хората искатъ да иматъ пари, имоти, слуги, на които да заповѣдватъ. Какво ще бжде положението на богатитѣ, които иматъ десетина слуги на разположение, а не знаятъ, какъ да

се отнасятъ съ тѣхъ? Съ тѣзи слуги тѣ ще се намѣрятъ предъ голѣми изпитания. Хората искатъ да бждатъ щастливи, да бждатъ обичани. За да бждатъ обичани, и тѣ трѣбва да обичатъ, да ценятъ своитѣ ближни. Не е достатъчно само да искате другитѣ хора да бждатъ исправни къмъ васъ. И вие трѣбва да бждете исправни. Всѣки човѣкъ служи като предметно учение, по което се познава, кой докжде е достигналъ въ развитието си.

Сега ние говоримъ за свѣтъ, който се отличава съ голѣма разумность, съ любовъ, която е невидима, както микроскопическитѣ тѣла сж невидими безъ микроскопъ. Съ невидимата любовъ можете да минете отвсѣкжде и то безпрепятствено. За да дойде човѣкъ до тази любовъ, едно се иска отъ него: да не яде отъ плодетѣ на забраненото дърво. Всичко можете да правите, но отъ плодетѣ на забраненото дърво да не ядете. Който яде отъ това дърво, той ще носи последствията на своето невъздържание. Въздържание е нужно на всички! Всички ще се учите на въздържание. — Отъ какво да се въздържаме? — Ще се въздържате да не ядете отъ последното дърво на вашата райска градина, за да опитате вътрешната страна на любовта. Ако не можете или не искате да се въздържате, вие ще останете съ сегашното си разбиране, съ сегашното си развитие. Преди две хиляди години, когато Христосъ дойде на земята, хората не бѣха готови да приложатъ вътрешната любовъ въ жи-

вота си. И сега още не сж готови да я приложатъ. Щомъ не сж готови, ще страдатъ.

Голѣми страдания идатъ въ свѣта. — Когато ще дойде Царството Божие на земята? — Въ деня Господень. Този денъ е единъ отъ тъмнитѣ Божии дни. Тогава слънцето, звездитѣ ще изгаснатъ, и който може да запали своята свѣщъ, той ще бжде на свѣтло. Който не може да запали свѣщта си, той ще остане въ тъмнина. Тъменъ е денътъ Господень. Сегашнитѣ дни сж свѣтли, хубави, но денътъ Господень, който иде, ще бжде тъменъ день, придруженъ съ бури, вѣтрове. За да посрещнете съ радостъ този денъ, вие трѣбва да имате запалена свѣщъ, на която, при страшнитѣ бури и урагани, при всички несгоди, да можете свободно да четете. Съвременнитѣ хора сж изучавали всички науки, но не и науката за живота. Като дойдатъ страданията, искатъ или не, ще имъ се наложи да я изучаватъ. Страданията въ живота не сж нищо друго, освенъ условия за изучаване науката на великия животъ.

И тъй, срещнете ли нѣкой човѣкъ, не го осждайте, че не върви по пътя, по който вие вървите, но вътре въ душата си дайте му право, да живѣе, както той разбира. Да дадешъ право на човѣка свободно да се проявява, това значи да дадешъ възможность на Бога въ него да се прояви. Щомъ ограничишъ единъ, втори, трети човѣкъ, най-после и тебе ще ограничатъ. Страданията и нещастията въ живота идатъ отъ ограниченията. Не ограни-

чавайте нито себе си, нито другитѣ. Дайте свобода и на външната, и на вътрешната любовь. — Какъ? — Това ще изучавате сега. Като учите, вие ще дойдете до редъ изяснения по този въпросъ. Вие не сте готови още нито за външната, нито за вътрешната любовь, т. е. не можете още да носите. Вие искате да живѣте така, че никои да ви не смуцава. Вие искате да ви обичатъ, а когато нѣкой ви обича и започне да се върти около васъ, да ви обикаля, казвате, че ви е дотегналъ. Мома обича единъ момъкъ, иска да се ожени за него. Щомъ се ожени за него, казва му, че ѝ дотегналъ. — Защо ѝ дотегналъ? — Защото седи по цѣли дни въ кѣщи и не работи. Когато изучавате истинската любовь, вие нѣма да правите въпросъ, че мжжъ ви не работи. Вие ще работите, а той ще седи въ кѣщи, докато съзнанието му се пробуди. Въ това седи силата и красотата на любовьта. Щомъ мжжтъ ви не иска да работи, ще го оставите около огнището да размишлява, а вие ще отидете на работа. Ще работите, безъ да се оплаквате, безъ да го сждите. Като постѣпвате така, съзнанието му ще се пробуди, и той ще благодари, ще ви възнагради за това, което сте направили за него. Лесно се живѣе съ това разбирање. Безъ него, обаче, мжчно се живѣе. Като нѣма дълбоко разбирање на нѣщата, човѣкъ разглежда богатството, което му е дадено, и се чуди, какво да прави съ него. Безъ това разбирање човѣкъ се намира предъ две злини: външна и вътрешна.

Следователно, всички трѣбва да изучавате и да прилагате любовьта, да видите, доколко обичате Бога и доколко — хората. Наблюдавайте се, да видите, каква е любовьта ви къмъ Бога и какво можете да направите за Него. Често нѣкой ви дава много, но вие пакъ не сте доволни отъ него. Научете се, като ви даватъ, и вие да давате.

Сега, като се върнете у дома си, всѣки самъ да прочете 15 гл. отъ Евангелието на Йоана, да видите, какво ще разберете и какво заключение можете да извадите. Като изучавате любовьта, ще разберете, че щастieto ви зависи отъ външната и отъ вътрешната любовь, отъ смѣната, която можете да правите. Когато човѣкъ яде, щомъ се нахрани, престава да яде, не иска нищо повече. Обаче, въ любовьта не е така. Човѣкъ не може да каже, че не иска вече да обича. Въ любовьта може да става смѣна, но не и почивка. Въ любовьта почивката подразбира смѣна: външната любовь може да се смѣни съ вътрешна и вътрешната — съ външна. Учението за любовьта е предметно учение, което прави живота на човѣка лекъ и приятенъ. Ако си богатъ, радвай се на външната любовь; ако си сиромахъ, радвай се на вътрешната любовь. Ако си недоволенъ, това показва, че търсишъ начини да разберешъ любовьта.

Като говоря за любовьта, виждамъ мжчотиитѣ, на които се натѣкватъ. Не е лесно човѣкъ да смѣня външната съ вътрешната лю-

бовъ и обратно — вътрешната съ външната. Ако човѣкъ може да прави смѣни въ любовта, това значи, че е научилъ изкуството на даването. Нѣкой има богатства, скъпоценности, но никому нищо не дава. Щомъ дойде смъртта, всичко дава, остава други да се ползватъ отъ неговитѣ богатства. Човѣкъ трѣбва да изучава смѣнитѣ въ любовта. Това не става чрезъ насилие, нито по законъ, но доброволно. Когато Богъ види, че не си отъ разумнитѣ деца, Той казва: Хайде, синко, излѣзъ вѣнъ отъ рая. — Защо Богъ изпъди първия човѣкъ отъ рая? — Защото той искаше да опита широкия свѣтъ. Докато нѣмаше това желание, той бѣше доволенъ отъ положението си. Щомъ се яви въ него желание да влѣзе въ широкия свѣтъ, да има голѣми придобивки, Богъ му каза: Хайде, синко, излѣзъ вѣнъ отъ рая, да придобиешъ това, което желашъ.

Съвременнитѣ хора сж влѣзли вече въ широкия свѣтъ. Какво трѣбва да правятъ тамъ? Тѣ трѣбва да изучаватъ доволството — при всички условия на живота си да бждатъ доволни. Отъ осемъ хиляди години насамъ вие изучавате външната и вътрешната любовъ. Какво сте разбрали отъ тази любовъ? Като дойде на земята, Христосъ донесе едно учение, което искаше да приложи. То бѣше учение на пълната любовъ — на външната и на вътрешната. Що се отнася до външната любовъ, лесно се проповѣдва. Обаче, дойде ли до вътрешната любовъ, тамъ се изисква сила и вѣра. За тази

любовъ Христосъ се намѣри предъ кръста. Тогава Той каза: „Господи, ако е възможно, нека ме отмине тази чаша“. И като видѣ, че не бѣше възможно, Той каза: „Господи, въ Твоитѣ рѣце предавамъ духа си. Да бжде Твоята воля!“

И тѣй, изучавайте себе си, да видите, до колко имате външна и вътрешна любовъ. Ако Богъ всичко ви е далъ, и сте доволни, вие имате външна любовъ. Ако всичко ви е взелъ, и пакъ сте доволни, вие имате вътрешна любовъ. Не е лесно да се вземе всичко на човѣка, и той да мисли, че това е любовъ. Радвайте се и когато ви се дава, и когато ви се взима. Учете се отъ всичко, което става около васъ, да видите, докѣде сте дошли въ развитието си. Който не е изучилъ външната любовъ, да я изучи. Който я изучилъ, да мине въ областта на вътрешната любовъ. Като дойде до положение всичко да изгуби, той трѣбва да знае, че ще придобие живота. Когато Иовъ издържа изпита си, даде му се всичко въ двоенъ размѣръ.

Сега всѣки човѣкъ трѣбва да изучава любовта за себе си, а не за другитѣ хора. Мисли ли за другитѣ хора, той спѣва развитието си. Дойде ли нѣкой човѣкъ при васъ да му помогнете, направете това, което сте длъжни по отношение него. Вие не сте отговорни къмъ цѣлия свѣтъ. Не живѣете само вие, не мислите само вие. Всички хора сж еднакво отговорни. Следователно, вие трѣбва да знаете,

че свѣтътъ се развива точно така, както Богъ е опредѣлилъ. Каквото и да правите, отъ васъ нищо не зависи.

Какво трѣбва да придобиее? — Богатство.—Въ какво седи това богатство?—Въ низи, прѣстени, огърлици — въ великото учение на любовта. Ще изучавате външната и вътрешната любовъ. Ако външната любовъ не можете да изучите, и вътрешната нѣма да изучите. Законътъ е единъ и сжщъ и за двата вида любовъ.

Божията Любовъ носи пълния животъ.

*

3. Съборна беседа, държана
на 21 юлий, 1936 г. 5 ч. с.
София. — Изгрѣвъ.

ОСНОВНИ ЧЪРТИ НА НОВОТО.

„Бой се отъ Бога, и пази заповѣдитѣ Му!“ *).

„Бой се отъ Бога!“ — Такова е било разбирането на стария проповѣдникъ. — Какво нѣщо е страхътъ? Какво показва страхътъ? — Страхътъ показва, че нѣщо недостига на човѣка. Докато не знае нѣщо, човѣкъ се страхува. И като изпълнява волята Божия, човѣкъ все носи нѣкакъвъ страхъ въ душата си, че има нѣщо, което не знае. На какво се дължи страхътъ? — На външната любовъ, на изобилието. Когато е сироманъ, когато нищо нѣма, човѣкъ не се страхува.

Проповѣдникътъ казва: „Бой се отъ Бога!“ Азъ превеждамъ думитѣ му: „Люби Бога!“ Като правя този преводъ, ни най-малко нѣмамъ предъ видъ да примирявамъ хората съ живота, нито пъкъ помежду имъ. Правя единъ простъ преводъ: „Люби Бога!“ Това значи: Люби Този, отъ Когото животътъ иде. Животътъ иде отъ две мѣста: отъ външната и отъ вътрешната любовъ. Външната любовъ дава всичко, а вътрешната — нищо не дава, тя взима всичко; външната любовъ събира хората на едно мѣсто, а вътрешната ги раздѣля. Който не разбира любовта, той намира голѣмо противоре-

*) Еклисиастъ 12: 13.

чие въ тѣзи думи. Мнозина искатъ да придобиятъ вжтрешната любовь. Тѣ говорятъ за нѣща, които не разбиратъ. — Защо? — Защото, като говорятъ за вжтрешната любовь, тѣ подразбиратъ външната. Вжтрешната любовь ще се изучава отсега нататъкъ. И тя има свои методи, свои закони, които трѣбва да се изучаватъ. Започнете ли да изучавате тази любовь, вие ще се натъкнете на съвършено различни методи и закони отъ тѣзи, които досега сте прилагали въ живота си. Вжтрешната любовь води човѣка въ висшъ свѣтъ и му казва, че всичко, което става въ свѣта, е за добро на тѣзи, които любятъ Бога. И като не е привикналъ на тѣзи велики закони, на методитѣ, съ които възвишениятъ свѣтъ си служи, човѣкъ се намира предъ голѣмо противоречие.

Сега, колкото и както да се стремя да ви помогна да разбирате, ще се намѣря предъ невъзможность. — Защо? — Защото предъ васъ е поставена преграда, която ви прѣчи да виждате и разбирате нѣщата отъ възвишения свѣтъ. Колкото и да обичате една котка, едно куче, или единъ волъ, тѣ никога нѣма да ви разбератъ, защото между васъ и тѣхъ стои голѣма преграда. Между душитъ на хората има преграда, която имъ прѣчи да се слѣятъ въ едно.

„Бой се отъ Бога!“ — Кога ще престане човѣкъ да се страхува отъ Бога? — Когато се освободи отъ страха, отъ своето животинско състояние. Когато казватъ на нѣкого да не

бжде животно, това значи, да не служи вече на външната, но на вжтрешната любовь. Който се е освободилъ отъ своето животинско състояние, само той може да служи на вжтрешната любовь. Животното не е нищо друго, освенъ изразъ на външната любовь. То не подозира даже, че съществува и вжтрешна любовь. Тази е причината, поради която животнитѣ сж спрѣли развитието си. Когато казваме, че нѣкое същество не се развива, ние имаме предъ видъ, че това същество служи само на външната любовь. Въпрѣки това, и хората търсятъ нѣща, които нищо не могатъ да имъ донесатъ. Тѣ търсятъ богатства, слава, почести. Какво ще имъ донесе богатството? Ако сж богати, ще ядатъ повече, ще се обличатъ разкошно, ще се разхождатъ съ фойтони и автомобили. Какво ще донесе това богатство за тѣхното вжтрешно повдигане? — Ще си поживѣемъ малко, че каквото ще да става. — Ще си поживѣете, но ще дойде день, когато това, което днесъ ви занимава, утре нѣма да ви интересува. Тогава вие ще се намѣрите въ положението на богатъ човѣкъ, който има всичко на разположение, но зжбитѣ му сж опаднали, стомахтъ му е разваленъ. Слагатъ на трапеза предъ него хубаво опечена кокошка, но той я погледне и казва: Не ме интересува вече кокошката. — Защо? — Стомахтъ ми е разваленъ.

И тъй, не е достатъчно само да имашъ желание да ядешъ, но за да прогресиращъ, трѣбва да знаешъ, каква храна да ядешъ. Из-

бъгвайте еднообразна храна! Много книги сж писани по въпроса за храненето, много знания сж дадени, но на хората е дотегнало вече отъ много знания. Тѣ сж чели и четатъ вестници, разкази, романи, философски и научни съчинения, и повече не имъ се чете. — Защо? — Защото не могатъ да намѣрятъ това, което търсятъ. Едно време тѣ сж се задоволявали съ книгитѣ, но сега вече не се задоволяватъ.

Като проследяваме живота на съвременитѣ хора, виждаме, че тѣ сж се отегчили не само отъ книгитѣ, но и отъ любовта. — Защо? — Защото много се говори за любовта, а малко се прилага. Дето се обърнете, все ще чуете нѣкой да казва, че този не го обичалъ, онзи не го обичалъ. Това сж противоречия, които човѣкъ трѣбва да разреши, безъ да се спѣва. Ако се спѣне, това показва, че той не разбира живота. За него животътъ е празна работа. Той казва: Празниятъ животъ не ме интересува. Не само единъ човѣкъ, но много хора не се интересуватъ отъ празния животъ. Отъ какво се интересуватъ? — Отъ нови знания. Тѣ учатъ година, две, петъ, десетъ, придобиватъ много знания и пакъ започватъ да се отегчаватъ. — Защо? — Защото между тия знания нѣма никаква връзка. Много отъ съвременитѣ учени приличатъ на търговци. Тѣ продаватъ знанието си, както търговцитѣ — своитѣ дрехи. Учениятъ, както и търговецътъ, счита, че като продаде знанието си, животътъ му ще се осмисли. Въ това, именно, седи неразбира-

нето. Търговецътъ има право да продава стоката си, защото тя се разваля отъ седене. Обаче, знание, което се разваля отъ седене, не е истинско. — Какво трѣбва да се прави, за да не се разваля знанието? — Трѣбва да се консервира. Но и следъ консервирането, пакъ ще се развали. Тогава, не съжालявайте за знание, което остарява. Не съжालявайте и за консервирано знание, което се разваля. Истинското знание нито остарява, нито се разваля.

Съвременнитѣ хора се нуждаятъ отъ знание, достъпно за тѣхнитѣ умове, за да ги въведе въ новия животъ. Това знание се придобива постепенно, както детето постепенно расте, развива се и учи. Въ миналото си това дете може да е билъ нѣкакъвъ голѣмъ философъ или ученъ, който е писалъ научни книги, но днесъ майка му го увива въ пелени и казва: Сега ще учишъ! — Ама азъ съмъ виденъ философъ. — Никакъвъ философъ не си. Ще слушашъ и ще учишъ! Сега и най-голѣмитѣ философи не знаятъ много. Който разбира живота, той вижда, че трѣбва да влѣзе въ нова фаза, въ ново положение, т. е. да ликвидира съ старото, да престане да мисли, че много знае. Затова, именно, Христосъ казва: „Ако не станете като малкитѣ деца, не можете да влѣзете въ Царството Божие“. Това не значи, че човѣкъ трѣбва да се превърне въ плачливо дете, недоволно отъ живота. Той трѣбва да разбира живота и да се остави на Великата майка, тя да свърши работата, тя

да го направлява. Той не трѣбва да си дава мнението, но да бѣде доволенъ отъ всичко, каквото майка му прави. Деца, които не разбиратъ живота, плачатъ, докато се, считатъ, че никой не ги разбира. Когато майката се отнася къмъ детето, както то изисква, веднага лицето му свѣтва и започва да се радва. Детето иска майка му да се отнася добре съ него, но какъ трѣбва то да се отнася съ майка си? Следователно, когато човѣкъ е недоволенъ отъ живота си, когато се сърди, гнѣви и мисли, че хората не го разбиратъ, той се намира въ положението на дете, което само още не се е ориентирало. Наистина, всѣки човѣкъ е неразбранъ, иска да го разбератъ, но въпреки това пакъ остава самъ въ живота. Той търси нѣкой да уреди живота му и, като не намѣри такъвъ човѣкъ, казва, че свѣтътъ не е уреденъ. Свѣтътъ е уреденъ, но човѣкъ трѣбва да го разбира. Ето, зимно време човѣкъ самъ може да си накладе огънь. — Защо? — Защото знае, какъ се кладе огънь. Кучето, обаче, колкото и да му е студено, не може само да си накладе огънь. Значи, всичко зависи отъ умениято, отъ разбирането на човѣка.

Следъ всичко това, което хората знаятъ, тѣ пакъ искатъ да имъ се каже нѣщо ново. Много нѣща знаятъ хората, но не сж ги изучили, не сж ги усвоили и приложили. Ще кажете, че повторението е майка на знанието. Това отчасти е вѣрно, но не абсолютно. Запримѣръ, вие изучавате нѣщо, което първоначално ви

задоволява. Обаче, колкото повече го повтаряте, толкова повече изгубвате интересъ къмъ него. Това става даже и съ най-хубавитѣ поезии, съ най-хубавитѣ мисли и чувства. Защо? — Липсва имъ нѣщо. И тогава, при повтарянето на такива нѣща, човѣкъ вече не учи, но се отегчава.

„Люби Бога!“ Какъ ще любите Бога: отвѣнъ или отвѣтре? Докато е билъ въ рая, човѣкъ виждалъ Бога отвѣнъ. Щомъ напусналъ рая, той престаналъ да Го вижда отвѣнъ и започналъ да се моли. Отъ осемъ хиляди години насамъ хората все търсятъ Господа, викатъ къмъ Него, но не могатъ да Го намѣрятъ. — Защо? — Господъ се е скрилъ нѣкъде въ човѣка и мълчи. Тази е причината, задето хората и до днесъ още сж безвѣрници и отричатъ Господа. Въ края на краищата тѣ виждатъ, че безъ Бога не може да се живѣе.

Кой е начинътъ, по който можете да намѣрите Бога?—Единствениятъ пътъ къмъ Бога е любовта. Който люби, само той може да намѣри Бога. Когато момата обикне момъка, той става за нея Богъ. Когато момъкътъ обикне момата, тя става за него богиня. Обаче, единъ день този Богъ или тази богиня се скрива нѣкъде, и момата или момъкътъ започватъ да плачатъ, да се молятъ, да се върне Той по нѣкакъвъ начинъ. Кога се скрива Богъ? — Когато почувствува, че хората не Го обичатъ. Сжщо така момъкътъ или момата се скрива, когато почувствува, че възлюбениятъ е намѣ-

рилъ другъ Богъ и повече не я обича. Обаче, случва се, че и вториятъ Богъ се скрива. Тогава момъкътъ или момата отива при първия Богъ, но и той не се показва. Дето лъжата господствува, тамъ Богъ не сжществува. Докато истината не възтържествува въ свѣта, Богъ всѣкога ще крие лицето си отъ хората. Лъжата е причина за разочарования. Ако не обичате нѣкой човѣкъ, можете да му кажете безъ всѣкакви заобикалки, безъ всѣкава политика: Не те обичамъ — нищо повече. Какво правятъ нѣкои хора? Тѣ говорятъ лошо за даденъ човѣкъ, а щомъ го видятъ, започватъ да му се усмихватъ. Човѣкъ трѣбва да бжде честенъ. Ако иска да придобие нѣщо, нѣма защо да глади и да маже наоколо, но да се изкаже свободно, да изложи мотивитѣ, заради което желае това нѣщо, и ще види, че хората ще го разбератъ. Човѣкъ самъ трѣбва да изложи нуждитѣ си, нѣма защо да очаква на хората, тѣ да разбиратъ нуждитѣ му и да ги задоволяватъ. Никой не може да разбере човѣка така, както той самъ се разбира. — Ама той не ме обича. — Това е неразбрана работа. Ако силниятъ човѣкъ те обича, той ще те пригрѣне, ще те стисне и може да те одуши. Защо ти е такава любовъ? Пригрѣдки, цѣлувки, които задушаватъ или препятствуватъ на човѣка да расте и да се развива, не сж на мѣсто. Всички хора познаватъ тия пригрѣдки и цѣлувки, и затова търсятъ нѣщо ново. Тѣ казватъ, че туй е стара любовъ. Наистина, старата любовъ предста-

вя празни ясли, които нищо не придаватъ на човѣка.

Сега, за да се домогнатъ до новата, до великата любовъ, хората постоянно употребяватъ едни и сжщи изречения: Да се обичаме! — Кой ви забранява да се обичате? — Да правимъ добро! — Кой ви забранява да правите добро? — Да имаме добро отношение едни къмъ други! — И това сте свободни да правите. Ако остане на хората отсега нататъкъ да правятъ това, тѣхната работа е свършена. Ако искате да се учите, какъ да обичате, вижте, какъ малкитѣ деца обичатъ. Нѣкои деца разбиратъ и прилагатъ любовта по-добре отъ възраститѣ, а даже и отъ младитѣ моми и момци.

Каквото и да се говори на съвременнитѣ хора, тѣ всичко знаятъ. Тѣ се нуждаятъ отъ ново нѣщо и къмъ него, именно, се стремятъ. Отде ще дойде новото? Новото ще дойде отъ Бога. Казано е въ Писанието: „Ние живѣемъ и се движимъ въ Бога“. Следователно, щомъ живѣемъ и се движимъ въ Бога, ние можемъ всичко да придобиемъ направо отъ Него. — Можемъ ли да отидемъ на небето? — Можете, разбира се. Когато се говори, че ще отидете въ ада, вие вѣрвате. Когато се говори, че ще отидете на небето, -не вѣрвате. Какво представятъ адътъ и небето? — Това сж състояния на съзнанието, презъ които човѣкъ минава. Щомъ изгасите свѣщъта на съзнанието си, вие сте вече въ ада. Запалите ли я отново, вие сте въ рая. — Защо гасите свѣ-

щитѣ на съзнанието си? — За икономия. Да гасите свѣщитѣ си, да правите икономия на свѣтлината, това е учение, наука на миналото. Човѣкъ нѣма право да гаси свѣщитѣ, които Богъ е направилъ. Оставете нѣщата да ставатъ така, както сж създадени. Когато човѣкъ дойде до положение нито да гаси свѣщитѣ на своето съзнание, нито да ги пали, той е влѣзълъ вече въ правия път. Сжщото може да се каже и по отношение на любовта. Когато човѣкъ дойде до положение нито да люби, нито да разлюбва, той е влѣзълъ въ пътя на любовта. Докато хората искатъ да бждатъ обичани, тѣ сж разбрали половината отъ живота. Тѣ трѣбва да дойдатъ до положение не само да искатъ да бждатъ обичани, но и тѣ сами да обичатъ. Това значи да бжде човѣкъ доволенъ отъ всички условия на живота си. Това значи самовѣзпитание.

Днесъ всички хора говорятъ за възпитание. — Не, дето се говори за възпитание, тамъ е стариятъ животъ. Какъ ще възпитате разбойника да не върши престѣпления? Какъ ще възпитате грубото, неразвитото дете на добри, на правилни отношения? Каквото днесъ го научите, утре ще го забрави. Това възпитание е дресировка — нищо повече. Това, на което майката учи децата си, тѣ го изоставятъ, не го прилагатъ въ живота си. — Защо? — Защото при възпитанието на детето нѣщата не пуцатъ дълбоки корени въ съзнанието му. Майката трѣбва да научи детето си да обича

Бога. Щомъ обича Бога, то ще се самовѣзпита. Какво прави майката днесъ? Тя се поставя на мѣстото на Бога и казва на детето си: Ти трѣбва да ме обичашъ, защото азъ те родихъ, азъ те отхранихъ и отгледахъ. Единъ день, като порасне, това дете намира една красива мома и въ лицето ѝ вижда още една майка. Какво прави родната му майка? — Тя страда, а синътъ се раздвоява. Когато съзнанието на човѣка се раздвоява, пълнотата на живота се нарушава. Майката казва: Синътъ ми не ме обича вече. — Защо не те обича? — Защото намѣрилъ втора майка. Когато човѣкъ престане да обича одного, той обича друго. Когато на одного дава, на друго не дава. Човѣкъ не може да дава на всички хора едновременно. Въпросътъ за даването се разрешава между двама души. Ако на одного давашъ, на друго нѣма да давашъ.

Христосъ казва: „Ако не се отречешъ отъ майка си, отъ баща си, отъ приятелитѣ си, даже и отъ своя животъ, ти не можешъ да бждешъ ученикъ на новото учение“. Този стихъ е тълкуванъ на времето си, тълкува се и сега, но въпрѣки това хората и до днесъ не сж разбрали, какво искалъ да каже Христосъ съ това отричане. Не е достатъчно човѣкъ да се откаже отъ своитѣ близки, но той трѣбва да се откаже даже и отъ своя животъ. Отъ човѣка зависи да се откаже отъ живота си, или не. — Отъ кой животъ трѣбва да се откаже човѣкъ? — Отъ временния животъ, който е

пъленъ съ грѣшки, съ заблуждения. Това е стариятъ животъ — животъ на взимане и даване. Докато човѣкъ говори за взимане и даване, той не може още да влѣзе въ новия животъ. Докато се разправятъ съ взимане и даване, хората не могатъ още да изправятъ живота си. Щомъ не могатъ да изправятъ живота си, тѣ не могатъ да намѣрятъ правия пѣтъ, не могатъ да придобиятъ великитѣ блага на живота.

Тръгналъ единъ иманяръ да търси имане. Срѣща другъ единъ, който лесно може да намира скрито злато въ земята. Първиятъ казва на втория: Приятелю, ти си тръгналъ да търсишъ нѣщо. Азъ търся пари, но малко още не ми достига, за да ги намѣря. Имамъ вече деветъ знака, по които мога да ги намѣря, но липсва ми само още единъ знакъ. Ако обичашъ, покажи ми този знакъ да намѣря паритѣ. Акс ги намѣря, и на тебе ще дамъ една часть. — Нѣма защо да ти показвамъ никакъвъ знакъ. Ако знаешъ, какъвъ е този знакъ, азъ самъ ще отида да намѣря паритѣ. Нѣма защо да казвамъ на тебе, че после да очаквамъ на една малка часть отъ тѣхъ. За да придобие великитѣ блага на живота, човѣкъ трѣбва да се самоотрече. Така постѣпватъ хората, не само когато търсятъ пари, но и когато искатъ да се ожениятъ за нѣкоя хубава мома. Нѣкой казва на приятеля си: Слушай, можешъ ли да ми препорѣчашъ нѣкоя добра и хубава мома? — Ако остане на мене да ти препорѣчамъ такава мо-

ма, азъ ще я взема за себе си. — Не, това е методъ на стария животъ. Любовта не може да се предава отъ човѣкъ на човѣкъ. Тежко на онзи, на когото ще му препорѣчватъ мома, която той трѣбва да обикне. Дойде ли до любовта, тя сама посещава човѣка и внася нѣщо ново въ живота му.

Човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ новото, което носи въ себе си вѣчна младостъ. Страшно е, когато човѣкъ дойде до положение на старостъ и мисли, че не може да се подмлади. Нѣкой казва: Ехъ, да съмъ младъ сега, другояче ще живѣя! — Какъ ще живѣешъ? — Нѣма да обичамъ толкова много жена си и децата си, колкото съмъ ги обичалъ досега. — Това не е нѣщо ново. То е все едно да кажешъ, че не е трѣбвало да оставяшъ паритѣ си вънъ, да ги не вземе нѣкой. Не е въпросъ да пази човѣкъ паритѣ за себе си, но той трѣбва да бѣде отъ онѣзи хора, които никога не осиромашаватъ.

И тъй, търсете новото! Търсете новия животъ! За да влѣзете въ този животъ, вие трѣбва да намирате въ всѣки човѣкъ по една добра черта, заради която да го обичате. Умниятъ човѣкъ трѣбва да обича всички хора, безъ тѣ да подозиратъ това. Той ще ги обича, безъ да имъ говори сладки думи. Сладкитѣ думи сѣ изразъ на външна любовъ. — Какъ ще изразите любовта си къмъ даденъ човѣкъ? — Като му помогнете, когато той се намира въ нужда. Да помогнешъ на човѣка, когато се намира въ нужда, безъ да му кажешъ една

дума, безъ да дадешъ видъ, че го обичашъ, въ това седи новото въ свѣта. Какъ ще накарате човѣка да ви говори сладко, ако той нѣма любовъ къмъ васъ? Какъ ще го заставите да ви гледа мило, ако той нѣма любовъ къмъ васъ? Въ театъра актьоритѣ си говорятъ сладки думи и се поглеждатъ мило, безъ да се обичатъ. — Не, нѣщата трѣбва да се представятъ такива, каквито сж въ действителность.

Новиятъ животъ, за който се говори, е животъ на вътрешна пълнота. Лесно се говори за него, но мъчно се живѣе. Като не могатъ да го изразятъ, мнозина се обезсърчаватъ и казватъ: Като дойдемъ втори пжтъ на земята, тогава ще приложимъ новия животъ. — Да, ако не можете да го приложите въ идния животъ, ще го приложите въ третия, въ четвъртия и т. н. Съ отлагане и повтаряне на нѣщата нищо не се постига. Въ резултатъ на това отлагане, човѣкъ се натѣква на вътрешно недоволство отъ живота. Докато не се освободи отъ това вътрешно недоволство, човѣкъ не може да влѣзе въ новия животъ. Думитѣ „новъ животъ“ подразбиратъ пълния животъ, сжщината на живота. Казваме, че човѣкъ трѣбва да влѣзе въ новия животъ. Обаче, може да се каже и по другъ начинъ: новиятъ животъ да влѣзе въ човѣка. Кое отъ дветѣ положения е за предпочитане?

Коя е отличителната чърта на новия животъ? — Новиятъ животъ носи свобода. Той освобождава човѣка отъ всички връзки, отъ

всички заблуждения. Каква свобода може да даде човѣкъ на коня? — Човѣкъ може да даде храна на коня и да го затвори въ дама. Той го е освободилъ отъ глада само, но не му е далъ още пълна свобода. Човѣкъ може да нахрани коня си, да го помилва съ ржката си и да го пусне въ гората на свобода. И човѣкъ може да бжде свободенъ по тия два начина. За да дойде въ положението на коня, който е пуснатъ въ гората на свобода, човѣкъ трѣбва да се развърже отъ всички условия, при които живѣе. Докато критикува, докато вижда редъ несъответствия и противоречия въ живота, човѣкъ всѣкога ще се намира въ положението на конь, вързанъ за единъ даракъ, да развлича вълна. Даракътъ е прикрепенъ къмъ една площъ, върху която е поставенъ ечемикъ. Коньтъ е готовъ цѣль денъ да обикаля около този даракъ, за да достигне ечемика и да си хапне. Въ това време, обаче, даракътъ се тегли, и по този начинъ развлича вълната. Вечеръта, като се върне коньтъ, даватъ му малко ечемикъ, и той си казва: Цѣль денъ тичахъ, за да ми дадатъ този ечемикъ. Стигнахъ го най-после. — Не, който търси новия животъ, който се стреми къмъ Бога, той не трѣбва да влачи вълна на даракъ, но трѣбва да обича всички хора, безъ да ги сѣди. Христосъ казва: „Отецъ никого не сѣди“. Той е далъ свобода на Сина си да сѣди. Отецъ не се интересува отъ стария животъ, но Синьтъ и досега не е преста-

наль да се интересува. Синътъ събира кредити отъ този, отъ онзи. Бащата казва: Каквото съберешъ, това ще ти остане. За мене нѣма да се интересуващъ. Ти си синъ. — Защо? — Защото събирашъ дълговетъ на баща си.

Съвременнитъ хора говорятъ за баща си, но тѣ забравятъ, че всички нѣматъ истинско синовно отношение къмъ него. Тѣ казватъ още, че сж Синове Божии. Ако всички хора бѣха Синове Божии, животътъ имъ щѣше да се развива правилно. Щомъ животътъ имъ не върви правилно, това показва, че тѣ говорятъ невѣрни нѣща. Днесъ хората не сж дошли още до съзнание да признаватъ Бога за свой Баща. Тѣ иматъ такива бащи, които ще ги научатъ, какво значи баща, какво значи истинско синовно отношение. — Ама азъ съмъ Синъ Божий. — Така не се говори. Като разглеждате живота си, обществата, семействата, вие се натъквате на противоречия, които показватъ, че не сте още Синове Божии. Истинскитъ синовни отношения не пораждаатъ никакви противоречия между баща и синъ. Дето има такива отношения, тамъ има истинско разбиране на живота. Дето тѣзи отношения не сжществуватъ, тамъ злото се ражда.

И тѣй, който иска да влѣзе въ правия пътъ на живота, той трѣбва да живѣе споредъ любовта. Да живѣете споредъ любовта, това значи да обичате всички хора безъ законъ. Обичате ли съ законъ, вие сте въ външната любовъ, т. е. въ тази любовъ, която носи тре-

всички заблуждения. Каква свобода може да даде човѣкъ на коня? — Човѣкъ може да даде храна на коня и да го затвори въ дама. Той го е освободилъ отъ глада само, но не му е далъ още пълна свобода. Човѣкъ може да нахрани коня си, да го помилва съ ржката си и да го пусне въ гората на свобода. И човѣкъ може да бжде свободенъ по тия два начина. За да дойде въ положението на коня, който е пуснатъ въ гората на свобода, човѣкъ трѣбва да се развърже отъ всички условия, при които живѣе. Докато критикува, докато вижда редъ несъответствия и противоречия въ живота, човѣкъ всѣкога ще се намира въ положението на конь, вързанъ за единъ даракъ, да различа вълна. Даракътъ е прикрепенъ къмъ една площъ, върху която е поставенъ ечемикъ. Коньтъ е готовъ цѣль день да обикаля около този даракъ, за да достигне ечемика и да си хапне. Въ това време, обаче, даракътъ се тегли, и по този начинъ развива вълната. Вечерта, като се върне коньтъ, даватъ му малко ечемикъ, и той си казва: Цѣль день тичахъ, за да ми дадатъ този ечемикъ. Стигнахъ го най-после. — Не, който търси новия животъ, който се стреми къмъ Бога, той не трѣбва да влачи вълна на даракъ, но трѣбва да обича всички хора, безъ да ги сѣди. Христосъ казва: „Отецъ никого не сѣди“. Той е далъ свобода на Сина си да сѣди. Отецъ не се интересува отъ стария животъ, но Синътъ и досега не е преста-

наль да се интересува. Синътъ събира кредити отъ този, отъ онзи. Бащата казва: Каквото събереш, това ще ти остане. За мене нѣма да се интересувашъ. Ти си синъ. — Защо? — Защото събирашъ дълговетъ на баща си.

Съвременнитѣ хора говорятъ за баща си, но тѣ забравятъ, че всички нѣматъ истинско синовно отношение къмъ него. Тѣ казватъ още, че сж Синове Божии. Ако всички хора бѣха Синове Божии, животътъ имъ щѣше да се развива правилно. Щомъ животътъ имъ не върви правилно, това показва, че тѣ говорятъ невѣрни нѣща. Днесъ хората не сж дошли още до съзнание да признаватъ Бога за свой Баща. Тѣ иматъ такива бащи, които ще ги научатъ, какво значи баща, какво значи истинско синовно отношение. — Ама азъ съмъ Синъ Божий. — Така не се говори. Като разглеждате живота си, обществата, семействата, вие се натъквате на противоречия, които показватъ, че не сте още Синове Божии. Истинскитѣ синовни отношения не пораждаатъ никакви противоречия между баща и синъ. Дето има такива отношения, тамъ има истинско разбиране на живота. Дето тѣзи отношения не съществуватъ, тамъ злото се ражда.

И тѣй, който иска да влѣзе въ правия пътъ на живота, той трѣбва да живѣе споредъ любовта. Да живѣете споредъ любовта, това значи да обичате всички хора безъ законъ. Обичате ли съ законъ, вие сте въ външната любовъ, т. е. въ тази любовъ, която носи тре-

воги, страдания и разочарования. Не е лошо нѣщо тревогата, но човѣкъ трѣбва спокойно да я носи; тя е негово богатство. Казвате, че за да не се тревожи, човѣкъ не трѣбва да има никакви желаня. Не е въпросъ и въ желанята. Изкуство е човѣкъ да нѣма желаня, но какъ може да постигне това? Индуситѣ, за-примѣръ, казватъ, че човѣкъ трѣбва да убие всѣко желание въ себе си. — Не, желанята не трѣбва да се убиватъ. Нещастията на човѣка не се дължатъ на това, че той има желаня, но че подхранва въ себе си чужди желаня. Следователно, пазете следното правило: Не подхранвайте чужди желаня въ себе си. Като пазите това правило, животътъ ви донѣкъде ще се подобри.

Съвременнитѣ хора се стремятъ къмъ знание. Тѣ искатъ да знаятъ много, да минаватъ за учени. Нѣкои пъкъ се заблуждаватъ, че въ миналото нѣкога сж били едни отъ виднитѣ пророци: Данаилъ, Исаия, Иезекиль и т. н. Ако наистина сж били единъ отъ тѣзи пророци, где е знанието имъ? Не е въпросъ човѣкъ да бжде ученъ като този или онзи пророкъ. Важно е да приложи знанието си за благото на човѣчеството. Срѣщате единъ сждия, ученъ човѣкъ, свършилъ университетъ, знае езици, но като разглежда нѣкое дѣло, току осжди единъ човѣкъ на смъртъ. Този човѣкъ е извършилъ нѣкакво престѣпление, наистина, но смъртното наказание ли е единствениятъ пътъ за изправяне на човѣка? Ако

осждите човѣка на смъртъ, по-добре е да бждете невежи. — Тогава да се откажемъ отъ сждийството, отъ адвокатството. — Ако сте намѣрили правия пѣтъ, ако сте придобили новото въ живота си, откажете се отъ старитѣ служби и задължения. Обаче, преди да сте намѣрили правия пѣтъ, не бързайте преждевременно да напущате работата си. Не мислете за онова, което ви смуцава. — Какво трѣбва да правимъ? — Да учите. Учете така, че каквото знаете, да го разбирате и прилагате. Това е вътрешното знание. За да дойдете до това знание, отъ нищо не трѣбва да се смуцавате.

Имайте готовность да прощавате. Кой каквото ви каже, туряйте го настрана. Не се дръжте за закона, но за любовта. Нека любовта бжде мѣрка въ живота ви. Смуцавате ли се отъ хората, обиждате ли се отъ тѣхъ, вие никога нѣма да намѣрите пѣтя. Ще се лутате натукъ-натамъ, но нѣма да намѣрите това, което търсите. Докато дойдете до правия пѣтъ, вие ще се раздвоите. Това е необходимо. — Защо? — Защото онзи, който се е раздвоилъ, само той може да се отрече. Самоотрича се човѣкъ отъ старото и приема новото. Щомъ приеме новото, той започва да изучава нови начини, какъ да живѣе въ новия пѣтъ. Въ какво седи новото? — Новото се отличава отъ старото по начина на даването. Въ стария животъ човѣкъ дава и очаква да получи нѣщо. Въ новия животъ човѣкъ дава,

бевъ да очаква. За да дойде новиятъ животъ, стариятъ трѣбва да бжде осжденъ на заличаване. Казвате, че Христосъ ще сжди хората. Да, Христосъ ще ги сжди. Докато не ги осжди, тѣ човѣци нѣма да станатъ. Който иска човѣкъ да стане, той трѣбва да се остави напълно въ рѣцетѣ на Христа. Новиятъ животъ иска свободни хора: свободни по сърдце, по умъ, по воля. Който е обременилъ ума и сърдцето си съ голѣмъ товаръ, той трѣбва да се освободи. Много работници има въ свѣта, които чакатъ за работа. Тѣ искатъ да пренасятъ товаръ отъ едно мѣсто на друго, за да имъ се плати. Дайте товара си на тѣхъ, а вие бждете свободни. — Да не работимъ ли? — Не, свободнитѣ хора по умъ и сърдце ще работятъ по новъ начинъ: за изправяне на живота си, за придобиване на велики блага.

Проповѣдникътъ казва: „Бой се отъ Бога! Колкото книги и да пишешъ, тѣ нѣматъ край“. Азъ пъкъ казвамъ: Каквото и да правите, едно е важно за васъ — да любите Бога. Що се отнася до книгитѣ, които сте писали и изучавали, тѣ сж дали своето. Нѣма защо пакъ да се връщате къмъ тѣхъ. Тѣзи книги сж били приготвление за освобождаването ви. Раздайте книгитѣ си на тия, които идатъ следъ васъ. Тѣ ще учатъ отъ вашитѣ книги, а вие ще обичате Бога. — Где ще Го намѣримъ? Какъ ще Го обичаме? — Това е ваша работа. Този е единъ отъ сериознитѣ ви изпити, който непременно трѣбва да издър-

жите. Ако започнете да питате, какъ да обичате, или дали правилно обичате, вие ще пропаднете на изпита. Обичайте! — нищо повече. Въ любовта грѣхъ нѣма. Любовта освобождава човѣка отъ грѣха. Любовта обединява всички хора. Въ нея има единство. Това е едно отъ качествата на новия животъ.

„Люби Бога!“ Научи и детето си да люби Бога. Това изисква новиятъ животъ. Новиятъ животъ е връщане на човѣка тамъ, отдето е излѣзълъ. Едно време човѣкъ бѣше въ рая. Той пожела да отиде въ широкия свѣтъ, да учи, да придобие повече отъ това, което му бѣше дадено. Тази е причината, задето той сгрѣши и оголѣ. Като се отдѣли отъ Бога, човѣкъ разбра, какво нѣщо е оголяването. Който не обича, той оголява. Докато Богъ говорѣше на Адама отъвънъ, той бѣше въ външния животъ. Една спънка бѣше поставена на Адама: да не яде отъ плодетъ на дървото за познаване на доброто и злото. Адамъ пристѣпи тази заповѣдъ, вследствие на което трѣбваше да излѣзе вънъ отъ рая. Богъ каза: „Понеже Адамъ стана като единъ отъ боговетъ, да познава доброто и злото, той трѣбва да напусне рая, за да не яде отъ дървото на живота и придобие безсмъртие. Велика наука е да знае човѣкъ, какъ да се ползува отъ доброто и злото. Който не знае тази наука, той свършено ще пропадне. Адамъ бѣше ученъ човѣкъ, но сгрѣши. За да не се наруши хармонията и равновесието въ рая, той трѣбваше да излѣзе

вънъ, да отиде въ школата на широкия свѣтъ.

Следователно, когото обичате, той ще ви изпјди отъ рая. Вие искате да седите при онзи, когото обичате. Щомъ не можете да останете при него, вие страдате. Това е проява на външната любов. Малцина разбиратъ това. Малцина могатъ да приложатъ любовта въ живота си. Тѣ трѣбва да знаятъ, че като обичатъ и като ги обичатъ, ще ги изпјдятъ отъ рая. Когато мъжътъ обича жена си, той ѝ дава пълна свобода и казва: Свободна си вече! Когато жената обича мъжа си, тя му дава пълна свобода и казва: Свободенъ си вече! — Защо трѣбва да си дадатъ свобода? — Това е красивото въ живота. Какво лошо има въ това? Колкото е това лошо, толкова лошо е, че нѣкоя жена е облѣкла червена, синя или жълта рокля. Нищо лошо нѣма въ това. Важно е човѣкъ да знае, кое кога да употребява.

Единъ турски бей решилъ да се ожени за красива, добра мома. Споредъ стария турски обичай, близкитѣ му трѣбвало да избератъ момата. Тѣ му избрали мома по свой вкусъ и разбираше. Следъ като се оженили, тя свалила булото си и се показала на мъжа си. За да изпълни тогавашниятъ законъ, младата булка запитала мъжа си: На кого да се откривамъ? — Откривай се на когото искашъ, но на мене само не се откривай. Защо ѝ отговорилъ така? — Защото видѣлъ, че била много грозна.

„Люби Бога!“ — Люби Бога въ човѣка!

Докато не дадеш пълна свобода на човъка, Богъ да се проявява въ него, както Той разбира, ти не го обичашъ. Давашъ ли му правила, какъ да живѣе, какъ да обича, какво да прави, кого да гледа, това е човъшка любовъ. Остави Бога свободно да се проявява въ човъка и за нищо повече не мисли. Може нѣкои работи да не ти харесватъ — това нищо не значи. То е твое разбиране. Оставете Бога въ себе си и въ своитѣ близни свободно да се проявява, както Той знае. Това значи свобода. Какъ, по какъвъ начинъ ще се прояви Той, това е Негова работа. Богъ самъ ще си проправи пѣтищата. — Ама какъ да обичаме? — Това не е ваша работа. Любовта не е ваша. Богъ е любовъ, а не човѣкъ. Вие трѣбва да разбирате живота правилно, да се оставите на Бога, Той да работи у васъ, както иска. Страданията и мъчнотинитѣ, които хората преживяватъ, се дължатъ на факта, че тѣ искатъ да се наложатъ на Бога, да се освободятъ отъ Неговото влияние. Какъ ще се освободятъ? Каквото и да правятъ, тѣ не могатъ да се освободятъ отъ любовта. Божията Любовъ не търпи никакъвъ законъ. Дойдете ли до нея, вие ще се изпълните съ свещено чувство и ще кажете, че всичко, което тя върши, е право и добро. Каквото любовта върши, вие ще го считате за велика тайна.

И тъй, новото въ живота е да обичате Бога. Тази любовъ, именно, ще внесе у васъ радость, веселие и свѣтлина. Тя ще ви свърже

вънъ, да отиде въ школата на широкия свѣтъ.

Следователно, когото обичате, той ще ви изпъди отъ рая. Вие искате да седите при онзи, когото обичате. Щомъ не можете да останете при него, вие страдате. Това е проява на външната любовъ. Малцина разбиратъ това. Малцина могатъ да приложатъ любовта въ живота си. Тѣ трѣбва да знаятъ, че като обичатъ и като ги обичатъ, ще ги изпъдятъ отъ рая. Когато мъжътъ обича жена си, той ѝ дава пълна свобода и казва: Свободна си вече! Когато жената обича мъжа си, тя му дава пълна свобода и казва: Свободенъ си вече! — Защо трѣбва да си дадатъ свобода? — Това е красивото въ живота. Какво лошо има въ това? Колкото е това лошо, толкова лошо е, че нѣкоя жена е облѣкла червена, синя или жълта рокля. Нищо лошо нѣма въ това. Важно е човѣкъ да знае, кое кога да употребява.

Единъ турски бей решилъ да се ожени за красива, добра мома. Споредъ стария турски обичай, близкитѣ му трѣбвало да избератъ момата. Тѣ му избрали мома по свой вкусъ и разбиране. Следъ като се оженили, тя свалила булото си и се показала на мъжа си. За да изпълни тогавашниятъ законъ, младата булка запитала мъжа си: На кого да се откривамъ? — Откривай се на когото искашъ, но на мене само не се откривай. Защо ѝ отговорилъ така? — Защото видѣлъ, че била много грозна.

„Люби Бога!“ — Люби Бога въ човъка!

Докато не дадешъ пълна свобода на човѣка, Богъ да се проявява въ него, както Той разбира, ти не го обичашъ. Давашъ ли му правила, какъ да живѣе, какъ да обича, какво да прави, кого да гледа, това е човѣшка любовъ. Остави Бога свободно да се проявява въ човѣка и за нищо повече не мисли. Може нѣкои работи да не ти харесватъ — това нищо не значи. То е твое разбиране. Оставете Бога въ себе си и въ своитѣ близни свободно да се проявява, както Той знае. Това значи свобода. Какъ, по какъвъ начинъ ще се прояви Той, това е Негова работа. Богъ самъ ще си проправи пѣтищата. — Ама какъ да обичаме? — Това не е ваша работа. Любовта не е ваша. Богъ е любовъ, а не човѣкъ. Вие трѣбва да разбирате живота правилно, да се оставите на Бога, Той да работи у васъ, както иска. Страданията и мъчнотиитѣ, които хората преживяватъ, се дължатъ на факта, че тѣ искатъ да се наложатъ на Бога, да се освободятъ отъ Неговото влияние. Какъ ще се освободятъ? Каквото и да правятъ, тѣ не могатъ да се освободятъ отъ любовта. Божията Любовъ не търпи никакъвъ законъ. Дойдете ли до нея, вие ще се изпълните съ свещено чувство и ще кажете, че всичко, което тя върши, е право и добро. Каквото любовта върши, вие ще го считате за велика тайна.

И тъй, новото въ живота е да обичате Бога. Тази любовъ, именно, ще внесе у васъ радостъ, веселие и свѣтлина. Тя ще ви свърже

съ невидимия свѣтъ и ще ви извади отъ ада, въ който сте били досега. И адтъ не е лошо мѣсто. Тамъ има и музика, и театъръ, и забави. — Ще кажете, че това учение не ви се харесва. — То е другъ въпросъ. Важно е човѣкъ да говори истината. Важно е човѣкъ да намѣри любовта — пѣтътъ къмъ Бога. Безъ тази любовъ човѣкъ нищо не може да направи. Когато любовта дойде у васъ, тя сама ще ви научи, какъ да обичате. Тя ще ви каже, че трѣбва да обичате всѣки човѣкъ като душа. Докато правите разлика въ любовта си, едного обичате повече, а друго — по-малко, вие сте още въ човѣшката, въ външната любовъ.

Съвременнитѣ хора често изпадатъ въ противоречия, като виждатъ, че на свѣтскитѣ хора се дава повече, отколкото на религиознитѣ. Тѣ се намиратъ въ положението на голѣмия синъ, въ притчата за „блудния синъ“, който изказалъ недоволство предъ баща си, че заклалъ теле за по-малкия му братъ. Въ тази притча Христосъ изнася два принципа въ живота: смирение и недоволство. Следъ като ялъ, пилъ и опропастилъ всичко, по-малкиятъ синъ се върналъ при баща си, да иска милостъ отъ него. Той му казалъ: Татко, сгрѣшихъ предъ тебе и предъ небето. Приеми ме като единъ отъ твоитѣ слуги. Не съмъ достоенъ да се нарека твой синъ. Бащата се зарадва на сина си и заклалъ за него най-уогеното теле. По-голѣмиятъ синъ се върналъ отъ нивата недоволенъ, че бащата дава уго-

щение на брата му, който всичко изялъ и изпилъ. Той не пожелалъ да види голѣмата любов на бащата, а прибързалъ да изкаже недоволството си съ думитѣ: Азъ работя толкова много, но ти никога не закла за мене едно теле. Бащата искалъ да покаже на голѣмия си синъ, че той не може да заколи теле на недоволството. Сега на васъ казвамъ: Не се смущавайте, когато видите, че Богъ проявява милостта си къмъ хората.

„Люби Бога!“ — Тази е тайната на новия животъ. Научете се да обичате! Млади и стари, женени и неженени, моми и момци — всички трѣбва да обичате! Не се ограничавайте едни други! Не си поставяйте никакви спънки. Само Духътъ е въ състояние да премахне всички спънки и ограничения, които хората взаимно сж си създали. Казано е въ Писанието: „Ще изпратя Духа си“. Христосъ казва: „Азъ и Отецъ ми ще дойдемъ, ще се вселимъ въ васъ, и Азъ ще ви се изявя. Азъ и Отецъ ми едно сме“. Въ изявяването на Сина седи новиятъ животъ. Отворете сърдцата и душитъ си, да се всели Богъ у васъ, да ви се изяви Христосъ и да ви покаже, какъ да обичате. Ако Отецъ и Синътъ не дойдатъ у васъ, вие ще останете съ старитѣ си разбирания. Дойдатъ ли тѣ да живѣятъ у васъ, бремето ви ще се снеме отъ гърба ви като орѣхова черупка, и вие ще се облекчите. Обичайте Бога, за да се всели Той у васъ заедно съ Христа. Като живѣете въ любовта, и въ невидимия свѣтъ ще

ви посрещнатъ добре. Тукъ може да сте близо едни до други, както бѣха богатиятъ и Лазаръ, но въ невидимия свѣтъ тѣ бѣха далечъ. Тѣ представятъ две различни състояния. Състоянието на Лазара опредѣля неговото мѣсто. И състоянието на богатия сжщо опредѣля мѣстото му въ невидимия свѣтъ.

Обичайте се, безъ да се критикувате, безъ да се сждите. — Ама отъ мене нищо нѣма да излѣзе. — Какъ нѣма да излѣзе нищо? Че вие сега сте човѣкъ, който мисли, чувствува и действа. Вие сега сте човѣкъ, който яде, учи, пише, чете. Какво повече искате? Вижете, какъ по-долностоещитѣ отъ васъ живѣятъ и се радватъ, доволни сж отъ положението си. Обичайте Бога, бждете доволни отъ всичко, което ви е дадено.

Обичайте Бога въ всички хора! Въ любовта седи разрешението на всички въпроси. Въ любовта на новия животъ никаква обида не сжществува. — Що е небето? — Мѣсто, дето никаква обида не сжществува. — Що е адътъ? — Мѣсто, дето обидата сжществува. Влѣзте въ новия животъ, дето нѣма никаква обида. Тамъ сжществува живѣятъ въ пълно доволство, въ радостъ и веселие.

Божията любовъ носи пълния животъ.

4. Съборна беседа, държана
на 22 августъ, 1936 г. 5 ч. с.
София. — Изгрѣвъ.

ПРОНИКВАНЕ.

„Много още имамъ да ви река, но сега не можете да носите**“).

Съвременнитѣ хора живѣятъ въ неустановенъ свѣтъ, т. е. въ свѣтъ, на който не може да се разчита. Това не трѣбва да ви смущава, понеже вие сте пѣтници, не можете да не минете презъ този свѣтъ. Защо трѣбва да минете презъ този свѣтъ — не знаете. Много нѣща още не знаете, понеже не можете да носите. Съвременнитѣ учени иматъ голѣми библиотеки, четатъ разни книги, правятъ научни изследвания, но въ края на краищата малко знаятъ. Въпрѣки това, тѣ мислятъ, че много знаятъ. Въ сжщностъ човѣкъ знае само толкова, колкото пѣтъ е изминалъ. Вънъ отъ изминатия пѣтъ, той нищо не знае. Той едва сега започва да изучава пѣтътъ, който не е извървѣлъ. Следователно, вие трѣбва да разглеждате живота така, както го виждате, какъвто е въ действителностъ.

Казвате: Като знаемъ толкова малко, какъ ще ни приематъ въ невидимия свѣтъ, какъ ще ни приематъ различнитѣ общества на земята?—Ще ви приематъ по два начина: като богати или сиромаси, като учени или невежи. Ако сте богати, ще ви приематъ добре; ако

*) Иоана 16:12.

сте сиромаси, ще ви приематъ студено, защото знаятъ, че отивате да вземете нѣщо. Ако сте учени, ще ви приематъ по единъ начинъ; ако не сте учени, ще ви приематъ по другъ начинъ. Следъ това вие ще се чудите, защо нѣщата не ставатъ така, както си мислите, или както ги очаквате. Нѣщата не ставатъ, както очаквате, защото нѣмате въ себе си това, което трѣбва. Значи, липсва ви нѣщо. Като не знаете, че ви липсва нѣщо, когато вършите една работа, вие мислите, че всичко става, както трѣбва. Въ сжщностъ не е така. Новиятъ животъ, въ който се готвите да влѣзете, изисква права мисълъ, прави разбирания, а не такива, каквито вие имате. Запримѣръ, ако нѣкой човѣкъ не ви даде това, което искате, вие веднага се настройвате срещу него. Правилни отношения ли сж тѣзи?

Сега ви говоря свободно, за да се освободите отъ заблужденията си. Заблужденията не произтичатъ отъ живота, тѣ сж въ самитѣ васъ. Вие очаквате нѣщо, което не може да ви се даде и, ако не го получите, веднага се разочаровате и казвате, че животътъ нѣма смисълъ. Защо не може да ви се даде това, което очаквате, нѣма да обяснявамъ. Какво е това, което очаквате, нѣма да изброявамъ. То е различно за всѣки човѣкъ. Важно е да знаете, че по който начинъ очаквате нѣщата, нѣма да се дадатъ. Всички нѣща, които очаквате, ще дойдатъ по съвсемъ другъ начинъ. Трѣбва ли за това да се обезсърдявате? Ако

ще направите редъ погрѣшки. Погрѣшкитѣ показватъ, че нѣмате знания. Това значи, че не можете да носите. Вие трѣбва да учите, да различавате нѣщата, да знаете откъде идатъ. Като дойдете до това различаване, ще можете на време да използвате онова, което ви се дава. Запримѣръ, вие съ години сте се стремили да постигнете нѣщо. Тѣкмо сте предъ постижението му, и нѣкой дойде да ви разправа нѣщо. Това е уловка, съ която искатъ да отклонятъ вниманието ви. Отклони ли се вниманието ви, вие губите вече благоприятния моментъ. Щомъ изгубите тоя моментъ, и изкушението се отдрѣпва. Затова, именно, е казано: Единъ начинъ има само на говорене. Докато дойдете до положение да различавате този начинъ на говорене, вие много ще се лѣжете, и често ще пропускате благоприятни случаи въ живота си. Затова Христосъ казва: „Азъ дойдохъ въ свѣта да прославя Този, Който ме е проводилъ“.

Следователно, вие трѣбва да работите съзнателно върху себе си, да се освободите отъ своитѣ лични възгледи, както и отъ външнитѣ влияния. Съвременнитѣ хора разглеждатъ нѣщата отъ лични разбирания и щомъ нѣщо не стане споредъ разбиранията имъ, тѣ веднага го отричатъ, съблазняватъ се и казватъ, че това не е вѣрно, не е истинно. Отъ свое гледище тѣ сж прави, но не и отъ гледището на абсолютната истина. Пѣтътъ, по който вървятъ, не е правъ. Тѣй щото, всички хора трѣбва да

знаятъ, че докато на пята имъ, като спънка седи тѣхниятъ слуга, тѣхниятъ приятелъ, тѣхниятъ ближень, тѣ не сж на правъ пята. Тѣ не сж дошли още до Вѣчния животъ, но се блъскатъ въ преходния, въ временния животъ. Докато е въ временния животъ, човѣкъ гледа съ завистливо око на другитѣ. Като погледне къмъ сина на своя приятелъ, той завижда, че е здравъ и живъ, а неговиятъ синъ е заминалъ за другия свѣтъ. — Защо трѣбва да завиждашъ? Радвай се на сина на приятеля си. — Да бѣше поживѣлъ и моятъ синъ повечко, да му се порадваме. — Какво ще се радвашъ на това, което не е твое, и което всѣкога можешъ да изгубишъ?

Какво представя временниятъ животъ? — Той е животъ, пълень съ забавления. Забавления има не само въ отношенията на хората, но и въ самата наука. Каквато наука да вземете, наредъ съ сериозното, въ нея ще срещнете и редъ забави. Задъ тия забави се крие нѣщо сжщественно. Апостолъ Павелъ казва: „Като бѣхъ дете, разсждавахъ по детински. Като станахъ върастенъ, напуснахъ детинскитѣ работи“. Това не значи, че трѣбва преждевременно да напуснете детинскитѣ работи. Докато сте деца, ще живѣете като деца. Щомъ станете възрастни, отъ васъ се иска дълбоко разбиране на нѣщата. Запримѣрь, често ви говоря за любовта, но вие я разбирате по другъ начинъ. Какво показва това? — Че още сте деца въ разбиранията си. Ще дой-

де день, когато ще пораснете и ще гледате на нѣщата като възрастни. Вие не можете още да дойдете до онова дълбоко разбиране, което е потрѣбно за душата ви.

Сега азъ ви говоря тъкмо за това, което ви е нужно за правилно разбиране и прилагане. Това не значи, че изведнѣжъ трѣбва да се откажете отъ много работи. За васъ е важно да знаете, какъ да се откажете отъ непотрѣбнитѣ нѣща, отъ тия, които ви спъватъ. Новото учение не търпи никакви безпокойствия, никакви тревоги. Докато се безпокои, ученикътъ не може да учи. Щомъ започне да учи, той достига до положение да вижда, че нѣщата не вървятъ, както трѣбва, и започва да се безпокои. Безпокойствието го спъва, и той спира работата си. Красотата на живота седи въ това, именно, че и когато работитѣ на човѣка не вървятъ, той пакъ да не се безпокои. Ще кажете: Друго нѣщо е, когато работитѣ на човѣка вървятъ добре. — Това зависи отъ разбиранията му.

Две кокошки се разхождатъ въ два съседни двора. Едната е угоена, защото господарьтъ ѝ по нѣколко пѣти на день ѝ дава храна. Тя се разхожда самодоволно изъ двора, радва се на живота, защото работитѣ ѝ сж уредени. Тя не подозира дажс, че господарьтъ ѝ има предъ видъ нейното месце. Щомъ види, че е достатъчно изхранена, той ще тури ножа на врата ѝ и ще я заколи. Въ единъ моментъ тази кокошка ще изгуби спече-

леното. Другата кокошка ходи изъ съседния дворъ недоволна — нѣма храна. Тукъ рови, тамъ рови, нищо не намира. По едно време господарьтъ ѝ се сѣща, че кокошката не е хранена и подхвърля ѝ малко зрънца. После пакъ я забравя. Ходи тази кокошка изъ двора, безпокои се, че нѣма, какво да яде, че работитѣ ѝ не сѣ наредени. Като я погледне, господарьтъ ѝ казва: За нищо не става тази кокошка, само кожа и кости. Той е недоволенъ, че не може да я заколи, но кокошката запазва живота си. Кое положение е за предпочитане: положението на угоената, или на мършавата кокошка? — Нито на едната. И дветѣ кокошки се намиратъ при лоши условия. Въ края на краищата, и дветѣ кокошки ги очаква смъртъ: първата ще умре отъ ножа на господаря си, а втората — отъ своята слабостъ, отъ липса на храна. Въпрѣки това, хората казватъ: „Ела зло, че безъ тебе по-зле“. Наистина, понѣкога въ живота на човѣка идва едно малко нещастие, за да го освободи отъ по-голъмо. Понѣкога пѣкъ малкото щастие носи следъ себе си голѣмо щастие.

Това сѣ примѣри изъ живота, отъ които не може да се сѣди за неговитѣ правилни прояви. Ще дойде нѣкой да ми разправя, че говорилъ сѣ Христа, че много нѣща знае, че много книги челъ и т. н. Като е челъ толкова много и като знае много, нека каже, какво разбира отъ стиха, който Христосъ е казалъ: „Азъ съмъ пѣтътъ, истината и животътъ“. Той

ще каже, че разбира смисъла на този стихъ, но не знае къде и какъ да го приложи. Това не е знание. Истинското знание едновременно обхваща разбиране и прилагане. Ето защо, казвамъ: Време е вече човѣкъ да се откаже отъ старото знание, за да възприеме новото и да го приложи въ живота си. За да облѣче нови дрехи, човѣкъ непременно трѣбва да съблѣче старитѣ. Това е правото положение. Ако не иска да съблѣче старитѣ си дрехи, той може да облѣче новитѣ върху тѣхъ, но съ това само ще увеличи товара си, безъ да придобие нѣщо сжществено. Старитѣ дрехи трѣбва да се оставятъ настрана, а новитѣ да се облѣкатъ. Въ това седи красотата на живота. — Къде трѣбва да оставимъ старитѣ си дрехи? — Вижете, какво прави змията. Щомъ съблѣче старата си кожа, тя я захвърля настрана, като непотрѣбна, и продължава пѣтя си. Направете и вие като нея. Съ една дума казано: Старото турете настрана, да не ви спѣва, а новото облѣчете. Облѣчете се съ новия животъ, съ новата любовъ — съ всичко ново.

Сега, като слушате да се говори за новата любовъ, т. е. за любовта, която новата култура носи, вие се чудите, какъ е възможно човѣкъ да обича всички хора. Съвременнитѣ хора нѣматъ представа, какво значи човѣкъ да обича всички хора. Запримѣръ, единъ човѣкъ е богатъ, другъ — сиромахъ; единъ е силенъ, другъ — слабъ. Можете ли да обичате всички еднакво? За да обичате

всички хора еднакво, вие трѣбва да гледате на различнитѣ имъ положения, като на различни служби въ живота. Това сж външни нѣща, които нѣматъ нищо общо съ самия животъ. Този, който днесъ е богатъ, утре ще бжде сиромахъ; това, което днесъ е слабо, утре ще бжде силно. Човѣкъ е господарь само на онова, въ което той самъ може да проникне. Онова пъкъ, което прониква въ човѣка, е неговъ господарь. Искрата огънь, която прониква въ дървата, е господарь на цѣлия огънь. Изобщо, материята, както и силитѣ въ природата, взаимно се проникватъ. Знанието сжщо прониква едно въ друго. И хората се проникватъ, вследствие на което никой човѣкъ не е свободенъ. — Ама азъ съмъ свободенъ. — Ти мислишъ, че си свободенъ. Въ сжщностъ не си свободенъ. — Защо хората се проникватъ едни други? — Защото срѣщатъ на пътя си препятствия. Като се проникватъ взаимно, тѣ търсятъ пътъ за освобождаване отъ препятствия.

Христосъ казва на ученицитѣ си: „Много още имамъ да ви кажа, но сега не сте готови. Когато Духътъ на истината дойде у васъ, Той ще ви настави.“ — На какво? — На това, което днесъ не сте готови да носите. Следователно, когато дойде до истинското знание, човѣкъ е свободенъ вече. Щомъ придобие свободата, човѣкъ трѣбва да се радва. Обаче, докато е въ училище, докато учи, той не може да се радва. Значи, човѣкъ може да се радва на

онова, което е спечелилъ. Да се радва на онова, което мисли, че е спечелилъ, а въ сжщностъ не го е спечелилъ, това е заблуденне. Истинската радостъ е въ новия животъ. Какъ ще изразите новия животъ? Както и да се мъчите да го изразите, вие ще си послужите пакъ съ стария езикъ, съ стари форми. Ще кажете, запримѣрь, че духовното въ човѣка трѣбва да се обича. — Какъ се обича духовното? Другъ пътъ ще кажете, че любовта трѣбва да обгърне човѣка. — Какъ се обгърща човѣкъ? Каквото и да говорите, вие си служите все съ неопредѣлени образи, съ външни емблеми. Силата на човѣка не седи въ това, което говори, но въ вжтрешното знание. Отъ друга страна, за да обичате човѣка, не е достатъчно само да го обгърнете, но трѣбва да проникнете въ него. И свѣтскитѣ, и религиознитѣ хора изучаватъ този законъ, за да могатъ взаимно да си влияятъ. Когато нѣкой човѣкъ проникне въ васъ, той може да разбере и добритѣ, и лошитѣ ви страни, и по този начинъ може да ви помага. Само този човѣкъ може да помага, който ви обича. Ако не ви обича, той може да ви излъже. Не само обикновенитѣ хора се лъжатъ, но даже и видни пророци, светии и учени. — Какъ ще се лъжемъ, като сме тръгнали въ правия пътъ? — Ако не искате да се лъжете, а сте влѣзли въ правия пътъ, вървете напредъ, безъ да се спирате. Щомъ сте започнали да изучавате истината, отъ нищо не се смущавайте. Много

нѣща могатъ да смутятъ човѣка, но той трѣбва да вѣрва, че всичко онова, къмъ което се стреми, е постижимо. Който е влѣзълъ въ новия животъ, той ще намѣри онова, което търси.

„Много нѣща имамъ да ви кажа, но още не сте готови да носите“. Какво още ималъ да говори Христосъ на ученицитѣ си, косто не го казалъ? Единъ день тѣ ще научатъ това, за което Христосъ нѣкога е само загатналъ. Едно трѣбва да се знае: въ живота на свободата нѣщата не ставатъ по принуждение, нито произволно. Тамъ само онзи може да изпълни волята Божия, който иска, който има добро желание. Който доброволно изпълни тази Висша воля, той ще има голѣми придобивки. Който не я изпълни доброволно, той ще носи своитѣ стари разбирания, своитѣ стари знания и ще каже, че животътъ нѣма смисълъ. — Въ какво седи смисълътъ на живота? — Въ обичта. — Кого ще обичате? Ще кажете, че грѣшникътъ има нужда отъ любовь. — Не е достатъчно само да обичате грѣшника, но трѣбва да му покажете начинъ, какъ да понесе грѣховетѣ си. — Ами какъ могатъ да се носятъ чуждитѣ грѣхове? — Само онзи може да носи грѣховетѣ на хората, който, безъ да е грѣшилъ, безъ да се е спъвалъ нѣкъде, се е нагърбилъ съ този голѣмъ товаръ. Въ Писанието е казано: „Богъ бѣше въ Христа и примиряваше хората съ себе си. И ще залича грѣховетѣ имъ“.

Казано е, че Богъ живѣе въ човѣка и му помага. Следователно, ако вие не прониквате

едни въ други, нищо не сте научили. При това, като се прониквате едни други, вие ще учите закона на различаването, да познавате, какви хора, какви сжщества сж проникнали въ васъ. Ако се тревожите, това показва, че нѣкой човѣкъ или нѣкое сжщество съ низкъкъ уровень ви е проникнало. Ако не се тревожите, ако имате възвишено разположение, нѣкое сжщество отъ висшия свѣтъ е проникнало въ васъ, или пъкъ вие сте проникнали въ другъ човѣкъ. Значи, ако се тревожите, другъ нѣкой е проникналъ въ васъ, и вие нищо не можете да научите. Ако не се тревожите, вие сте проникнали въ нѣкого и, каквото пожелаете, можете да направите. Ако се гнѣвите, ако работитѣ ви не вървятъ добре, други сж проникнали въ васъ. Който иска да проникне въ другитѣ, съзнанието му всѣкога трѣбва да бжде будно, безъ никакво пропукване, безъ никакво раздвояване. Дето има единство на съзнанието, тамъ грѣхъ не сжествува. Дето има пропукване на съзнанието, тамъ грѣхътъ сжествува. Когато човѣкъ се раздвои въ любовьта си, едновременно съ това той се раздвоява въ съзнанието си. Раздвояването на съзнанието пъкъ е причина на пропукването му. Запримѣръ, обиквате една жена, но следъ време обиквате и втора. Това раздвояване на любовьта внася пропукване на съзнанието ви. Като женени за една жена, вие се смушавате отъ това, че обиквате втора жена. Казвате, че сте сгрѣшили, защото сте обикнали още

една жена. Грѣхътъ е причина за пропукуване на човѣшкото съзнание. Прегрѣшението на първитѣ човѣци се дължи на непослушание. Когато черниятъ адептъ се обвини около дървото на забранения плодъ, Ева трѣбваше да му каже: Ние не търсимъ външно знание, но вътрешно. Ние търсимъ абсолютната вѣра, която почива на опитъ и знание, а не вѣра безъ опитности. Ние искаме да изучимъ живота така, както Богъ се изявява въ него. Това е истинско знание.

„Много още имамъ да ви река, но сега не можете да носите“. — Защо Христосъ е казалъ на ученицитѣ си, че не могатъ да носятъ? — Защото не били готови. Сжщото може да се каже и на съвременнитѣ хора, които искатъ да бждатъ богати, красиви, силни, учени. Тѣ не сж готови да носятъ това, което искатъ. Тѣ не сж готови още да се ползватъ отъ тия блага. Когато благата идатъ преждевременно, тѣ носятъ редъ нещастия за хората. Благата, които хората търсятъ, сж обикновени нѣща, а съзнанието на човѣка не трѣбва да се занимава съ обикновени работи. Обикновениятъ животъ трѣбва да служи на човѣка само за справка. Богатството, знанието сжщо така трѣбва да му служатъ за справка. Като разбере великия законъ на живота, човѣкъ ще се освободи отъ всички нѣща, които до това време сж му служили за пособия. Когато дойде на земята, Христосъ се постави при трудни условия, за да види, може ли самъ да

се освободи. Той казваше: „Имамъ властъ да полага душата си, имамъ властъ да я взема“. Впоследствие Той провѣри всичко, което бѣше казалъ предъ хората. Въ първо време Христосъ се показва слабъ, затова Го подложиха на голѣми изтезания. Той се моли на Господа да Го освободи. Като видѣ, че трѣбва да изпие горчивата чаша, Христосъ каза: „Господи, въ Твоитѣ рѣце предавамъ духа си“. Богъ Му показа начинъ, какъ да се освободи. Освобождаването дойде отвътре.

И тъй, докато не предадете всичко въ Божиитѣ рѣце и не престанете да мислите, какво ще стане съ васъ, вие никога нѣма да се освободите. Докато не се молите, вие никога нѣма да се освободите. Като се помолите, ще почакате да видите, какъвъ е резултатътъ на молитвата ви. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не се моли. И слабиятъ, и силниятъ се молятъ. Всички ще се учите да се молите и ще бждете готови и да получите отговоръ на молитвата си, и да не получите. Понѣкога, като се молите, ще изпитате голѣма празнота, нѣма да чуєте никакъвъ гласъ, никакъвъ отговоръ. Кайто обича Бога, той трѣбва да бжде готовъ на всичко.

По отношение на любовта си къмъ Бога, съвременнитѣ хора се намиратъ въ положението на една красива китайка, която не могла да прецени своя другаръ, виденъ мждрецъ, и скоро го напуснала. Тя се оженила за този китайски мждрецъ, но той билъ много бе-

денъ. Като поживѣла нѣколко години съ него, единъ день тя му каза: Слушай, ти си уменъ, мждъръ човѣкъ. Азъ обичамъ единъ богатай търговецъ, затова не мога повече да живѣя съ тебе. Освободи ме, искамъ да отида при него. — Свободна си. Иди при своя възлюбенъ и бжди щастлива. Следъ време Китай преживявалъ трудни времена, вследствие на което търсили човѣкъ, който може да оправи обрканото му положение. Този човѣкъ билъ мждрецътъ, когото жена му напуснала поради сиромашия. Като чула, че мждътъ ѝ започналъ да се повдига въ обществото, тя веднага отишла при него и му каза: Хайде отново да заживѣемъ заедно. Въмѣсто отговоръ, той взелъ едно шише, пълно съ нѣкакъвъ нектаръ, излѣлъ го на земята и казалъ: Ние ще заживѣемъ заедно, ако можешъ отново да съберешъ този нектаръ.

Такова е отношението на съвременнитѣ хора къмъ Бога. Като се намѣрятъ предъ мжчотини и страдания, тѣ напушатъ Бога и отиватъ въ свѣта да си поживѣятъ. Тукъ, именно, тѣ грѣшатъ. При скърби и при радости, тѣ трѣбва да живѣятъ съ свободния човѣкъ, съ мждреца въ себе си. — Ама защо ни се даватъ толкова страдания? — За изпитъ. Богъ ви изпитва чрезъ децата ви, чрезъ мжжа ви, чрезъ жена ви, чрезъ приятелитѣ ви, чрезъ всички ваши близки и познати. Най-малкото вътрешно смущение показва, че човѣкъ не е готовъ още да възприеме новото. Когато изпитанията дойдатъ, умътъ

на човѣка се помрачава, и той не вижда никакъвъ изходъ. Мнозина казватъ, че единствениятъ изходъ отъ трудното положение, въ което се намиратъ, е богатството. Ако мислите така, животътъ ви ще бжде такъвъ, какъвто е днесъ: страдания и разочарования. Който влѣзе въ новия животъ, въ Божествения животъ, той не може да мисли за богатство и за сиромашия, нито за младостъ и старостъ. Това сж положения, които трѣбва да се разбиратъ. Тѣ не могатъ да разрешатъ въпроситѣ на живота.

Какво представятъ изпитанията? — Тѣ сж условия за познаване на себе си, за познаване на своитѣ ближни. Щомъ дойдатъ изпитанията, вие трѣбва да кажете: Иде часътъ! Така е казалъ Христосъ: „Иде часътъ на изпитанията, когато ще остана самъ“. Въпрѣки това, Христосъ знае, че никой не е самъ. Той съзнава, че Отецъ Му живѣе и работи въ Него. Човѣкъ е самъ, когато е на изпитъ, и то привидно само. Тогава той отговаря на зададенитѣ въпроси, отъ които провѣрватъ, какво е научилъ.

Всички хора искатъ да чуятъ нѣщо ново. Тѣ търсятъ новото, а живѣятъ по старъ начинъ. Стариятъ животъ води къмъ стари пжтища, къмъ стари постижения. Ако искате да придобиете новия животъ, вие ще работите върху себе си, сами да извоювате своя вътрешенъ миръ и своята свобода. Знанието, доброто, любовта не идатъ отвънъ. Тѣ се постигатъ чрезъ работа, чрезъ приложение на новитѣ методи. — Не трѣбва ли да живѣемъ? Не

трѣбва ли да обичаме? — Ще живѣете и ще обичате, но трѣбва да знаете, какъ да живѣете и да обичате. Ако не знаете, какъ да живѣете и какъ да обичате, вие ще се намѣрите въ чудо отъ онѣзи, които ви обичатъ и които вие обичате. Онѣзи, които вие обичате, ще вървятъ следъ васъ, ще искатъ да ги направите щастливи. И тѣзи, които ви обичатъ, ще вървятъ следъ васъ. Вие ще искате отъ тѣхъ да ви направятъ щастливи. Въ това, именно, седи заблудението на хората. Слугата мисли, че господарьтъ му ще го направи щастливъ, като му даде голѣма заплата. Господарьтъ мисли, че слугата му ще върши добре работата си. Обаче, единиятъ и другиятъ могатъ да се излъжатъ. Това сж положения, които актьоритѣ играятъ на сцената. Даватъ една роля на нѣкой актьоръ, и той трѣбва да я изиграе така, както е написана. Понѣкога младиятъ актьоръ играе роля на старъ дѣдо, а стариятъ — играе роля на младъ човѣкъ. Актьоритѣ иматъ за целъ да представятъ на хората въ ярки чърти живота имъ, за да могатъ да го корегиратъ.

Сега, като говоря по тия въпроси, имамъ предъ видъ, че вие трѣбва да допуснете въ ума си всичко, за да провѣрите, доколко съзнанието ви е просвѣтено. Ще допуснете и грѣха въ ума си, за да видите, ще окаляте ли съзнанието си, или не. Ако не се окаляте, водата, която тече презъ съзнанието ви, е силна. Каквото и да правите, съблазнитѣ ще дойдатъ

и ще ви повлияятъ. Като дойдатъ съблазнитѣ, тогава ще мислите. Какво хората мислятъ за васъ, не е важно. Какво вие мислите за себе си, това е важно. Човѣкъ може да мисли, че е постигналъ или не е постигналъ нѣщо. И едното, и другото е добро. Отъ всичко най-важно е новото, което иде сега въ свѣта. За да се домогне до новото, човѣкъ трѣбва да научи закона на проникването. Два начина има за проникване: или човѣкъ да проникне въ Бога, или Богъ да проникне въ човѣка. Въ първия случай човѣкъ се изкушава, а въ втория — човѣкъ се освобождава отъ всички заблудения.

Една стара, 80 годишна баба живѣла на една висока планина, покрита съ ледове. Какво представятъ тия ледове? — Тѣ сж мѣстото, на което живѣли грѣшнитѣ души. Тѣзи души се движили по ледоветѣ, треперили отъ студъ и се счушвали една до друга да се топятъ по нѣкакъвъ начинъ. Никой не се интересувалъ за грѣшнитѣ души, но и за бабата не се интересували. Тя често си казвала: Никой не ме обича, никой не мисли за мене. Какъвъ смисълъ има моятъ животъ? — Никакъвъ. Следъ дълго мислене, тя дошла до съзнание, че иска да бжде обичана, но не се спрѣла върху мисълта, че и тя трѣбва да обича. Тя решила, че трѣбва повече да работи, да събира повече дърва, по-добре да отоплява къщата си. За да бжде обичана, тя оставяла къщата си отворена, да могатъ грѣшнитѣ души

да слизатъ отъ повърхността на ледовѣтъ и да се топлятъ при нея. Като влизали въ кщцата ѝ, тѣ правѣли голѣмъ шумъ, нарушавали спокойствието ѝ, заради което тя намислила отново да затвори кщцата си. Щомъ видѣли това, грѣшнитѣ души казали помежду си: Слушайте, нека тихо и мирно влизаме и излизаме отъ кщцата на бабата, да не я смущаваме.

Следователно, ако не сте готови да приемете нещастieto у дома си, да го стоплите, вие нищо не сте разбрали. Нещастieto, това сж леденитѣ, грѣшнитѣ души, които търсятъ у васъ миръ и тишина, да се успокоятъ. Оставете нещастieto да влиза и излиза отъ кщцата ви, безъ да ви смущава. Когато тѣзи души се просвѣтятъ, тѣ сами ще си кладятъ огнь, да се отопляватъ. Заблудението на съвременнитѣ хора седи въ това, че тѣ говорятъ за смъртъта, безъ да сж готови за нея. Тѣ търсятъ щастие, безъ да сж готови за него. Човѣкъ трѣбва да проникне въ щастieto. Не може ли да проникне въ него, нѣма защо да го търси. Човѣкъ трѣбва да проникне и въ смъртъта. Не може ли да проникне въ нея, не трѣбва да умира. Когато умре неподготвенъ, човѣкъ разбира, че се е лишилъ отъ богатата на живота.

Христосъ казва: „Много още имамъ да ви кажа, но сега не сте готови да носите“. — Защо Христосъ не е казалъ на ученицитѣ си всичко? — Защото не сж били готови да разбиратъ. Когато човѣкъ не разбира нѣщата, той се спѣва. Когато Духътъ дойде и ви покаже

пжтя, тогава и вие ще разберете това, което днесъ ви говоря. — Какво носи Духътъ? — Свобода. Когато разрешите правилно въпроситѣ си, вие ще придобиете свобода. Свѣтътъ гледа на свободата по единъ начинъ, а вие — по другъ. Това, което става сега въ свѣта, не може да донесе добри резултати. Днесъ братя се биятъ помежду си, едни други се изтезаватъ. Това става днесъ въ културна Испания. Стотици и хиляди хора на день се екзекутиратъ. Защо се биятъ испанцитѣ? — За свобода и да покажатъ нагледно на всички хора, че ако и тѣ постѣпватъ като тѣхъ, ще иматъ сжщитѣ резултати. Който търси истината, той не може да постѣпва по този начинъ. Той е примѣръ за всички. Когато праведниятъ отиде на война, той нѣма да спре войната, но ще остави хората да се биятъ, докато иматъ сили. Следъ това ще започне да ги извиква единъ по единъ по списъкъ, да привързва ранитѣ имъ. Като оздравѣятъ, ще ги изпрати на работа.

Ще кажете, че трѣбва да се помага на беднитѣ. — На кои бедни трѣбва да помагате? Има бедни, които въ сжщностъ не сж бедни. За тѣхъ беднотията е благо. — Ама ние на сила трѣбва да изтрѣгваме пари отъ богатитѣ за подкрепа на беднитѣ. — Това значи да създадете нещастieto въ свѣта. Вие не знаете още, какво нѣщо е нещастие. Нѣма защо да си служите съ насилие, изкуствено да увеличавате страданията. Тѣ и безъ това ще дойдатъ като методъ за изправяне на човѣчеството. Страда-

ния, болести, гладъ, сиромашия сж методи за изправяне на свѣта. Задъ тѣхъ седи щастие-то. Нѣкой се оплаква, че е боленъ, че кракътъ го боли и не може да ходи. За да се справи съ болестъта, той трѣбва да проникне въ нея. Ако може да проникне, той е силенъ човѣкъ. Ако не може да проникне, той е слабъ човѣкъ, и болестъта винаги ще го владѣе. Нѣкой човѣкъ е сиромашъ. — Защо? — За да може да проникне въ сиромашията. Ако може да проникне въ нея, всички богати ще му се поклонятъ и ще му дадатъ съответенъ данѣкъ.

Съвременнитѣ хора се държатъ за своитѣ стари разбирания и мислятъ, че като отидатъ на онзи свѣтъ, Христосъ ще ги посрещне тържествено. Тѣ се лъжатъ. Христосъ ще ги погледне и ще каже, че като тѣхъ такива хора е имало на земята и въ миналото, и сега ги има още. Следъ това ще имъ каже: „Върнитѣ въ малкото е вѣренъ и въ многото“. Сегашнитѣ хора сж недоволни отъ всичко, което имъ е дадено, вследствие на което страдатъ. Това, което тѣ очакватъ, да бждатъ посрѣщнати отъ Христа, е вътрешенъ процесъ. Ако е въпросъ за външно посрѣщане, Христосъ може да ви посрещне много добре, но това нѣма да ви задоволи. Важно е вътрешното посрѣщане — Христосъ да дойде да живѣе у васъ.

Като четете Свещеното Писание, ще намѣрите хубави нѣща, върху които трѣбва да размишлявате. Тѣ представятъ пжтица, презъ които сж минали мнозина преди васъ, за да

се домогнатъ до истинския животъ. Вие трѣбва да се ползвате отъ тѣхнитѣ опитности. Ще бждете смѣли, ще работите тихо и спокойно върху себе си, отъ нищо несмушавани. Отъ васъ зависи да проникнете въ всичко, което ви е дадено, и да го осмислите. Дали сте богати или бедни, това не е важно. Богатитѣ, ученитѣ, силнитѣ хора сж заключени каси. Вие трѣбва да намѣрите ключоветѣ на тѣхнитѣ каси, да ги отворите и направо да четете това, което тѣ сж придобили. Вие нѣма да повтаряте тѣхнитѣ опитности, но ще ги използвате: ще дойдете до това, което тѣ сж придобили, и ще продължите да вървите напредъ. Останете ли на старото, вие нѣма да бждете полезни даже за себе си. Запримѣрь, какво се ползвате, ако постоянно повтаряте стиха: „Азъ съмъ пжтътъ, истината и животътъ?“ — Нищо нѣма да придобиете. Вие трѣбва да разбирате дълбокия смисълъ на този стихъ и да го прилагате въ живота си.

Дошло е време вече всички хора да се подложатъ на изпитъ, всѣки самъ да види, докъде е стигналъ. Кой кждето е, тамъ да си остане, на този постъ ще се изпита. Ако нѣкой е министъръ, като министъръ ще се изпита; ако нѣкой е воененъ, като воененъ ще се изпита; ако нѣкой е ученикъ или учителъ, като такъвъ ще се изпита. — Ама тия науки се отличаватъ отъ духовнитѣ. — За слабия, за невежия само се отличаватъ, но не и за силния, за просвѣтения. Какво лошо има въ това,

ако покрай духовното човѣкъ изучава още и астрономия, химия, физика, математика, геология? Отъ тия науки той ще придобие нѣщо, но нѣма да изгуби. Какво по-хубаво отъ това, да знае човѣкъ, какъ е създаденъ свѣтътъ, или какъ е създадена земята? Отъ създаването си насамъ, земята е претърпѣла голѣми промѣни. И сегашното ѝ състояние не е постоянно. Нѣкои учени казватъ, че земята е въ началото на своето развитие. Въ това отношение земята може да се сравни съ кжщичкитѣ на беднитѣ хора, които постоянно се измѣнятъ. Значи, въ днешното си състояние земята представя беденъ човѣкъ, който има условия да забогатява. Днесъ земята е бедна, защото хората не сж готови още да възприематъ и да носятъ.

И тъй, за да разреши въпроситѣ на живота, човѣкъ трѣбва да се научи да прониква. Ако е сиромасъ, той трѣбва да проникне въ сиромашията; ако е богатъ — въ богатството; ако е ученъ — въ знанието; ако е добъръ — въ доброто. Да проникнешъ въ нѣщо, значи да му служишъ. Смисълътъ на живота се заключава въ служене на доброто. Ако не служите на доброто, вие ще изгубите и здравето, и силата, и знанието си. И сто пѣти да се прераждате, въ края на краищата ще останете такива, каквито сте днесъ. Ще ставате и ще лягате, безъ да придобивате нѣщо сжществено въ живота си. Христосъ казва: „Още малко, и азъ отивамъ при Отца си. Нѣ-

ма да ме видите повече“. Това значи: онѣзи, които сж готови, тѣ ще възприематъ истината вътрешно, а не външно. Вие искате да виждате нѣщата, но за това е нужно разположение. Който иска да придобие нѣщо сжществено, той трѣбва да се моли. И сегашнитѣ хора се молятъ, но за временни нѣща. Майката се моли да роди дете — това е временно благо; богатиятъ се моли за пари — това е временно благо; невежиятъ и учениятъ се молятъ за знания — и това е временно благо. Бждецитѣ блага, къмъ които човѣкъ се стреми, трѣбва да бждатъ целъ въ живота на всички хора: богати и бедни, учени и прости. Всички хора се молятъ. Бедниятъ се моли на богатия, да изкара нѣщо отъ него. Молитвата ли е единствениятъ пѣтъ за придобиване на нѣщо? Много нѣща се придобиватъ и безъ молитва. — Какъ се придобиватъ? — Чрезъ знание. Когато сиромасътъ влѣзе въ кжщата на богатия, той нѣма да му разправа за положението си, но ще види, отъ какво се нуждае богатиятъ, и веднага ще му послужи. Богатиятъ като види, че сиромасътъ е майсторъ въ известна областъ, той веднага ще приеме услугата му и щедро ще го възнагради.

Следователно, когато влѣзете въ единъ домъ, вижте, отъ какво се нуждае този домъ и, ако можете, помогнете му. Ако между членоветѣ на този домъ има несъгласие, отле трѣбва да започнете да помагате: отъ майката, отъ бащата, отъ дъщерята или отъ сина?

Колкото малка да е помощта ви, това е една печалба за васъ. То е все едно да купите единъ лотариенъ билетъ и да очаквате тегленето на билетитѣ. Човѣкъ не печели всѣкога, но той трѣбва да постоянствува, докато спечели. Религиознитѣ хора очакватъ нѣкакви блага, но искатъ на готово да ги получатъ. — Не, работа, трудъ се иска отъ човѣка, за да придобие това, което желае.

Мнозина питатъ, какъ и кога ще се оправи животътъ имъ? — Да очакватъ на готово да се оправи живота имъ, това е заблуждение. Преди всичко, животътъ имъ е оправенъ. Щомъ човѣкъ е здравъ, животътъ му е изправенъ. Щомъ има какво да яде, животътъ му е изправенъ. При това положение, на човѣка не остава нищо друго, освенъ да работи. — Ама излишни работи нѣмалъ. — Това е другъ въпросъ. И излишни работи можете да имате. Докато не разрешите важнитѣ въпроси въ живота, вие не можете правилно да се ползвате отъ неговитѣ блага. Срѣщате единъ човѣкъ и казвате, че е като васъ. — Отде знаете това? Вие сте предъ единъ екранъ и виждате нѣщата такива, каквито не сж въ действителностъ. Човѣкъ не трѣбва да сжди за нѣщата по себе си. Даже когато говори за себе си, и тогава нѣщата сж върни на половина само. Той не познава цѣлия си животъ. Той знае само една частъ отъ своя животъ. Когато младата мома се жени, тя се изповѣдва предъ възлюбения си като предъ изповѣд-

никъ. Каквото и да каже, за същественото тя ще мълчи. Тя ще каже, че е писала писма на нѣкой момъкъ. — Това не сж прегрѣшения. Истинскиятъ грѣхъ на момата или на момъка седи въ пристѣпване на Божия законъ. Богъ е казалъ на първитѣ човѣци: „Отъ всички плодове можете да ядете, но не и отъ плодоветѣ на дървото за познаване на доброто и злото“. Тѣй щото, грѣхътъ не седи въ яденето, но въ непослушанието.

И тѣй, отъ знайното ще изучавате незнайното, т. е. това, за което сега ви се говори. — Ама азъ съмъ правовѣренъ, всичко зная. — Защо си правовѣренъ? — Защото проповѣдвамъ като Христа. — Това е заблуждение. Само онзи може да проповѣдва истината като Христа, който е изпълненъ отъ желание да се прослави името Божие. Има ли най-малкото желание въ себе си той да се прослави, а не името Божие, прегрѣшенията му лежатъ вече на неговитѣ плещи. Христосъ казва: „Господи, азъ Те прославихъ на земята. Прослави ме и Ти въ себе си!“ Истинското прославяне е предъ Бога, а не предъ хората. Когато правите нѣщо за Бога, не трѣбва да се чува ни гласъ, ни услишание за това. Ако се стремите къмъ слава, така постѣпватъ хиляди и милиони хора. Въ това отношение между хората съществува голѣмо състезание, но който търси славата Божия, а не своята слава и своето благо, той ще се домогне до правилно разрешаване на житейскитѣ въпроси. Който

работи за слава Божия, той е човѣкъ на вѣрата.

Единъ американски милионеръ ослѣпѣлъ. Той обещалъ единъ милионъ долари на онзи лѣкаръ, който може да възстанови зрението му. Следъ известно време при милионера се явилъ единъ виденъ лѣкаръ, който му казалъ, че има новъ начинъ за лѣкуване на слѣпи. Ако е съгласенъ, той може да приложи новия методъ върху него. Милионерътъ започналъ да разпитва лѣкаря, дали този методъ е сигуренъ, обещава ли операцията да излѣзе сполучлива и т. н. Докато милионерътъ решавалъ, да се подложи ли на операц я, въ това време при лѣкаря се явилъ единъ беденъ слѣпецъ и казалъ: Господинъ докторе, ако обичате, направете опита на монѣ очи и ако излѣзе сполучливъ, тогава направете операцията и на очитѣ на милионера. Лѣкарътъ се съгласилъ и пристѣпилъ къмъ опита. За щастие на бедния слѣпецъ, операцията излѣзла сполучлива, и той прогледалъ. Следъ това милионерътъ се подложилъ на сжщата операция, която, обаче, не излѣзла сполучлива. Той не могълъ да прогледа.

Следователно, когато човѣкъ работи за слава Божия, той трѣбва да бжде готовъ на всѣкакви опити, на всѣкакви жертви. И беденъ да е човѣкъ, щомъ е готовъ на жертви за Бога, той всѣкога печели. Който не е готовъ да се жертвува за слава Божия, и богать да е, той всѣкога губи. Той не може да постигне желанията си.

Днесъ искамъ отъ васъ безъ страхъ да изпълните всичко, което сте разбрали. Това е необходимо за вашето разбиране. Вие не живѣте само на физическия свѣтъ, следователно, нѣмате отношения само съ хора. Вие имате общение съ всички свѣтове, съ всички сжщества, добри и лоши. — Защо? — Понеже Богъ се проявява навсѣкжде. За васъ е важно да бждете доволни отъ всичко и да изучавате това, което Богъ е създалъ. Недоволството може да дойде, но вие не сте отговорни за него. То е сжществувало и преди васъ. Нѣкога дяволътъ натоварилъ човѣка съ своето бreme и му внушилъ, че е нещастенъ. Като не знае чие бreme носи, човѣкъ се оплаква отъ нещастieto си. Хората не искать да страдатъ, но тѣ не знаятъ, че ако не страдатъ, нѣма и да се радватъ. Скръбъта и радостъта сж два полюса на живота, презъ които човѣкъ неизбежно трѣбва да мине.

„Много още имамъ да ви кажа“. Днесъ всѣки проповѣдникъ предава думитѣ на Христа. Кой проповѣдникъ е билъ въ времето на Христа, да знае, какво Той е проповѣдвалъ? Ще каже нѣкой, че е намѣрилъ истината. Какъ е намѣрилъ истината? Да намѣри нѣкой истината, това значи да бжде въ единство съ Бога. Кой е въ състояние да свърже човѣка съ Бога? Силата на Христовото учение седи въ това, че може да направи тази връзка. Христосъ казва: „Азъ дойдохъ да прославя Бога“. Значи, вѣнъ отъ Христа, човѣкъ.

не може да намѣри истината. Да вѣрва човѣкъ въ Христа, това значи да намѣри истината.

Мнозина се смущаватъ, че не могатъ да намѣрятъ истината. Не е въпросътъ тамъ. Лесно е да се намѣри истината, но мъчно може да се разбере. Слънцето изгрѣва всѣки день — това е една реалностъ. То изгрѣва и за мравитѣ, и за рибитѣ, и за птицитѣ, и за млѣкопитаещитѣ, и за хората, но кои отъ тѣхъ разбиратъ, какво нѣщо е слънцето? Има същества, за които слънцето говори. Ще кажете, че това е идолопоклонство, защото Богъ е създалъ слънцето и казалъ да не се покланя човѣкъ на нищо, което е създадено. Всички нѣща сж създадени, за да учи човѣкъ по тѣхъ. Когато човѣкъ разбере слънцето, както трѣбва, то вѣчно ще грѣе, нѣма да изгрѣва и залѣзва, както става сега. И ученитѣ даже не сж разбрали, какво представя слънцето. Тѣ не разбиратъ слънцето, както не разбиратъ и живота. Нѣкой се оглежда въ огледало и казва: Остарѣхъ вече! Отидоха младитѣ години! Другъ нѣкой поглежда фотографията си преди десетъ години и казва: Загубихъ вече младостъта си! — Това е неразбиране на живота. Ако не можешъ да проникнешъ въ своята младостъ, ти не си разбралъ младостъта. И ако не можешъ да проникнешъ въ своята старостъ, ти не си разбралъ старостъта. За да дойде до реалностъта, въ която Богъ се проявява, човѣкъ трѣбва да прониква въ

всичко. Докато всичко не оживѣе въ васъ, вие още не сте на правия пътъ. Щомъ всичко въ човѣка и около него оживѣе, той е влѣзълъ въ правия пътъ, той е намѣрилъ истината.

„Много още имамъ да ви кажа“. Отъ две хиляди години насамъ Христосъ е въ свѣта, но така се е скрилъ, че никой не Го вижда. Като не знаятъ това, хората и досега говорятъ за миналото на Христа, какъ страдалъ, какъ билъ разпнатъ на кръста и т. н. Всички се чудятъ, какъ е възможно, толкова младъ човѣкъ да води Божественъ животъ. — Това говори за неразбиране на нѣщата. Днесъ много хора се съмняватъ въ Божествения произходъ на Христа, а въ сжщностъ трѣбвало е по-рано да се съмняватъ. Първитѣ човѣци още е трѣбвало да се усъмнятъ и да не вѣрватъ на дявола, който ги изкуси въ райската градина. Тогава тѣ му повѣрвали, а когато дойде Христосъ, не повѣрваха. — Защо? — Защото много се наплашили. И когато Христосъ дойде на земята, тѣ казали: Веднѣжъ се излѣгахме, вече не вѣрваме на никого. — Не, човѣкъ може да се излѣже само веднѣжъ. Втори пътъ той не може да се лѣже. Когато дяволътъ дойде втори пътъ при васъ и ви кара да ядете отъ забраненото дърво, вие трѣбва да му кажете: Първо ти яжъ отъ тѣзи плодове, а после и азъ ще ямъ. Нека той яде, а вие гледайте само, какъ яде и какви сж резултатитѣ на това ядене. Мнозина оправдаватъ грѣховетѣ си съ дявола. — Не, човѣкъ самъ грѣши, и то по един-

ствената причина, че е лакомъ. Лакомята е причина за грѣховеѣ на хората. Тѣ искатъ повече, отколкото имъ е опредѣлено. Нѣкога дяволътъ е билъ безгрѣшенъ, но щомъ пожелалъ да има повече, отколкото му трѣбва, и той сгрѣшилъ. Грѣхътъ въ свѣта дойде отъ ангелитѣ. Първо тѣ изгубиха своята чистота, заради което ги вързаха. Защо ангелитѣ сж сгрѣшили, защо дяволътъ е дошълъ въ свѣта, не знаете, нито можете да разберете. Единъ день тия въпроси ще станатъ ясни. Засега, обаче, по тѣхъ трѣбва да се мълчи.

Запитали едногo отъ древнитѣ мѣдрети: Какво нѣщо е злото? Той стисналъ само уста си и нищо не отговорилъ. И съвременнитѣ хора искатъ да знаятъ, какво нѣщо е злото, какъ е прозлѣзло и т. н. Дойде ли въпросъ до злото, ще стиснете устата си като мѣдрецъ, и нито дума повече. Що се отнася до сжщината на злото, до неговата първопричина, ще мълчите. Вие разбирате злото, но не въ неговата сжщина, и казвате, че Адамъ и Ева били изпждени отъ рая, защото станали като боговетеѣ, започнали да разбиратъ доброто и злото. И ако бѣха оставени въ рая, имало опасностъ да ядатъ отъ плодоветеѣ на дървото на живота и да придобиятъ безсмъртие. Каквото и да знаете по този въпросъ, това не може да ви помогне. Вашиятъ животъ е несносенъ, мжченъ, което показва, че се нуждаете отъ нови разбирания, отъ нова философия за живота.

„Много още имамъ да ви кажа, но сега не можете да носите“. За да дойдете до новото, което ще ви се каже, вие трѣбва да учите, да видите погрѣшкитѣ си, да намѣрите начинъ за изправянето имъ и да ги направите. Следъ това само ще можете да разберете истината. Докато сте напрегнати, както сте сега, вие не можете да разберете истината. Искате ли по-скоро да разберете истината, трѣбва да ликвидирате съ старото и да започнете да учите. Тогава ще живѣете като човѣци. И за Христа се казва, че като се намѣрилъ въ рабски образъ, Той се смирилъ.

Какво трѣбва да правите сега? Понеже сте ученици, вие трѣбва да учите. Ако сте въ първо отдѣление и като пръвъ ученикъ минавате въ второ отдѣление, вие трѣбва да учите сжщо така прилежно, за да минете въ трето, после въ четвърто отдѣление и т. н. Не учите ли добре, вие ще загубите първото си мѣсто. Затова хората често казватъ, че човѣкъ може да влѣзе въ рая, но може и да излѣзе. Сжщевременно човѣкъ може да влѣзе въ рая и да не излѣзе. Той ще влиза въ рая и ще излиза, докато се научи да не излиза. Влѣзе ли веднѣжъ въ рая, той повече не трѣбва да излиза. Важенъ въпросъ за всички хора е въпросътъ за ученето. Човѣкъ трѣбва непрестанно да учи. Ученето подразбира приложение на Божественния животъ. Богъ иска човѣкъ да живѣе и да бжде доволенъ отъ живота си. Да живѣешъ, това не значи да носишъ товара на цѣлия

свѣтъ. Всѣки носи по една малка частъ отъ цѣлия товаръ. Смыслътъ на живота не е въ многото, но въ онова, което сте обработили и приложили. Малко да е, но обработено.

„Много още имамъ да ви кажа, но сега не можете да носите“. Това значи: много нѣща могатъ да ви се кажатъ, но не можете да ги разберете. — Ще се мжчимъ да ги разберемъ. — Не е въпросъ да се мжчите. Отъ преди две хиляди години насамъ вие се мжчите. Време е вече да разбирате, да се молите, Духътъ да дойде у васъ, да ви научи, какво да правите. Казано е въ Писанието, че когато Духътъ на истината дойде у васъ, Той ще ви научи, какво трѣбва да правите. Този е пжтътъ. Сега и азъ ще ви кажа: Много нѣща още имамъ да ви река, но първо трѣбва да приложите това, което досега съмъ ви казвалъ. Като приложите всичко, което сте чули и придобили, вие ще имате вече условия да поставите здрава основа на вашия животъ. Много нѣща и много положения въ живота ви сж безсмислени, безъ основа. Запримѣръ, каква майка е тази, която нѣма деца? Какъвъ богатъ човѣкъ е този, който нѣма пари? Значи, майката трѣбва да има деца; богатиятъ трѣбва да има пари; учениятъ трѣбва да има знание; добриятъ, светиятъ човѣкъ трѣва да има нужната доброта и светостъ въ себе си. Човѣкъ все трѣбва да има нѣщо ценно въ себе си, за което да живѣе.

И тъй, дълбоко въ себе си всѣки трѣбва

да си каже: Дошълъ съмъ на земята да разбирамъ това, което Христосъ ще ни каже. Христосъ нѣма да ви каже да се отречете отъ себе си, защото това е казано вече. Ако досега не сте научили, какъ да се отречете отъ себе си, безпредметно е пакъ да се говори сжщото. Каквото е казалъ Христосъ, трѣбва да се приложи.

Единъ свещеникъ проповѣдвалъ въ църква на своитѣ пасоми върху стиха, който Христосъ е казалъ: „Който има две ризи, да даде едната на бедни“. Жената на свещеника била въ църква и чула, какво проповѣдва мжжътъ ѝ. Като се върнала въ дома си, единъ просекъ дошълъ да иска нѣщо отъ нея. Тя започнала да мисли, какво да даде на просека. Изведнѣжъ въ главата ѝ дошла мисълта да приложи това, което днесъ чула отъ мжжа си. Отишла въ килера, извадила отъ сандѣка две нови ризи на мжжа си и едната дала на просека. Като се върналъ отъ служба, свещеникътъ поискалъ отъ жена си една отъ новитѣ ризи да се преоблѣче. Жена му занесла едната, но той я запиталъ: Де е втората риза? — Преди малко я дадохъ на единъ просекъ. Постжпихъ точно споредъ Христовитѣ думи, които чухъ днесъ отъ тебе. — Слушай, жена, това се отнася за другитѣ хора, а не и за мене. — Не, въпроситѣ не се разрешаватъ така. Човѣкъ трѣбва вътрешно да се домогне до своята мисълъ, до единството въ себе си и

него да слуша. Всѣки самъ трѣбва да изпитва нѣщата и да знае, вѣрни ли сж или не.

„Много нѣща още имамъ да ви кажа“. Това е казано отъ Христа преди две хиляди години. Съгласни ли сте днесъ съ този стихъ? Очаквате ли да ви се каже още нѣщо? За да бждете искрени, трѣбва да кажете, че много нѣща ви сж говорени, но вие още не сте ги разбрали и приложили. Колко години ви сж нужни, за да ги приложите? Още две хиляди години ли ви трѣбватъ? — Не, вие трѣбва да съзнаете, че сте дошли до положение да разбирате и прилагате. Щомъ кажете така, веднага трѣбва да започнете да учите и прилагате. Досега не сте разбирали, а отсега нататкъ ще учите съ разбиране. Сега ще слушате, какво ще ви каже Христосъ днесъ. Щомъ чуете това, което Христосъ ви каже, ще благодарите, че можете да разбирате вече, и ще почнете да прилагате.

„Много имамъ още да ви кажа“. Каквото досега сте разбрали, приложете го по свобода и разположение.

*

5. Съборна беседа, държана
на 23 августъ, 1936 г. 5 ч. с.
София. — Изгрѣвъ.

ЧОВѢШКО И БОЖЕСТВЕНО.

Съвременнитѣ хора се оплакватъ отъ страдания и не знаятъ причината за тия страдания. Много просто! Причината за страданията, нещастията, болеститѣ, презъ които хората минаватъ, се дължатъ на факта, че тѣ живѣятъ въ неорганизиранъ свѣтъ. Какво трѣбва да направятъ, за да се справятъ съ условията, при които живѣятъ? Тѣ трѣбва да се организиратъ. Организирането трѣбва да почне отъ тѣхния умъ. За да се организира човѣшкия умъ, въ него трѣбва да се внесе нѣщо ново. Само новото е въ състояние да опрѣсни ума на човѣка.

Каква е разликата между организирания и неорганизирания свѣтъ? Въ организирания свѣтъ всѣка частъ живѣе за себе си, но живѣе и за цѣлото. Въ неорганизирания свѣтъ частитѣ живѣятъ изключително за себе си. Въ организирания свѣтъ хората се познаватъ напълно, а въ неорганизирания — отчасти. Следователно, когато частитѣ не сж свързани помежду си, тогава се говори за неорганизиранъ свѣтъ. Като проследите личния, семейния, обществения, религиозния, духовния животъ на съвременнитѣ хора, навсѣкжде виждате тази неорганизираностъ, вследствие на което тѣ тър-

сят добъръ, правилень животъ. Добриятъ животъ подразбира разумность. Разумниятъ човѣкъ се учи отъ всичко и търси причината на нѣщата. Като се намѣри предъ нѣкакви противоречия, или неразположения, той веднага търси произхода имъ, за да може да се справи съ тѣхъ. Които не разбиратъ причинитѣ за нещастията и страданията въ живота си, тѣ казватъ, че условията сж лоши, или че обществото е виновно за всичко. Може да е така, но това не разрешава въпроситѣ. Ако водата е нечиста, ти трѣбва да бждешъ разуменъ да не я употребявашъ въ това състояние. Какво можете да очаквате отъ единъ неорганизиранъ свѣтъ? Нѣкой човѣкъ билъ ученъ и е недоволенъ, че хората не го оценили. Той трѣбва да знае, че въ неорганизирания свѣтъ, въ който живѣе, хората могатъ да го оценяватъ до толкова, доколкото го използватъ. Запримѣръ, вие имате единъ здравъ, силенъ конь. Докато го използвате, вие го цените. Щомъ коньтъ заболѣе и не може да ви служи, вие не го цените вече и го пенсионирате. Сжщото отношение ще срещнете и между хората.

Една отъ причинитѣ за страданията е тази, че хората се надценяватъ, присвояватъ си повече права, отколкото имъ се даватъ. Тѣ се сърдятъ, обиждатъ се, недоволни сж, че не имъ даватъ тѣзи права, къмъ които се стремятъ. Щомъ дойде за тѣхнитѣ права, тѣ сж готови да се борятъ до край. Дойде ли до сжщитѣ права на другитѣ хора, тѣ сж готови веднага

да ги отрекатъ. Правото за тебе е право и за другитѣ. Всички нѣща въ живота на хората произтичатъ отъ два източника: отъ разбира-не и отъ неразбиране. Разбирането произвежда хармония, а неразбирането — дисхармония. Нѣкой пѣе, но нѣма развитъ слухъ да разбере, какъ пѣе, вследствие на което мисли, че е добъръ пѣвецъ. За онзи, когото обичате, вие мислите добре; за онзи, когото не обичате, не мислите добре. Това е неразбиране на нѣщата, което поражда редъ противоречия. Много естествено! Земята, на която живѣемъ, е добре устроенъ свѣтъ, но не е още съвършенъ. Това несъвършенство се вижда и въ всички народи. По развитие тѣ сж на степени. Като пжтувате презъ различни държави, нѣкъде ви посрѣщатъ добре, а нѣкъде не искатъ да ви знаятъ. Това се случва не само въ чужди за васъ държави, но и въ отечеството ви. Дохожда нѣкой българинъ между сънародниците си, но тѣ го приематъ като чуждъ, не го признаватъ за свой човѣкъ. Казватъ му: Ти не си отъ нашитѣ. — Защо? — Защото не могатъ да го използватъ. Докато генералтъ е на бойното поле, дава заповѣди и печели победи, всички го признаватъ за тѣхенъ човѣкъ. Изгуби ли силата си, той вече е отхвърленъ отъ бойната линия, никой не го признава за герой.

Сега азъ ви навеждамъ на нѣща, които трѣбва да имате предъ видъ. Нѣмате ли ги предъ видъ, вие ще страдате. Страданията се

дължатъ на това, че вие пътувате презъ неорганизирана мѣстностъ. Въпрѣки това, казвате, че Богъ ще промисли за всички. Отчасти сте прави, но не напълно. Не се ли запитвате, защо Богъ промисля за едни, а за други не промисля? Единъ боленъ се моли и оздравява; другъ боленъ се моли и умира. Единъ се моли и му се помага; другъ се моли и не му се помага. Той даже изгубва всичко, каквото е ималъ. — Защо става така? — Защото нѣкои нѣща сж човѣшки, а други — Божествени. Докато си младъ, ти си веселъ, разположенъ. Щомъ остарѣешъ, ставашъ киселъ, недоволенъ, не ти се живѣе, намирашъ, че животътъ нѣма смисълъ. — Не, животътъ всѣкога има смисълъ, безразлично, дали си младъ или старъ. Само за тебе животътъ е безсмисленъ, защото си слѣзълъ въ човѣшкия свѣтъ, дето нѣма никакво изобилие, а очаквашъ резултати на Божественния свѣтъ. Ти трѣбва да дадешъ ходъ на Божественото начало въ себе си и отъ него да очаквашъ резултати. Божественото е вътре въ човѣка, а не отвънъ. Веднѣжъ дошълъ на земята, човѣкъ трѣбва да опита и човѣшкото, и Божественото. Човѣшкото е слабо, а Божественото — силно. Човѣшкото се кжса, Божественото не се кжса. Човѣшкото умира, Божественото възкръсва. Като знаете различието между тѣви два свѣта, вие трѣбва да опитвате нѣщата, да опитвате хората, кой съ какви мѣрки работи. По този начинъ ще избегнете страданията и разоча-

рованията. Какво ще се разочаровате отъ човѣкъ, който си служи съ величини отъ човѣшкия свѣтъ? Колкото и да обещава, той никога нѣма да изпълни обещанието си. Преди всичко, съзнанието на този човѣкъ не е будно. То постоянно се прекъсва. Той и въ пѣнието, и въ свиренето, и въ говоренето си образува неправилна линия. Като разглеждате тази линия, вие не можете да очертаете пѣтя на нейното движение. Тя ту слиза, ту се качва, вследствие на което създава дисхармония въ живота на човѣка. Когато той пѣе, вие слушате, че пѣсенята въ началото върви добре. Като дойде до нѣкое мѣсто, изведнѣжъ се явява дисхармония, после пакъ се оправя и т. н. Това е човѣшко пѣние. Въ Божественото пѣние нѣма никаква дисхармония. Тамъ линията и да криволичи, пакъ запазва възходещо направление. Сжщото се забелязва и въ почерка на човѣка. Буквитъ на нѣкой човѣкъ сж правилни, съ красиви линии, а на другъ — никаква красота, никаква линия.

Съвременнитъ хора говорятъ за красота, безъ да знаятъ, какво представя истинската красота. Тѣ казватъ, че нѣкои нѣща сж гладки, красиви. Въ какво седи красотата на гладкитъ нѣща? Всѣко нѣщо е красиво на мѣстото си. Ако шосето, по което вървите, е гладко, неговата гладкостъ е на мѣсто. Но ако планинскиятъ връхъ, по който се качвате, е гладкъ, това качество не е на мѣсто. Щомъ е гладкъ, той не може да мине за красивъ връхъ. Докато е на земята, човѣкъ не знае, презъ

какви мѣста ще мине, какви мъчнотии и страдания ще преживѣе. Добре е човѣкъ да предвижда всичко, което му предстои да мине, но ако не може да предвиди, поне да е готовъ да се справя съ всички изненади, съ всички мъчнотии въ живота си. Той не може всичко самъ да уреди, но има работи, въ които никой не може да му помогне. Той самъ трѣбва да ги нареди. Когато не може да се справи съ мъчнотиитѣ си, човѣкъ се оплаква отъ живота, отъ себе си и казва: Чудно нѣщо, очи имамъ — нищо не виждамъ. Уши имамъ — нищо не чувамъ. — Така е, зависи съ кои очи и уши си служишъ. Ако си служишъ съ човѣшки очи и уши, работитѣ всѣкога ще бждатъ неуредени. Ако си служишъ съ Божествени очи и уши, каквото пожелаешъ, ще постигнешъ. Ако си въ човѣшкия животъ, не очаквай постижение на идеалитѣ си; ако си въ Божествения животъ, всичко можешъ да постигнешъ. — Ама хората не сж щедри, не сж благородни. — И ти не си отъ най-щедритѣ и благороднитѣ. Както ти критикувашъ хората, така и тебе ще критикуватъ. Въ човѣшкия свѣтъ критиката се отнася до всички хора. — Еди-кой си не живѣе добре. — Това е въ реда на нѣщата. Този човѣкъ нѣма нужното разбиране, вследствие на което развала приятелството си съ хората.

И тъй, човѣкъ е дошълъ на земята да се научи правилно да живѣе и да слуша съ Божественитѣ си уши. Той трѣбва да започне съ човѣшкитѣ си уши, а да свърши съ Божест-

венитѣ. Човѣкъ мисли, че всѣки моментъ Божественото начало е въ него. — Не, той още не Го е турилъ въ действие. Когато Божественото въ човѣка започне напълно да се проявява, хората ще се разбиратъ добре, и всѣкога ще се обичатъ. Щомъ не се обичатъ, погрѣшката е или въ самия човѣкъ, или въ окръжаващитѣ. Хората сж раздѣлени помежду си, защото иматъ различни интереси. Всѣки гледа да задоволи себе си, жена си и децата си. Не е лошо човѣкъ да се грижи за себе си, за своя домъ, но по този начинъ той се ограничава и не дава възможностъ на Божественото въ него правилно и свободно да функционира. Божественото изключва всѣкаква обида, всѣкакво докачение. Обидили сте нѣкой човѣкъ. Какво трѣбва да правите? Нѣма да му се извинявате, но ще търсите случай да му помогнете. Когато го намѣрите въ нѣкакво затруднение, вие веднага ще му се притечете на помощъ. Помогнете ли му, той всичко ще забрави. По този начинъ всѣкаква обида, всѣкакво неразположение изчезва. Иначе, колкото и да му говорите, колкото и да се извинявате, нищо не помага.

Съвременнитѣ хора искатъ да подобрятъ живота си. Тѣ лесно могатъ да го подобрятъ, но трѣбва да се запитатъ: по човѣшки начинъ ли искатъ да го подобрятъ, или по Божественъ? Човѣшкиятъ животъ изсушава нѣщата, а Божествениятъ ги опрѣснява и възкрѣсява. Каквито печалби и да имашъ въ човѣшкия животъ,

най-после животът ти ще се обезсмисли. За да не изпаднешъ въ това положение, ти трѣбва самъ да осмислишъ нѣщата. Роди ти се дете. Кажи си: Ще се грижа за Божественото въ това дете и ще съдействувамъ за развитието му. — Ама остарѣхъ вече. — Докато живѣешъ по човѣшки, непременно ще остарѣешъ. Щомъ осмислишъ живота си, щомъ дадешъ ходъ на Божественото въ себе си, и старостта ти ще стане приятна. Христосъ казва: „Ако не станете като малкитѣ деца, не можете да влѣзете въ Царството Божие“. Това значи: Ако не започнете съ Божествения животъ, вие ще остарѣете и ще се лишите отъ условията да влѣзете въ Царството Божие. Човѣшкото представя опаковка на всички нѣща въ живота, а Божественото — тѣхната сжщина. Като направи една погрѣшка, човѣкъ бърза да се извини. Не извинявайте погрѣшки, които сами не се извиняватъ. Не препорѣчвайте добродетели, които сами не се препорѣчватъ. Човѣшкото отблъсва, раздѣля хората, а Божественото ги привлича и обединява. То е като магнитъ. Затова, именно, казватъ за нѣкой човѣкъ, че е магнетиченъ, т. е. привлича хората къмъ себе си. — Какъ се постига това? — Много лесно. Койго живѣе по Божественъ начинъ, той всѣкога привлича хората. Мнозина не успѣватъ въ това, понеже живѣятъ по човѣшки, а искатъ резултати на Божествения животъ.

Следователно, за да дойдатъ до Божест-

венія животъ, на всички хора предстои велика задача: да работятъ върху себе си, да се изучаватъ, и въ всѣка своя мисль, въ всѣко свое чувство и действие да различаватъ човѣшкото отъ Божественото. Пишешъ нѣщо, вижъ кжде е човѣшкото и кжде — Божественото. Неразположенъ си, вижъ кжде се е вмъкналъ човѣшкиятъ елементъ въ тебе. Човѣшкото прекъсва съзнанието на хората. Тѣ губятъ връзка съ Божественото и търсятъ начинъ отново да възстановятъ тази връзка. Който живѣе по човѣшки, той се нуждае отъ помощта на хората. Който живѣе по Божественъ начинъ, той помага на хората. Значи, просията е присжща на човѣшкия животъ. И човѣшкиятъ животъ има свои добри чѣрти, но той е времененъ, не може постоянно да се прилага. Той непременно трѣбва да се замѣсти съ Вѣчния, съ Божествения животъ.

Съвременнитѣ хора сж дошли до най-опасното мѣсто — до границата на човѣшкия животъ, дето се правятъ голѣми погрѣшки. Тѣ сж въ положението на пжтници, които се движатъ по хлъзгава планинска мѣстность. Какво трѣбва да правятъ, за да преминатъ благополучно тази мѣстность? — Тѣ трѣбва да бждатъ будни, досѣтливи, съ силно въображение. Казватъ: Единъ животъ ще се живѣе, да го минемъ, както и да е. — Не е така. Животътъ има смисль, когато отъ човѣшкия се минава въ Божествения. Става ли обратното, животътъ губи смисъла си. Адамъ, първиятъ човѣкъ, из-

падна въ това положение. Когато бѣше въ рая, той имаше всички условия да прояви Божественото въ себе си, но всичко изгуби. Той виждаше нѣщата отвънъ, а не отвът, е, вследствие на което не видѣ погрѣшката си и не издържа своя изпитъ. Погрѣшката му се заключаваше въ желанието да има жена. Той видѣ, че му недостига нѣщо. Когато недостига нѣщо на човѣка, това показва, че той живѣе по човѣшки. Какъ, именно, се е родило желанието на Адама да има другарка, и какъ се е явила тя, по това сж създадени много легенди.

Единъ еврейски равинъ изнася следната легенда за създаването на Адамъ и Ева. Той казва, че първоначално Богъ е създавалъ Адамъ и Ева едновременно. Ева била невидима за Адама. Той постоянно я носилъ на гърба си като раница, вследствие на което усѣщаль известна тежестъ. Той молилъ Бога да го освободи отъ този товаръ. Единъ день Богъ скъсаль връзкитѣ на товара му. Ева веднага скочила отъ гърба на Адама и се изправила предъ него. Като я видѣлъ, Адамъ се зарадвалъ, защото усѣтилъ голѣмо облекчение на гърба си, но и той самъ не знаелъ, какъ и откъде е дошла Ева. Дали тази легенда е вѣрна, или не, и ние не знаемъ, но вѣрно е, че когато хората се оплакватъ отъ страдания, отъ мъчнотии, това показва, че тѣ носятъ тежести на гърба си и молятъ Бога да

ги освободи, да промѣнятъ условията си, да влѣзатъ въ новия животъ.

Мойсей пъкъ е писалъ, че Богъ направилъ Адама отъ червена прѣстъ, заради което го наричатъ червенъ човѣкъ — мъжъ. Ева пъкъ направилъ отъ реброто на Адама, заради което я наричатъ жена. Често слушате женитѣ да казватъ: Защо Богъ ни създаде жени? — Защото е нѣмало достатъчно червена прѣстъ. Мъжътъ и жената се различаватъ по естеството на материята, отъ която сж създадени. Това, което е направено отъ прѣстъ, има едно естество; това, което е направено отъ ребро, има съвсемъ друго естество.

Когато казваме, че нѣщата се различаватъ по естество, ние разбираме, че тѣ се различаватъ по форма, по съдържание и по смисълъ. Формата на нѣщата е човѣшкото; съдържанието е духовното, а смисълътъ — Божественото. Смисълътъ на нѣщата свързва формата, съдържанието и смисъла. Всѣко нѣщо, което нѣма смисълъ, опорочава и разваля нѣщата. Смисълътъ обновява нѣщата. Божественото осмисля нѣщата, прави ги свежи, чисти — обновява ги.

Време е вече хората да влѣзатъ въ Божествения животъ, да дадатъ ходъ на Божественитѣ идеи въ себе си. Тѣзи идеи ще осмислятъ живота имъ, а не човѣшкитѣ. Нѣкой иска да бжде богатъ, силенъ, ученъ, но нито богатството, нито силата, нито учеността сж въ състояние да осмислятъ човѣшкия животъ. Всѣко нѣщо, което се придобива отвънъ, не е

въ сила да осмисли живота. Само Божествено-то може да го осмисли. Когато животът на човѣка се осмисли, той вижда вече предъ себе си всички възможности за постигане на своитѣ идеали. Това означава стиха отъ Писанието: „И ще минавашъ отъ слава въ слава“. Докато минава отъ слава въ слава, човѣкъ живѣе въ Божественото. Минава ли отъ чести въ безчестие, той е нагазилъ въ човѣшкото. Какво трѣбва да прави този човѣкъ? — Единственото нѣщо, което може да го спаси, е да излѣзе отъ човѣшкото и да влѣзе въ Божественото. Божествениятъ животъ е животъ на работа. Тамъ всѣки работи, безъ да очаква на другитѣ. Работа и учение — това изисква Божествениятъ животъ отъ човѣка. Само така той ще разбере неговата сжщина.

Като изучавате живота, вие сами ще започнете да правите разлика между човѣшкото и Божественото. Това различие особено ярко изпѣква въ любовта. Момѣкъ обича мома, готовъ е на всички жертви за нея. Щомъ се оженятъ, първата година още животътъ имъ се разваля. — Защо? — Защото тя си позволила да погледне другъ мѣжъ. Това е човѣшка любов. Божествената любов не прави такава разлика между хората. И да има нѣкакво различие, то е въ формата на нѣщата, а не въ тѣхното съдържание и смисълъ. При това, въ човѣшката любов има слизане, а въ Божествената — възлизане. Когато нѣкой казва, че не може да търпи хората, това подразбира, че

той живѣе още въ човѣшката любов. Докато се отегчавате отъ хората, вие сте въ човѣшкия животъ. Докато умоветъ ви се помрачаватъ отъ знания, вие сте въ човѣшката наука. Щастieto е само въ Божествения животъ. Истинската наука е само въ Божествения животъ. И човѣшката наука е на мѣсто, но въ нея липсва онази истинска връзка, която обединява всички факти, всички явления и закони въ едно цѣло. Тази е причината, задето всички факти и явления въ човѣшката наука сж разхвърляни, както предметитѣ въ музеитѣ. Ако отидете въ нѣкой народенъ музей, тамъ ще намѣрите безразборно разхвърляни предмети, отъ които мжно може да се възстанови, какъвъ е билъ животътъ на този народъ. Ако отидете въ нѣкой музей по естественитѣ науки, тамъ ще видите разхвърляни кости, черепи отъ различни животни, отъ които мжно може да се възстановятъ тѣхнитѣ форми.

Съвременнитѣ хора сж дошли до пови-сока фаза на развитие. По черепитѣ, по коститѣ на предпотопнитѣ животни тѣ възстановяватъ миналитѣ форми отъ животинското царство. Не само това, но сжщевременно тѣ изучаватъ главитѣ на хората, и оттамъ, съ най-малки подробности, опредѣлятъ тѣхния характеръ. Въ заключение на своитѣ изследвания, тѣ казватъ, че всички човѣшки глави не сж еднакво правилни. Следователно, когато нѣкой пита, какво да направи, за да подобри живота си, може направо да му се отговори: За да

подобришъ живота си, ти първо трѣбва да изменишъ главата си. — Какъ ще я изменишъ? — Като влѣзешъ въ Божествения животъ. Само Божествениятъ животъ е въ сила да измени човѣшката глава. Всѣка енергия се използва разумно само въ Божествения животъ. Тамъ и гнѣвътъ, и обидата сж на мѣсто. Тѣ сж енергии, които се впрѣгатъ на работа и даватъ добри резултати. Сжщото може да се каже и за добродетелитѣ. Запримѣръ, щедростъ, приложена на мѣсто, може да принесе добри плодове. Щедростъ, която не е приложена на мѣсто, причинява редъ пакости и нещастия. Каква щедростъ е тази, която уморява болния? Отивате при единъ боленъ и му занасяте много ядене. Той опитва яденето, харесва му и добре се нахранва. На другия день положението му се влошава. Въ такъвъ случай, за предпочитане е да бждете скържави, отколкото щедри.

И тъй, когато хората се оплакватъ отъ страданията си, това показва, че тѣ сж още въ човѣшкия животъ. Въ този животъ, именно, нещастията и страданията никнатъ като глжи. Въпрѣки това, хората търсятъ щастие. Тѣ сж прави, но трѣбва да знаятъ пжтя, по който щастieto може да дойде. Срѣщате единъ беденъ, но талантливъ пѣвецъ. Вие започвате да мислите, какъ да му помогнете. Той самъ може да си помогне. — Какъ? — По два начина: или като обикновенъ просекъ, или като пѣвецъ. Ако се постави въ положението на обикновенъ

просекъ, той ще подаде ржка на този — на онзи и ще очаква да му дадатъ нѣщо. Кой какъ ми не покрай него, ще му подхвърли съ недоволство левъ-два и ще си каже: Ще му дамъ нѣщо, само да се освободя отъ него. Ако пѣкъ се прояви като пѣвецъ, всѣки минувачъ ще има желание да му даде нѣщо, като на талантливъ пѣвецъ да му помогне съ лептата си. Щомъ имашъ талантъ да пѣешъ, ти трѣбва да употребишъ своя талантъ, да придобиешъ нѣщо сжщественно. Пѣй, приложи Божественото въ себе си за подобряване на своя животъ. Ако имашъ сила, и нея приложи. Ако имашъ търпение, гледай и него да приложишъ. Всѣко нѣщо трѣбва да се приложи на своето мѣсто и време. Ще търпишъ, но нѣма да оставишъ децата да те биятъ. Да се оставишъ на деца да те биятъ, въ това нѣма никаква философия.

Сега, изучавайте едновременно и човѣшкия, и Божествения животъ, и каквото разберете, приложете го въ своя личенъ животъ. Пазете се отъ вкисване. Вкисването е свойствено на човѣшкия животъ, но не и на Божествения. Въ Божествения животъ плодоветѣ не вкисватъ. Тамъ никаква ферментация не става. Човѣшкото се изправя чрезъ Божественото. Достатъчно е човѣкъ да има силно желание да изправи живота си, за да му се помогне. Въвишени сжщества отъ Божествения свѣтъ слизатъ при него и му помагатъ. — Какъ става това? — По различни начини: външно — чрезъ други напреднали хора, и вътрешно — чрезъ

самия човѣкъ. Кажешъ ли нѣкаква лъжа, веднага ще те корегиратъ. Тѣ ще ти докажатъ, че човѣкъ може да се изправи само чрезъ истината.

Съвременнитѣ хора се стремятъ къмъ прогресъ. Тѣ не подозиратъ даже, че прогресътъ се заключава въ намиране на истината, въ дълбоко вътрешно разбиране на нѣщата. Който има вътрешно разбиране на нѣщата, той постепенно се справя съ мъжнотиитѣ на своя животъ. Това значи човѣкъ да минава отъ човѣшкия въ Божествения животъ. И тогава, ако е билъ слабъ, посредственъ ученикъ, той започва да развива дарбитѣ си и става даровитъ ученикъ. Обаче, ако нѣкой се връща отъ Божествения къмъ човѣшкия животъ, той постепенно губи дарбитѣ си и става обикновенъ, посредственъ ученикъ. За да не изпадне въ това положение, човѣкъ трѣбва да бѣде буденъ. Докато човѣкъ мисли, че е правъ въ всичко, ксето знае и което върши, той е въ човѣшкия животъ. Въ човѣшкия животъ нѣма щастие. Тамъ човѣкъ може да учи, но щастливъ не може да бѣде. Нѣкой момъкъ иска да се ожени за нѣкоя красива, богата мома, да бѣде щастливъ. Какво щастие очаква той отъ женитба, която не почива на любовъ? Близкитѣ му ще започнатъ да търсятъ мома и ще се вслушватъ, кой ще имъ препоръча добра, красива и богата мома. Родителитѣ на момата, които искатъ да се освободятъ отъ нея, ще приематъ момъка въ дома си любезно: ще го

нагостятъ добре, ще му говорятъ сладко, докато го излъжатъ. Щомъ момъкътъ се ожени за момата, родителитѣ ще си въздъхнатъ спокойно и ще кажатъ: Досега ние я носихме на гърба си, а отсега нататкъ ти ще я носишъ. — Не, така не се избира мома. Когато нѣкой момъкъ иска да изучи характера на момата, която е харесалъ, той трѣбва да влѣзе въ дома ѝ като слуга. Като не го познаватъ, като не знаятъ намѣренията му, родителитѣ на момата, както и самата мома, ще се проявятъ такива, каквито сж въ действителностъ. Така и Богъ изпитва хората. Той изпраща нѣкой ангелъ между тѣхъ и гледа, какъ ще се отнасятъ съ него. Отъ поведението на хората къмъ този ангелъ, се познава и тѣхниятъ характеръ.

Хората се стремятъ къмъ небето, къмъ Божествения животъ, понеже не сж доволни отъ своя животъ. Обаче, тѣ виждатъ, че не могатъ да постигнатъ това, което желаятъ. — Защо? — Понеже иматъ много грѣхове, които трѣбва да изкупятъ. Наистина, докато не изправятъ погрѣшкитѣ си, докато не изкупятъ грѣховетѣ си, хората нѣма да напуснатъ земята. Тѣ трѣбва да работятъ усилено върху себе си, да изправятъ погрѣшкитѣ си, да корегиратъ формитѣ си и тогава да очакватъ пробуждане на Божественото въ себе си. Божественото е нѣщо неуловимо. Докато го видите единъ моментъ въ човѣка, вториятъ моментъ вече го нѣма. Най-малкото отклоняване на чо-

вѣка отъ правия пѣтъ е въ сѣстояние да за-
твори пѣтъ на Божественото въ него. Раз-
бирание се иска отъ човѣка, за да
схване, какво представя Божественото начало.

Мнозина мислятъ, че като влѣзатъ въ
Божествения свѣтъ, ще придобиятъ онова,
което търсятъ. — Не, влѣзете ли въ Божест-
вения животъ, вие трѣбва да дадете всичко,
каквото сте спечелили. Когато отидете на он-
зи свѣтъ, вие трѣбва да вземете съ себе си
всичкия капиталъ, който сте спечелили на зе-
мята, и да кажете: Заповѣдайте, всичко, което
спечелихъ, е на ваше разположение. Разум-
нитѣ сжщества ще ви приематъ добре и ще
ви поздравятъ съ думитѣ: „Добре дошли!“
Следователно, когато отидете въ Божествения
свѣтъ, вие трѣбва да бждегте готови да даде-
те всичкото си богатство. Щомъ дадете всич-
ко, ще получите всичко.

„Божията Любовь носи пълния
животъ“.

*

6. Съборна беседа, държана
на 26 августъ, 1936 г. 5 ч. с.
София. — Изгрѣвъ.

ПРОЯВЕНИЯТЪ И НЕПРОЯВЕНИЯТЪ.

Апостолъ Павелъ казва: „Ако говоря
съ човѣчески или съ ангелски езици, а любовь
нѣмамъ, нищо не съмъ“. Много се е говорило
и говори за любовта, въпрѣки това хората не
я разбиратъ. По-право казано, хората разбиратъ
любовта, но по свой начинъ. Тѣ влизатъ въ
любовта и изиграватъ такава роля, каквато
не имъ подобава. По отношение на любовта,
човѣкъ може да бжде само проводникъ, но не
и самостоятеленъ актьоръ. Чрезъ любовта чо-
вѣкъ става проводникъ на Божественото въ
себе си. По този начинъ той вижда Божест-
веното, както въ себе си, така и въ другитѣ.
Какво правятъ хората? Като ги обикне нѣкой,
тѣ искатъ да ги считатъ за божества, абсо-
лютно да не се съмняватъ въ тѣхъ. За да не
се съмнявашъ въ човѣка, той трѣбва да бжде
свършенъ.

Какво представя свършенството? Кой е
свършенъ човѣкъ? Свършенъ човѣкъ е он-
зи, който носи Божията Любовь въ себе си.
Каквото пипне, той го извършва тѣй, както
трѣбва. Той не говори много, но работи. Отъ
това, което изработва, вие виждате любовта
и знанието му. За любовта не трѣбва да се
говори много, сжщо и за знанието. Отъ това, кое-

то човѣкъ проявява, се сѣди за неговата любовь. Безъ знание любовьта не се проявява. Докато любовьта се проявява чрезъ даденъ човѣкъ, той свѣти. Щомъ любовьта престане да действува въ него, той става черенъ вж-гленъ. Тази е причината, задето човѣкъ се обезсърдчава, отчайва и изгубва смисъла на живота. Съзнанието му се помрачава и всичко предъ него потъмнява. Ако го питатъ, защо е обичалъ, и той не знае. Какво е обичалъ на даденъ човѣкъ, сѣщо не знае. Днесъ обичашъ нѣкого, утре не го обичашъ. — Защо? — Имало е нѣщо въ този човѣкъ, отъ което ти си ялъ и пилъ. Щомъ се свърши това нѣщо, ти вече не го обичашъ. Това показва, че въ човѣшката любовь има нѣщо материално. За да бѣде любовьта на човѣка чиста, идеална, той трѣбва да бѣде като дете. Каквото любовьта върши и както се изявява, ти трѣбва да ѝ вървашъ. Защо и за какво прави това или онова, нѣма да питашъ. Ти само ще гледашъ, какво прави любовьта, и ще се учишъ.

Религиознитѣ хора започватъ съ любовьта, но скоро я изгубватъ. Тѣ започватъ да изискватъ почитание отъ окръжаващитѣ съ което изгубватъ любовьта имъ. Любовьта не трѣбва да се чопли. Приемете я такава, каквато ви се дава. Когато човѣкъ изгуби любовьта си, това показва, че той е взелъ нѣщо безъ нейно позволение. Въ любовьта има свещени нѣща, които никой нѣма право да взима безъ позволение. Бѣдете благодарни на това, което любовь-

та сама дава. Любовьта е особено чувство, особено състояние въ човѣка, при което Богъ, Божественото въ самия него иска да му покаже начинъ, какъ да живѣе правилно. Не е приятно на Бога да гледа, какъ хората грѣшатъ и вършатъ престѣпления. Затова Той имъ изпраща любовьта си, да ги поздигне, безъ да обръща внимание на тѣхнитѣ грѣхове. Той казва: „Ще залича грѣховетѣ ви и нѣма да ги споменавамъ“. Наистина, любовьта заличава грѣховетѣ на хората, не ги вижда. Следователно, вие не можете да обичате единъ човѣкъ, докато не престанете да виждате неговитѣ грѣхове. — Можемъ ли да обичаме всички хо а еднакво? — Можете. Да обичате всички хора еднакво, това значи, да дадете на всѣки човѣкъ онова, отъ което той се нуждае. Дали той ще ви разбере, или не, то е другъ въпросъ. Дали той ще ви отговори съ сѣщото чувство, то е другъ въпросъ. Обаче, има законъ, който гласи: Любовьта любовь ражда. И камѣкъ да обикнете, ще ви разбере. Нѣма сѣщество въ свѣта, което, като обикнете, да не разбере любовьта. Разликата ще бѣде само въ това, че всѣко сѣщество изявява любовьта споредъ степенъта на своето развитие.

И тѣй, всички хора чувствуватъ, възприематъ любовьта, но не могатъ за дълго време да я задържатъ въ себе си. Причината за това е, че тѣ нѣматъ вѣра. Човѣкъ трѣбва да вѣрза въ това, което не знае. Запримѣръ, той не знае, какво ще му донесе любовьта. — Ще

придобия ли нѣщо отъ любовта? — Придобиешъ или не, ти трѣбва да вървашъ. Като вървашъ въ любовта и я приемешъ въ себе си, животътъ ти ще се осмисли. Какво повече може да желаете отъ това? Като изучавате любовта, вие ще започнете отъ проявитѣ ѝ въ низшитѣ сѣщества и постепенно ще отивате до висшитѣ. Когато наблюдавате, какъ змията се увива около жертвата си, ще разберете, че тя върши това отъ любовъ. Като не може да почувствува любовта отвънъ, тя поглъща жертвата си, т. е. приема любовта вътрешно.

Всички хора се оплакватъ отъ противоречия въ живота. — Защо идатъ противоречията? — Защото хората не разбиратъ любовта. Оставете всѣки човѣкъ да се проявява свободно, както отвътре му се диктува, и вие ще избегнете поне 50% отъ противоречията. Не се занимавайте съ това, какво хората правятъ. Всѣки да постѣпва така, както разбира. — Ама натъкваме се на противоречия. — Любовта изключва всички противоречия. Казватъ, че обичате нѣкого, а сѣщевременно виждате неговитѣ недостатѣци. Щомъ виждате недостатѣцитѣ му, вие не го обичате. Ако го обичате, любовта ще заличи недостатѣцитѣ, т. е. тя ги взима върху себе си. Тя счита себе си виновна за човѣшкитѣ грѣхове и престѣпления. Човѣкътъ на любовта казва: Ако азъ бѣхъ добъръ, и хората около мене щѣха да бждатъ добри. Може ли лоша майка да роди

добро дете? Щомъ обичашъ нѣкого, ти си му майка, ти си го родила вече. И ако той не се проявява, както трѣбва, причината е въ тебе. Който съзнава, че е причина за нѣкои неправилности въ живота си, той е въ състояние да ги изправи. Съзателтъ винаги се грижи за това, което е създалъ. Щомъ нѣкой човѣкъ е създалъ нѣщо, било то право или криво, добро или зло, той има грижа за него. Тѣй щото, знайте, че въпросътъ за любовта, който трѣбва да изучавате, е дълбокъ. Обичайте човѣка и не говорете за неговитѣ недостатѣци.

„Ако говоря съ човѣчески и ангелски езици, а любовъ нѣмамъ, нищо не съмъ“. Любовта е безкористна. Тя дава и не се интересува, кой какъ ще използва даденото. Нѣкой говори за любовта и събужда съответно чувство въ даденъ човѣкъ. Той веднага изважда отъ касата си 20,000 лева и ги дава на разположение на беднитѣ. На кои бедни ще се раздадатъ, какъ ще става раздаването, отъ това той не се интересува. Той изпълнява Божия законъ — законътъ на любовта. Богъ се грижи едновременно за змията и за гълъба, за вълка и за овцата. Когато Той се проявява въ тебе, ти ще имашъ едно и сѣщо разположение къмъ всички сѣщества. Това значи да обичашъ всички. Прекъсне ли се любовта въ тебе, едновременно съ това ще се прояви и различие въ отношенията ти къмъ всичко живо, което те обикаля. Когато хората казватъ, че трѣбва да обичате всички сѣщества, това показва, че любов-

та е започнала вече: да се проявява чрез васъ.

Когато хората започнатъ да философствуватъ, казватъ, че невъзможно е да обичатъ всички същества еднакво, както е невъзможно да обичатъ еднакво сладката, узрѣла ябълка и тази, която е още стипчава. За невежия човѣкъ е така, но за Бога, Който гледа другояче на нѣщата, не е така. Той знае, че и сладката ябълка нѣкога е била стипчава, но подъ влиянието на слънчевата свѣтлина и топлина е станала сладка. Любовта е дала условия на ябълката да узрѣе, сладка да стане. Тя знае, че и отъ стипчавата ябълка ще излѣзе нѣщо. — Когато? — Когато живѣе въ любовта. Външната форма само не опредѣля нѣщата. Въ всѣка форма има нѣщо скрито — нѣкакво съдържание и нѣкакъвъ смисълъ, които опредѣлятъ нейното бждеще. Всѣки червей, всѣка малка форма има велико бждеще. Червеятъ пѣпли, мъчи се да излѣзе отъ тази форма, да си пробие пѣтъ. — Ама страдалъ този червей. — Нищо отъ това. Страданията криятъ въ себе си известни блага. — Защо Богъ праща страдания? — Страданията не сж отъ Бога. Когато хората не разбиратъ Божиитѣ закони, тѣ ги нарушаватъ. Всѣко нарушаване на закона води следъ себе си ограничаване. Това ограничаване на хората, именно, създава страдания. Щомъ изпълнятъ Божиитѣ закони, и страданията ще престанатъ.

Богъ не гледа на външнитѣ форми. Ако едно животно проявява любовъ, то се-

ди по-високо отъ човѣка, който не проявява любовъ. Когато въ нѣкое общество влѣзе човѣкъ, който има любовъ въ себе си, той може да повлияе на всички, които влизатъ въ това общество. Тѣ чувствуватъ трептенията на неговата душа и започватъ да проявяватъ своята любовъ. Ако този човѣкъ напусне обществото, тѣ оставатъ такива, каквито първоначално сж били. Ето защо, всички хора търсятъ човѣкъ, който да проявява любовъ, а не знание. Знанието идва впоследствие. Първо е нужна любовъ, а после знание. Знанието ползува човѣка дотолкова, доколкото любовта е проникнала въ него. Добро нѣщо е знанието, но то трѣбва да дойде като последиствие на любовта.

Сега, за да провѣрите, докжде сте дошли въ любовта, правете опитъ, всѣки день съзнателно да проявявате любовта си. Всѣки опитъ да трае отъ 10—20 минути. Представете си, че сте богатъ човѣкъ, разполагате съ стотици хиляди лева, съ къщи, ниви, лозя. Мислено започнете да раздавате всичкото си богатство на бедни и да останете безъ нищо. Но това трѣбва да го преживѣете толкова живо, като че въ действителность става. Въ това време наблюдавайте, какво става у васъ. Ако започнете да се вълнувате, да треперите за себе си, да се страхувате, какво ще стане съ васъ, това показва, че нѣмате любовъ. Така и Богъ ви изпитва. Представете си, че нѣкой отъ васъ е жененъ, обича жена си. Вашиятъ при-

ятелъ дохожда често въ дома ви, разговаря се съ жена ви. Вие започвате да се страхувате отъ приятеля си, да не изгубите своето богатство — жена си. За да не стане това, вие постепенно затваряте вратата на своя домъ за приятеля си и ставате къмъ него хладенъ. Обаче, Богъ ви дава задача да обичате жена си, но да обичате и приятеля си, безъ да се съмнявате въ тѣхъ.

Другаде пъкъ жена обича мъжа си. Сега се дава задача на жената да обича приятеля на мъжа си, безъ да внесе какво съмнение и въ двамата. Тя казва: Азъ съмъ женена, не мога да обичамъ другъ мъжъ. — Ти ще го обичашъ като душа, вътрешно, а не външно, както своя мъжъ. Когато жената или мъжътъ се страхуватъ да приематъ въ сърцето си другъ мъжъ или друга жена, това показва, че тѣ даже единъ другъ не се обичатъ, както трѣбва. Богата е трапезата на любовта. Всѣки може да седне предъ нея и да си хапне нѣщо.

Съвременнитѣ хора се страхуватъ отъ Божията Любовь, вследствие на което не могатъ да я приложатъ. Казано е въ Писанието: „Цѣлунете се съ свето цѣлование“. Казвате: Какъ може мъжъ да цѣлуне жена, или жена — мъжъ? Какво ще кажатъ хората, като видятъ, че мъжъ и жена се цѣлуватъ? Значи, страшно е хората да видятъ, че мъжъ и жена се цѣлуватъ. Ако не ги видятъ, въ това нѣма нищо страшно, нищо противозаконно. — Не, и въ

тайно да ставатъ нѣщата, хората виждатъ всичко, което е противозаконно. Божественото, обаче, не се вижда. Дали въ тайно или на яве се върши нѣщо Божествено, хората не могатъ да го видятъ. Нѣма по-голямъ благо за човѣка отъ това да получи Божествена цѣлувка. Срѣщате човѣкъ, който отива да извърши нѣкакво престѣпление. Господъ ви казва: Цѣлуни този човѣкъ! Ако послушате Бога и го цѣлунете, той ще омекне и ще се откаже отъ намѣренieto си да върши престѣпление. Ако вашата цѣлувка може да произведе такъвъ ефектъ, тя е на мѣсто. Ако цѣлувката на мъжа може да повдигне жената, тя е на мѣсто.

Днесъ всички хора говорятъ за любовта, но я разбиратъ по свой начинъ. Когато нѣкоя жена обича единъ мъжъ, тя иска той да мисли само за нея, да не поглежда друга жена. Тя му казва, че любовта включва само едно същество. — Не, любовта включва всички същества въ себе си. Що се отнася до човѣшката любовь, нѣма какво да се говори. Има хубави нѣща въ човѣшката любовь, но същевременно въ нея има и много патологически състояния. Запримѣрь, каква любовь е тази, която се налага на хората? Нѣкой казва: Искамъ да ме обичашъ! — Любовта нито се изисква, нито може да се раздава. Любовта дава свобода на човѣка да се проявява, както той разбира. Който се мѣси въ живота на своя възлюбенъ, той не обича, както трѣбва. Той е въ положе-

нието на дете, което прави пакости. По естество любовта никому не причинява пакости.

Що е любов? — Това, което всъщност всеки човек в даден момент разбира от любовта, за него това е любов. Другояче любовта не може да се определи. Тя е различна за различните хора. Сама по себе си любовта е недължима. Дойдете ли до любовта, вие ще дадете свобода и на себе си, и на своите близки. Като видите някой човек, вие искате да го обърнете към Бога, да го заквасите с любовта. Какъ ще го обърнете, не знаете. Обаче, виждате, че той е корав човек и трябва да омекне. Много лесно може да стане това. — Какъ? — Ако имате нужната топлина въ себе си. Твърдите тела омекват или се стопяват при нагръване. — Еди-кой си човек не е добър. — Какъ ще го направите добър? — Пакъ трябва да го нагръте до известна температура. Този човек е твърд, не е добър, защото топлината на любовта не го е засегнала още. Бог търси начинъ, чрез който да засегне човешките души, да възприемат любовта вътрешно. Всички души не могат еднакво и едновременно да възприемат любовта. — Като отидемъ въ онзи святъ, тогава ще живѣемъ споредъ любовта. — Не, ако вие на този святъ не можете да живѣте споредъ любовта, на онзи святъ още повече не можете да я приложите. Ако на този святъ не обичате ближните си, както трябва, на онзи святъ още повече не можете да ги обичате. —

Защо? — Защото любовта не се прекъсва. Тя се проявява на земята, но продължава и на онзи святъ. Тамъ ще видите всички противоречия, които сте имали на земята и ще разберете, къде сте грѣшили, защо някого сте обичали повече, а някого — по-малко. Казва се, че Христосъ обичалъ Йоана повече отъ другите си ученици. — Защо го обичалъ повече? — Защото съзнанието му било по-будно, по-отворено. Той повече разбиралъ и повече прилагалъ. Следователно, колкото по-отворено е съзнанието на човека, толкова повече ще бѣде обичанъ; колкото по-затворено е съзнанието му, толкова по-малко ще бѣде обичанъ. Колкото вода да излѣете върху единъ камъкъ, той не може да я използва. Полѣте ли черноземята съ вода, той ще я използва рационално.

Когато не разбиратъ любовта, хората се дразнятъ, смущаватъ се, вълнуватъ се. Това е животъ на безлюбие. Въ любовта нѣма смущения, нѣма безпокойствия, нѣма гнѣвъ. Някой се моли за някого да бѣде обичанъ отъ хората, да вървятъ работите му добре. — За да помогнете на някого, първо вие трябва да го обичате, да му помагате. Значи, благото, което искате за някой човекъ, ще мине презъ васъ, пръвъ ще го опитете. Вие пръвъ ще знаете, какво се дава на този човекъ.

Въ едно евангелско училище единъ отъ учителите се влюбилъ въ една учителка, но не се решавалъ да ѝ говори за себе си. За тази целъ той изпратилъ единъ отъ учениците си

при нея, да ѝ поговори за него, за чувствата му към нея, за характера му и т. н. Ученикътъ отишълъ при учителката и започналъ да говори за своя учителъ, за неговото благородство, за неговия добъръ характеръ. Като ходилъ нѣколко пѣти при учителката, съ намѣрение добре да изпѣлни мисията си, най-после тя му каза: Защо ми говоришъ толкова много за своя учителъ? Защо не кажешъ нѣщо за себе си? Въ края на краищата, учителката се оженила за ученика, а не за неговия учителъ. Той се молилъ за своя учителъ и за своята учителка, тѣ да получатъ нѣкакво благо, безъ да подозира, че това благо ще мине първо презъ него. Любовта не търпи никакво сватовство. Щомъ се опиташъ да бждешъ сватъ на нѣкого, ти самъ ще попаднешъ въ тази клопка. Щомъ става въпросъ за любовта, вие трѣбва да мълчите. Изучавайте своята любовъ, изучавайте любовта на другитѣ хора, безъ да говорите нѣщо за нея. Като обичате нѣкого, трѣбва да знаете опредѣлено, какво обичате въ него. Нѣкои хора се обичатъ съ години, безъ да знаятъ, кое е това, което обичатъ единъ въ другъ.

Казвате, че човѣкъ трѣбва да обича Бога. — Ако не обичате брата си, когото виждате, какъ ще обичате Бога, Когото не виждате? Ако знаете, какъ да обичате Бога, всички тѣ ви работи ще вървятъ добре. Тогава лесно се отваря касата и на най-голѣмия скжперникъ. Не обичате ли Бога, касата и на най-щедрия чо-

вѣкъ се затваря предъ васъ. Когато живѣятъ въ любовта, хората представятъ скачени сждове: благото на едного се прелива въ благото на другитѣ. Докато човѣкъ затваря крановетѣ си, да не мине неговото благо въ съседнитѣ нему сждове, той не е разбралъ Божията Любовь, а още повече не я приложилъ. Не проявявайте непроявената любовъ. Това значи: Ако Богъ не е съ васъ, не се стремете да обичате. — Защо? — Защото ще се разкайвате за любовта си. Щомъ се разкайвате за любовта си, това показва, че вашата любовъ е човѣшка. Обичайте, когато Богъ е съ васъ. Тогава и най-голѣмиятъ грѣшникъ да обичате, той ще се измѣни, новъ човѣкъ ще стане — не изведнѣжъ, но постепенно. Физическата, човѣшката любовъ е на мѣсто, когато е предшествувана отъ Божествената. Не е ли предшествувана отъ Божествената, тя не е на мѣсто. Божията Любовь се ди надъ свободата. Дойде ли любовта въ тебе, ти ще обичашъ всички. Ти нѣма да мислишъ, че имашъ мъжъ, жена, деца. Ще бждешъ свободенъ да проявишъ любовта така, както тя се проявява. Богъ е Любовь. Значи, ще оставишъ Бога въ себе си да се прояви така, както Той разбира. — Възможно ли е това? — Възможно е. За да провѣрите думитѣ ми, изучавайте и прилагайте Божията Любовь. Ако не сте свободни отъ всички отрицателни нѣща въ себе си — отъ съмнение, безвѣрие, злоба, и не влѣзете въ свѣта на ангелитѣ, вие никога нѣма да проявите великата

любовь. Вие никога нѣма да се подмладите. Само Божията Любовь е въ състояние да подмлади и възкрѣси човѣка.

И тъй, който иска да се подмлади, той трѣбва да обича. Той трѣбва да обича всички свои противоречия, за да ги привлѣче при нозетѣ на любовта. Дойдат ли при любовта, тѣ веднага ще отстъпятъ. При любовта и умразата, и лъжата, и безвѣрието — всички се помиряватъ. Тамъ и ангелитѣ, и дяволитѣ живѣятъ заедно. Тогава дяволътъ казва: Защо съмъ билъ толкова глупавъ, че съмъ живѣлъ така? Щомъ излѣзе отъ полето на любовта, той пакъ си живѣе по дяволски. Който иска да задържи любовта въ себе си, той трѣбва да живѣе въ закона на свободата. Не се бъркайте въ работитѣ на хората. Не се мѣсете въ тѣхната любовь. Оставете всѣки свободно да се проявява. Всички хора обичатъ еднакво, понеже Богъ е единъ. Обаче, два вида любовь съществува въ свѣта: Любовта на непроявения Богъ, Който е създалъ свѣта, и любовта на проявения Богъ, Която се изявява чрезъ хората — чрезъ разумното слово. Тѣй щото, любовта трѣбва да се изучава отъ две гледища: отъ гледището на проявения Богъ — на Христа, и отъ гледището на непроявения Богъ — Богъ Отецъ. Вие трѣбва да направите връзка между двата вида любовь. Любовта, която хората и животнитѣ иматъ, е любовь на непроявения Богъ. За да разберете любовта на проявения Богъ, отъ васъ се искатъ свър-

шено други разбирания отъ тѣзи, които имате. Проявената любовь има два начина на изявяване: външенъ и вътрешенъ. Като я изучавате, тя ще ви покаже начинъ, какъ да проявите любовта си къмъ всѣки човѣкъ отдѣлно, както и къмъ всѣко живо същество.

„Ако говоря съ човѣчески и ангелски езици, а любовь нѣмамъ, нищо не съмъ“. За да проникнете въ вътрешния смисълъ на любовта, всѣки день размишлявайте върху нея по петъ минути. Презъ това време бъдете напълно свободни и мислете за нѣща, които не са позволени. Мислете върху това, което и вие сами не познавате. Казано е въ Писанието: „Каквото едната ръка дава, другата не трѣбва да знае“. Вие трѣбва да придобиете онази свобода, която ще ви извади отъ вътрешното робство. Затова, по петъ минути на день мислете върху непозволеното. Каква е любовта на съвременнитѣ млади? — Като обичатъ нѣкого, тѣ ставатъ разсѣяни. — Не, когато обичате нѣкого, вие трѣбва да учите и да работите повече, отколкото по-рано. Разсѣяността не е признакъ на любовь. Който се разсѣива въ любовта, това показва, че той е користолюбивъ човѣкъ, той иска всичко да задържи за себе си. Единственото нѣщо, което не се ограничава, това е любовта. Ако обичашъ, ти ще вършишъ всичко, каквото любовта ти диктува. Тя казва: Ти ще обичашъ еди-кого си, ще помагашъ на еди-кого си. Каквото каже, ти трѣбва да го изпълнишъ. Откажешъ ли вед-

нъжъ само да изпълнишъ това, което любовта казва, тя ще те напусне, и дълго време следъ това трѣбва да чакашъ, докато това благо отново те посети. Когато любовта не се прилага, тя напуска човѣка. Каквото Богъ ви каже да направите, изпълнете го безъ никакво съмнение и колебание. Следователно, за да разберете всичко, което Богъ ви казва, мислете всѣки день по петъ минути върху това, което не е позволено. Кое е непозволено, сами ще си отговорите. Мислете върху тѣзи думи и прилагайте любовта въ живота си.

„Ако говоря съ човѣчески и ангелски езици, а любовъ нѣмамъ, нищо не съмъ“. Казвамъ: Ако обичамъ съ човѣчески и съ ангелски сърдца, какво ще представямъ? Значи, не е достатъчно човѣкъ само да говори за любовта, но той трѣбва еднакво да обича и грѣшника, и обикновения човѣкъ, и светията, и ангела. Любовта е една, въ нея нѣма никаква разлика. Разлика се прави впоследствие. Когато хората започнатъ да правятъ различие въ любовта си, едного обичатъ повече, а друго — по-малко, това се дължи на тѣхнитѣ ограничени разбирания. Въ тази любовъ нѣма прогресъ, нѣма никакво повдигане.

„Ако говоря съ човѣчески и ангелски езици, а любовъ нѣмамъ, нищо не съмъ“.

*

7. Съборна беседа, държана
на 29 августъ, 1936 г. 5 ч. с.
София. — Изгрѣвъ.

ПЖТИЦА НА ЛЮБОВТА.

Съвременнитѣ хора не разбиратъ живота въ неговата сжщина. Тѣ говорятъ и за истината, безъ да я разбиратъ. Истината има отношение къмъ живота. Дето е животътъ, тамъ е истината. Дето нѣма животъ, тамъ нѣма истина. Религиознитѣ хора пѣкъ изпадатъ въ друго заблуждение. Тѣ мислятъ, че като се приближатъ до Бога, всичко ще знаятъ. Не е така. Когато люби, човѣкъ може да има всичко, но не и знание. Любовта се придобива по единъ начинъ, а знанието — по другъ. Едно дете се ражда въ царски палатъ, като царски синъ. Той има на разположение всичко, каквото пожелае, но за да се развива, за да се пробуди съзнанието му, той самъ трѣбва да работи, да учи. Ако иска да учи музика, той ще влѣзе въ музикална академия и ще учи като обикновенъ ученикъ. Ако иска да напредва, да се отличи отъ другитѣ ученици, той трѣбва да пѣе и да свири добре. Щомъ сте дошли на земята, било като царски синове, било като обикновени хора, вие трѣбва да учите, да знаете, какво ви предстои да придобиете. Човѣкъ самъ трѣбва да се провѣржава, да се изпитва, какво знае и какво не знае. Хиляди години стоятъ предъ човѣка, но той все има какво да учи. Знанието, което придобива, ще

Иоана 15 гл.

го повдига и постепенно ще го приближава до Бога. Значи, човѣкъ може да се приближи до Бога отъ различни пѣтища.

Веднѣжъ дошълъ на земята, човѣкъ трѣбва да изучава пѣтищата на любовта. Дали е на този, или на онзи свѣтъ, той трѣбва да придобие това знание. Мнозина си представятъ онзи свѣтъ подобенъ на земния. Ако онзи свѣтъ бѣше подобенъ на физическия, тогава нѣмаше нужда да се ходи тамъ. Тукъ или тамъ, целта е човѣкъ да учи. Щомъ нѣма какво да учи на онзи свѣтъ, човѣкъ нѣма защо да отива тамъ. Тѣй щото, когато не знае нѣщо, човѣкъ трѣбва да признае невежеството си, а не да говори, каквото му дойде на ума. Щомъ не знаешъ нѣщо, ще бждешъ като малкитѣ деца, готовъ да слушашъ, да възприемашъ и прилагашъ. Понѣкога и детето може да знае повече отколкото нѣкой виденъ философъ. Единъ знаменитъ писателъ, като изучавалъ френология, констатиралъ въ себе си слабо развитъ математически центъръ. Той си казалъ: Ако всичкитѣ ми способности сж тѣй слабо развити, както математическитѣ, азъ щѣхъ да бжда идиотъ. Наистина, когато трѣбвало да реши нѣкоя проста задача, той се обръщалъ за помощъ къмъ жена си. Въ друго отношение той билъ отличенъ мислителъ и писателъ. Всѣки човѣкъ въ едно отношение е добре развитъ, а въ друго — слабо развитъ. — Защо ме е създалъ Господъ такъвъ? — Господъ не те е създалъ такъвъ, но въ дадена

область ти не си работилъ достатъчно, вследствие на което си изпратенъ днесъ да работишъ, именно, въ това направление. Не е математикъ онзи, който знае само да работи съ числата, безъ да разбира смисъла имъ. Числата трѣбва да оживѣятъ въ него. Красиво нѣщо е музиката, но човѣкъ трѣбва да знае да пѣе. Красивъ е животътъ, но човѣкъ трѣбва да го разбира.

Какъвъ е смисълътъ на живота? Ако искате да разберете смисъла на живота, изучавайте пѣтищата на любовта. Всѣки день мислете по петъ минути за непозволеното, за да се домогнете до тия пѣтища. — Какво нѣщо е непозволеното? Кое е непозволеното, за което трѣбва да се мисли? — Това всѣки самъ ще намѣри. — То е различно за различнитѣ хора. Важно е за васъ да мислите за непозволеното, за да се освободите отъ мжнотиитѣ си. Когато мислите за непозволеното, въ ума ви се събуждатъ редъ контрасти. Истината пѣкъ се намира между контраститѣ. Мислете за непозволеното, за забраненото и не се страхувайте. Ако Адамъ бѣше мислилъ за забраненото дърво, той нѣмаше да сгрѣши. Понеже не мисли за него, той забрави дадената отъ Бога заповѣдь и сгрѣши. Затова, именно, той излѣзе отъ рая. Щомъ излѣзе отъ рая, Адамъ изгуби добритѣ условия на живота. За него настанаха лоши условия: гладъ, болести, старостъ, мжнотии и страдания.

Христосъ казва: „Азъ съмъ истинната лоза“. Коя е истинната лоза? — Която дава

грозде. Който яде отъ тази лоза, той има животъ въ себе си и не остарява. Който има животъ въ себе си, той има условия да учи. Човѣкъ е пратенъ на земята да учи. Той знае много нѣща, но едни отъ тѣхъ трѣбва да забрави, а други — да разшири, да разработи. Щомъ сте пратени на земята, вие трѣбва да мислите и върху непозволеното. — Защо трѣбва да се мисли за непозволеното? Да питате, защо и за какво нѣщата ставатъ по единъ, а не по другъ начинъ, това не е наука. Да се задава такъвъ въпросъ, то е все едно да питате, защо огънятъ разтопява твърдитѣ тѣла? Има научни обяснения върху този въпросъ, но кои сж дълбокитѣ психологически и органически причини за това, сега не може да се говори. Благодарете, че огънятъ разтопява твърдитѣ тѣла. Какво би станало въ свѣта, ако нѣмаше огънь, който да смекчава коравитѣ, твърдитѣ тѣла? Купувате вжже, но гледате да е здраво, да не се кжса. Добре е вжжето да не се кжса, но въ едно отношение само — когато вадите вода отъ кладенецъ. Обаче, ако съ това вжже трѣбва да обесятъ единъ човѣкъ, не е ли по-добре да е слабо, лесно да се кжса?

Сега, вие трѣбва да изучавате живота така, както се проявява. Хората не разбиратъ още, какво нѣщо е животътъ. Това се вижда отъ факта, че младиятъ не се интересува отъ стария и прави, каквото разбира. И стариятъ не се интересува отъ живота на младия. И той прави, каквото разбира. Това сж частични

разбирания за живота. Върѣки това, всѣки човѣкъ мисли, че разбира живота, че е намѣрилъ истината. Който е намѣрилъ истината, той е свободенъ въ мислитѣ, въ чувствата и въ действията си. Истината не е нѣщо механическо. Тя е жива и, дето влѣзе, всичко преобразява. Колкото и да се е домогналъ човѣкъ до истината, хиляди години да живѣе на земята, все има какво да учи. Мнозина задаватъ въпроса: Истината ли седи, по-горе или любовта? На този въпросъ може да се отговори съ другъ въпросъ: Майката ли седи по-горе или детето? Майката влиза въ детето си, вследствие на което детето съдържа всичко, което и майката съдържа. Какво ще разберете, ако ви кажа, че истината е любовъ, и любовта е истина?

Като слушате да се говорятъ такива нѣща, вие считате, че тѣ сж отвлѣчени, не можете да ги разберете. Щомъ не можете да ги разберете, казвате, че сте невежи. Не бързайте да се произнасяте за себе си. Като не разбирате нѣщо, ще мислите, ще учите, докато единъ день го разберете. Само така човѣкъ може да расте и да се развива. Само учениятъ човѣкъ може да ви каже, дали сте музикаленъ, дали сте религиозенъ; изобщо, учениятъ може точно да опредѣли, какви способности имате. Човѣкъ носи всичко въ себе си. Когато учи и прилага, той самъ ще провѣри, за какво е способенъ и за какво не е способенъ. Човѣкъ се ражда съ известни способности и дарби, за

които му сж дадени условия да ги развива и обработва. Като знаете това, работете върху себе си, да развивате доброто, което е вложено у васъ. Така ще изразите и любовта си къмъ Бога. Когато ученикътъ изучава и прилага всичко, което учителътъ му предава, съ това той изявява своята любовъ къмъ него. Колкото по-добре ученикътъ учи и прилага, толкова повече учителътъ го обича. Любовта между учителя и ученика представя вътрешна връзка между душитѣ имъ. Ученикътъ не трѣбва да се заблуждава, че ако научи днешниятъ си урокъ, той е спечелилъ вече любовта на учителя си. — Не, той трѣбва да учи непрерывно. Ако днешниятъ си урокъ е научилъ, а утрешниятъ не е научилъ, връзката на любовта се прекъсва. Ще кажете, че Богъ е Любовь. Така е, но любовта се поддържа, само когато ученикътъ учи и прилага наученото.

Христосъ казва: „Азъ съмъ истинната лоза, а вие — прѣчкитѣ“. Съ този стихъ Христосъ опредѣля отношението, което трѣбва да сжществува между Бога и хората, между Учителя и ученицитѣ. Божествениятъ огънь въ човѣка трѣбва непрекъснато да се подклажда. У съвременнитѣ хора този огънь още не е силенъ. Тази е причината, задето тѣ не могатъ да издържатъ на голѣми външни и вътрешни напрежения. Щомъ се намѣрятъ предъ нѣкое голѣмо изпитание, тѣ се провалятъ. За тази цель тѣ трѣбва да работятъ усилено върху себе си, да се калятъ въ мъчнотинитѣ и стра-

данията. Ако разчитате само на външни благоприятни условия, вие нищо не можете да направите. Вътрешна работа се иска отъ човѣка. Турете вълка между добри, благородни хора, той пакъ вълкъ ще си остане. Турете овцата между лоши хора, тя пакъ овца ще си остане. За да се оправдаятъ за злото, хората казватъ, че условията на живота сж ги направили лоши. Не е така. Вземете, запримеръ, вегетарианецъ, храни се изключително съ зрънца. Презъ каквито условия и да е миналъ, добри или лоши, той е запазилъ своитѣ идеи. Никой не е въ състояние да застави гълъба да яде месо. Той гладенъ ще умре, но нѣма да наруши своя принципъ. Заставите ли гълъба на сила да яде месо, той непременно ще умре.

Животътъ на нѣкои птици е изопаченъ по единствената причина, че когато сж били въ лоши условия на живота, тѣ не сж издържали на своитѣ идеи. Птицитѣ трѣбва да изправятъ живота си, да се върнатъ въ това положение, въ което нѣкога сж се намирали. Нищо не може да извини тѣхното отклоняване отъ правия пѣтъ. Какво ще прави орелътъ, ако влѣзе въ срѣда, дето не е позволено да се яде месо, нито да се нападатъ живи сжщества? Ще не ще, той ще се принуди да стане вегетарианецъ. Ще кажете, че Господъ е наредилъ работитѣ да ставатъ по единъ или по другъ начинъ. — Не, Господъ не е направилъ всички нѣща. Не се извинявайте съ Него. Има

нѣща, които хората сж направили, и сами страдатъ отъ собственитѣ си произведения. Богъ е далъ свобода на човѣка, да се проявява, както разбира, но Той не е причина за злото въ свѣта. Като погладува два-три деня, човѣкъ прибѣгва до кражба и после се извинява, че билъ гладенъ и трѣбвало да задоволи глада си по нѣкакъвъ начинъ. Човѣкъ може да е гладенъ, нѣколко деня да не е ялъ, но това не му дава право да краде, да си служи съ насилие. Много начини има, по които човѣкъ може да изкара прехраната си. Когато си служи съ кражба, съ насилие, съ лъжа, това показва, че той е изгубилъ равновесието на своя животъ. Безъ да има желание да грѣши, той сгрѣшава и самъ се чуди, какъ е сгрѣшилъ, какъ се е подалъ на изкушение. За да грѣши човѣкъ, има редъ причини. Наистина, за всѣко нѣщо има причина, но причината не оправдава грѣха и грѣшкитѣ на човѣка. Гладъ сжествува въ живота, и той става причина нѣкои хора да крадатъ, а други — усилено да работятъ. Гладътъ е стимулъ въ живота. Сжествува не само физически, но и духовенъ гладъ, който се изразява въ вжтрешенъ копнежъ къмъ духовното.

Като не могатъ да разграничатъ нѣщата, хората смѣсватъ физическия животъ съ духовния, вследствие на което сж недоволни отъ живота си. Тѣ трѣбва да разграничатъ тѣзи два живота въ съзнанието си и тогава ще видятъ, че сегашниятъ имъ животъ е добъръ.

Тѣ не могатъ да намѣрятъ по-добри условия отъ сегашнитѣ. Мнозина се стремятъ къмъ богатство, искатъ да спечелятъ много пари. — Какво ще направятъ съ тия пари? Нѣкой казва, че като стане богатъ, ще направи нѣколко къщи, да живѣятъ бедни хора въ тѣхъ. Той може да направи нѣколко къщи по различни съображения: отъ любовъ къмъ себе си, отъ любовъ къмъ хората и отъ любовъ къмъ Бога. Това сж три различни положения съ три различни резултата. Обаче, основа на всички нѣща е Божията Любовь. Четири нѣща има, съ които се опредѣля проявата на тази любовъ. Казано е: „Да възлюбишъ Господа Бога твоего съ всичкото си сърдце, съ всичкия си умъ, съ всичката си сила и съ всичката си душа“. Значи, за да прояви Божията Любовь и да я възприеме, човѣкъ трѣбва да има разбиране въ ума, въ сърдцето, въ волята и въ душата си. Безъ тѣзи разбирания любовта не може да се прояви въ своята пълнота. Това сж четири пжтища, чрезъ които любовта се проявява. Следователно, когато хората не се разбиратъ, причина за това е ограниченото проявление на любовта.

Втората заповѣдь, споредъ която човѣкъ трѣбва да изяви любовта си, гласи: „Да възлюбишъ ближния си като себе си“. Думата „себе си“ е мѣрка, съ която човѣкъ опредѣля любовта къмъ своя ближень. Той познава себе си най-добре. Ближния си ще обича като себе си; ще го обича и

чрез сърцето, и чрез ума, и чрез силата, и чрез душата си. Това значи: ще учиш и сь ума, и сь сърцето, и сь волята, и сь душата си, за да познаеш Бога и да Го възлюбиш. Въ силното желание на човѣка да учи, да познае Великия въ свѣта влизатъ всички елементи, сь които той може да изучи любовта — не само като чувство, като сила или като принципъ, но и като носителка на истината. Казано е въ Писанието: „Истината ще ви направи свободни“. Сжщото може да се каже и за любовта: „Любовта ще ви направи свободни“. Хората търсятъ любовта заради свободата, която тя съдържа въ себе си. Въ това отношение любовта седи по-горе отъ свободата. Който има тази любовъ въ себе си и се жертвува за нея, той може да бжде истински свободенъ човѣкъ. Той е свободенъ, но сжщевременно дава свобода и на другитѣ хора.

Съвременнитѣ хора искатъ да бждатъ свободни, но като не могатъ да придобиятъ свободата, която търсятъ, отегчаватъ се отъ живота. Нѣкой е търговецъ на дрехи и казва, че се е отегчилъ отъ тази работа. Той не знае, че сь тази работа, именно, ще се благослови. Какво по-голъмо благословение за него отъ това, да продаде една нова дреха на нѣкого, да се разговори и обмѣни сь него? Другъ нѣкой се отегчава, че е бакалинъ. И той не разбира, какво благословение се крие въ неговата работа. Какво искатъ тѣзи хора? Тѣ искатъ да заематъ високи положения въ обществото,

да заповѣдватъ на хората. Тѣ не знаятъ, че въ това положение, именно, ще изгубятъ всички възможности за познаване на истината. И тогава, за да ги освободятъ отъ положението на хора, които иматъ власт и заповѣдватъ, невидимиятъ свѣтъ ще имъ изпрати нѣкаква тежка болестъ, да полежатъ четири-петъ месеца на легло. Тогава тѣ ще се нуждаятъ отъ тия хора, които по-рано сж считали невежи, слаби. Тѣ ще имъ помогнатъ и ще имъ покажатъ, че нито сж невежи, нито сж слаби. Следователно, дрѣжете въ ума си мисълта, че Богъ се проявява въ всѣка мисълъ, въ всѣко чувство и въ всѣка постѣпка на хората и следи, доколко тѣ се изявяватъ правилно. Човѣкъ чувствува нѣщата правилно, но всѣкога не постѣпва добре, защото се ръководи отъ свои лични интереси и разбирания.

Съвременнитѣ хора сж живѣли и живѣятъ споредъ законитѣ на непроявения Богъ, Който никого не сжди. Той оставя хората свободни, да правятъ, каквото искатъ. Обаче, проявениятъ Богъ иска да научи хората да живѣятъ правилно. Като види, че нѣкой не постѣпва добре, Той му казва: Ти не постѣпвашъ добре, трѣбва да мислишъ, да изправишъ живота си. Проявениятъ Богъ регулира всички нѣща въ живота. Като не мислятъ много, сь единъ замахъ само хората разрешаватъ всички трудни въпроси. Тѣ бързатъ въ всичко, затова и решенията имъ не сж прави. Тѣ прилагатъ любовта въ живота си, но въпрѣки това труд-

нитъ условия не се смекчаватъ. Любовь, която не може да смекчи тежкитъ условия на живота, е слаба любовь. Тази любовь е безъ истина, т. е. тя е въ разрѣзъ съ Божията истина. Когато истинската любовь влѣзе въ човѣка, тя ще го застави да измѣни своитъ криви възгледи за живота. Тя ще го застави да възлюби истината. Ще възразите, че вѣрвате въ Христа. Цѣлиятъ свѣтъ вѣрва въ Христа, но външно. Вие можете да вѣрвате, че нѣкой човѣкъ е красивъ, но тази вѣра не е въ състояние да ви свърже съ него.

И тъй, веднѣжъ дошли на земята, вие трѣбва да съзнавате, че каквото вършите презъ деня, това сж задачи, които правилно трѣбва да решите. Срѣщате, запримѣрь, човѣкъ, който ви дължи една голѣма сума. Какъ ще се справите съ него? По два начина: или съ насилие, или съ любовь. Ако сте по-силенъ отъ него, а сжщевременно и неразуменъ, ще го набиете. Ако сте разуменъ, ще му кажете благо, братски, че той ви дължи и трѣбва да изплати дълга си. Както вие постѣпвате съ хората, така и Богъ постѣпва спрѣмо васъ. По отношение на Бога, всѣки човѣкъ е длъжникъ. Ще кажете, че Богъ е Любовь. Така е, но въпрѣки това хората страдатъ. Какъ си обяснявате противоречията? Отваря се война, хиляди и милиони хора отиватъ да се биятъ и се връщатъ съ изпочупени глави, крака, ржце. Казваме, че въ любовьта нѣма страдания, а при това хората страдатъ. Много просто! Хората

страдатъ, защото не живѣятъ споредъ законитъ на любовьта.

Казвате: Ние не разбираме тия нѣща, но единъ денъ, когато отидемъ въ другия свѣтъ, между ангелитъ, тогава всичко ще ни стане ясно. Ако отидете при ангелитъ съ сегашнитъ си разбирания, тѣ нѣма да ви погледнатъ. Ще минатъ и заминатъ покрай васъ, безъ да ви кажатъ дума. За тѣхъ вие сте мъртви сжщества. Тѣ не могатъ да влѣзатъ въ общение съ васъ. Каква връзка може да има между васъ и единъ умрѣлъ волъ? Като минете покрай този волъ, вие гледате часъ по-скоро да го отминете, да не ви смуцава съ миризмата си. Ангелитъ иматъ на разположение цѣли свѣтове, върху които работятъ. Тѣ не сж свободни да се занимаватъ съ всѣки, който е миналъ или минава покрай тѣхъ.

„Азъ съмъ истинната лоза, и Отецъ ми е земеделецътъ. Всѣка пржчка въ мене, която не принося плодъ, отрѣзва я; и всѣка, що дава плодъ, очиства я, за да даде по-много плодъ“. Следователно, ако не приносите ллодъ на лозата, вие не сте отъ умнитъ пржчки. Вие трѣбва да бждете разумни пржчки, да приносите много плодъ. Тукъ думата „плодъ“ е употребена въ преносенъ смисълъ. Човѣкъ трѣбва да разбира живота, за да се развива всестранно, да принося много плодъ. Това значи да работи човѣкъ за Бога, да бжде полезенъ, както за себе си, така и за своитъ ближни. Единствената работа на човѣка, която остава на вѣко-

ветъ, това е работата за Бога. Когато човѣкъ работи за себе си и за своитѣ ближни, това сж условия, които му се даватъ, за да свърши опредѣлената работа за Бога. Като знаете това, не трѣбва да правите различие въ работата. Богъ прониква въ всички работи, въ всѣки животъ и кара всички сжщества, малки и голѣми, да работятъ така, както Той е опредѣлилъ. Щомъ изпълнявате волята Божия, както Богъ е опредѣлилъ, вие имате право да кажете: „Азъ съмъ истинната лоза, и Отецъ ми е земеделецътъ“. Докато не сте изпълнили и не изпълнявате тази Висша воля, вие не можете да се уподобите на тази лоза. Веднага ще ви запитатъ: ти видѣлъ ли си тази лоза? — Ама искамъ да се обърна къмъ Бога. — Ти изучавалъ ли си законитѣ на това обръщане? Богъ слуша ли те, отговаря ли на твоитѣ молитви?

Казано е въ Писанието, че Богъ слуша само праведнитѣ, които иматъ прави разбирания за живота и за любовта. Когато Духътъ на истината дойде, Той ще научи останалитѣ хора, какво да правятъ, какъ да живѣятъ. Човѣкъ има единъ учителъ, който го учи отвънъ. Но когато Духътъ на истината дойде въ човѣка Той ще го учи отвътре. Докато е живъ, човѣкъ все има какво да учи. Отвънъ или отвътре, той непрестанно трѣбва да учи. Разумниятъ се учи отъ всичко. Неразумниятъ, обаче, всѣкога се заблуждава. Ако нѣкой му даде пари, съ цель да му послужи, той взима паритѣ и казва, че не сж дадени съ разположение. —

Ако, наистина, той е убеденъ, че паритѣ не сж дадени съ разположение, защо ги взима? Споредъ мене, той подозира само, че паритѣ сж дадени безъ разположение, но не е напълно убеденъ въ това. Този човѣкъ се намира въ положението на боленъ, който постоянно е недоволенъ. Даватъ му едно ядене, не го харесва. Даватъ му второ ядене, и него не харесва. Де е причината за това? Причината е въ самия боленъ, въ неговия изопаченъ вкусъ. Следователно, за да има прави разбирания, човѣкъ трѣбва да познава законитѣ, които регулиратъ живота.

Тѣй щото, ако разбирате законитѣ на живота, вие ще познавате хората, ще знаете, кой какъ се проявява — по човѣшки или по Божественъ начинъ. Запримѣрь, виждате, че единъ човѣкъ се сърди. Вие трѣбва да знаете, защо се сърди и какво е неговото сърдене. Той може да се сърди, когато се нарушаватъ Божествени закони. Това сърдене е на мѣсто. Той може да се сърди, когато неговитѣ лични интереси се накърняватъ. Това е човѣшко сърдене и не е на мѣсто. Сърденето е подобно на забиване на гвоздеи. Когато забива гвоздей, човѣкъ трѣбва да удря силно върху главичката му, да го набие добре, да върши работа.

Сега, за да се ползвате отъ живота, който ви е даденъ, вие трѣбва да разсждавате правилно, да се учите. Вие сте добри, но не сте проявили добротата си, както трѣбва.

Вие имате дарби, но още не сте ги проявили. — Защо? — Защото търсите лекъ път. Нѣкой казва, че обича да учи, да работи, но нѣмалъ време за това. Този човѣкъ прилича на онѣзи богати момци, които не искатъ да свършатъ никаква работа на баща си. Тѣ всѣкога се оправдаватъ съ това, че иматъ важна работа. — Каква е тѣхната важна работа? — Да се срѣщатъ съ красиви моми. Не е лошо да се срѣщатъ съ красиви моми, но тия моми ги отклоняватъ отъ правия пътъ. Следователно, всѣка мисълъ, всѣко чувство, които отклоняватъ човѣка отъ правия пътъ, сж такива, именно, красиви моми, които отклоняватъ момцитѣ отъ пътя имъ. Младитѣ моми сж предметно обучение за момцитѣ. Чрезъ тѣхъ човѣкъ се изпитва, докжде е дошълъ въ развитието си. Мислитѣ и чувствата на човѣка сж на мѣстото си, когато той разбира тѣхния вътрешенъ смисълъ.

Предъ васъ стои велика работа, въ която всѣки трѣбва да вземе участие. Всѣки трѣбва да изработи нѣщо ценно въ себе си, което да го отличава отъ другитѣ хора. Ценното въ него е капиталътъ му, силата му, съ която той работи при всички мъчнотии и изпитания. Такъвъ човѣкъ лесно се справя съ трудноститѣ въ живота. За него нѣма лоши хора. Той познава хората, разбира ги и се съобразява съ тѣхния характеръ.

„Азъ съмъ истинната лоза, а вие — пръчкитѣ“. Христосъ казва за себе си, че е истин-

ната лоза, на която хората трѣбва да бждатъ пръчки, способни да се развиватъ и даватъ плодъ. Съ други думи казано: Хората трѣбва да учатъ, да познаватъ волята Божия и да иматъ готовностъ да я вършатъ. Само при това положение животътъ имъ ще се развива правилно и на земята, и на небето.

„Азъ съмъ истинната лоза“.

*

8. Съборна беседа, държана на
30 августъ, 1936 г. 5 ч. с.
София. — Изгрѣвъ.

ЗА СЛАВА БОЖИЯ.

„Това рече и подиръ туй казва имъ: Лазаръ, нашиятъ приятель, заспа; но да ида да го събудя“ *).

„Да ида да го събудя“. Съвременнитъ хора ще кажатъ, че Лазаръ умрѣлъ, т. е. дошълъ до края на живота си, а не е заспалъ. Думата „край“ се разбира различно. Краятъ показва, какво е било началото. По края се сѣди за началото на нѣщата, което показва, че между началото и края съществува известна връзка.

Христосъ казва: „Да ида да го събудя“. Защо и кога заспива човѣкъ? — Когато се умори. Значи, следъ всѣка умора, човѣкъ търси начинъ да си почине. Въ това отношение сънятъ представя почивка.

Като слушатъ да се говори за възкресението на Лазара, мнозина се запитватъ, какво общо има между тѣхъ и заспалия преди две хиляди години Лазаръ? Общото се заключава въ това, че у всѣки човѣкъ има по единъ заспалъ Лазаръ, който очаква да дойде Христосъ при него да го събуди. Всѣки човѣкъ има и по две сестри въ себе си — Марта и Мария. Казва се въ Евангелието, че Исусъ обичалъ Марта, и сестра ѝ Мария, и Лазара. Марта се

*) Иоана 11 : 11.

мълвѣше и суетѣше за външни работи и бѣше недоволна отъ сестра си, че не ѝ помага. Но Христосъ ѝ каза, че се суети за непотрѣбни нѣща, а Мария избра добрата частъ. Значи, Марта представя физическата, материалната страна на човѣка, а Мария — духовната страна.

И тѣй, въ човѣка има три съзнания, т. е. три страни на съзнанието: първата е заинтересувана отъ физическата, отъ материалната страна на живота. Втората е заинтересувана отъ духовната страна на живота, а третата представя заспалия човѣкъ, който отъ нищо не се интересува. Той очаква да дойде при него Исусъ, да го събуди, и следъ това да се прояви истинскиятъ му животъ. За възрастния е важно онова, въ което той живѣе. За детето е важно, колко ще израсте. Нѣкои деца се мърятъ всѣки день. Като станатъ сутринъ, дойдатъ до стената, изправятъ се добре и турятъ чъртичка на стената, доде достигатъ на височина. На другия день пакъ се мърятъ, пакъ поставятъ чъртичка на стената. Така се мърятъ день следъ день и се радватъ, когато забележатъ, че сѣ израсли малко. Каква връзка съществува между височината на човѣка и неговия вътрешенъ стремежъ? Между височината на човѣка и неговия вътрешенъ стремежъ има известна връзка. Не е все едно, дали човѣкъ ще расте или ще остане малко дете. Човѣкъ трѣбва да има известна височина, отъ която да расте нагоре.

Животътъ има своя вътрешна страна,

която трѣбва да се изучава. Съвременнитѣ хора се спиратъ върху маловажни нѣща въ живота, а важнитѣ пренебрегватъ. Маловажнитѣ нѣща спѣватъ хората, но въпрѣки това тѣ се занимаватъ съ тѣхъ. Запримѣрь, нѣкои учени изучаватъ бързината, съ която се движатъ атомитѣ, йонитѣ, безъ да намиратъ нѣкакво приложение на това знание въ практическия животъ на човѣка. Всѣко нѣщо е важно за човѣка дотолкова, доколкото има отношение къмъ неговия животъ. Запримѣрь, вие се интересувате отъ единъ добъръ и отъ единъ лошъ човѣкъ дотолкова, доколкото тѣ иматъ отношение къмъ васъ.

Следователно, когато говорите добре или зле за нѣкой човѣкъ, вие подхранвате злото и доброто, както въ самия човѣкъ, така и въ себе си. Сжщевременно, това показва, че вие обичате и добрия, и лошия човѣкъ. Иначе, не бихте говорили за тѣхъ. Тѣй щото, като знаете това, не трѣбва да говорите за злото, за да не го подхранвате. Когато пъкъ правите добро, или говорите добре за хората, вие подхранвате доброто въ себе си. Вие трѣбва да знаете, че живѣете въ свѣтъ, дето има и добри, и лоши сжщества, които ви влияятъ. Тѣ познаватъ и добритѣ, и лошитѣ странн на човѣка. Тѣ познаватъ неговитѣ добродетели, но познаватъ и неговитѣ недостатъци, неговитѣ слаби страни. За да познае човѣкъ своитѣ добри и лоши страни, невидимиятъ свѣтъ го поставя на изпитъ. Като дойдатъ на земята, хората се виждатъ предъ изпитания, сами да се

разоератъ, какви добродетели и какви слабости иматъ. Никой не може да избегне изпитанията въ живота. И светията е поставенъ предъ изпитания. Когато Христосъ слѣзе на земята, и Той не избегна изпитанията.

„Да ида да го събудя“. Добре е нѣкога да събудишъ човѣка; добре е нѣкога да го оставишъ да спи. Като чу Исусъ за Лазара, рече: „Тази болестъ не е на смъртъ, но за слава Божия, да се прослави Синъ Божий чрезъ нея“. Следователно, когато нѣкой се оплаква, че има страдания, че боледува, казваме: Всичко, което става, е за слава Божия. Боли те око — за слава Божия. Боли те ухо — за слава Божия. Боли те кракъ — за слава Божия. Боли те коремъ — за слава Божия. Боли те глава — за слава Божия. Какво се разбира подъ думитѣ, че всичко, което става, е все за слава Божия? — Какъ е възможно човѣкъ да боледува, и болестъта му да бжде за слава Божия? — Следъ всѣка болестъ, следъ всѣко страдание и изпитание, човѣкъ придобива известна опитностъ, която го повдига. Колкото по-тежка е била болестъта, презъ която човѣкъ е миналъ, толкова по-силенъ е станалъ той. Колкото по-голѣми сж били изпитанията и страданията му, толкова по-голѣма сила е придобилъ. Голѣмитѣ изпитания носятъ голѣми придобивки; малкитѣ изпитания — малки придобивки. Следователно, всички болести, всички мъчнотии, изпитания и страдания, които човѣкъ преживява, безъ да изгуби живота си, сж за слава Божия, защото

носятъ съ себе си велики опитности, велики блага и придобивки.

Този законъ се провѣрѣва навсѣкжде въ природата. Джбътъ, запримѣрь, е станалъ голѣмо, силно дърво, защото е миналъ презъ голѣми бури и вѣтрове, презъ голѣми стихии. Малкитѣ растения и тревички сѣ слаби, защото не сѣ минали презъ голѣми изпитания. Природата постепенно ги излага на голѣми изпитания, за да уякнатъ, да се калятъ, да станатъ голѣми, силни. Като знаете този законъ, вие разбирате, че не можете да бъдете силни, щастливи, докато не минете презъ голѣми изпитания. При това, човѣкъ не може да бжде щастливъ, докато всички хора не станатъ щастливи. Щастието е достояние на всички хора, на всички живи същества. Какъ ще бъдете щастливи, когато виждате на пѣтя си смачканъ стрѣкъ, или премазано животно? Когато се стреми къмъ щастие, едновременно съ това човѣкъ трѣбва да се моли за щастieto и на своитѣ ближни. Това значи да обичате ближнитѣ си. Като желаете, както своето щастие, така и щастieto и доброто на хората, вие изявявате любовта си къмъ тѣхъ. Докато не обичате хората, вие не можете да бъдете добри, не можете да бъдете щастливи.

Сегашнитѣ хора обичатъ главно ближнитѣ си: мжжътъ, жената и децата си. Отъ това зависи тѣхното частично щастие. Колкото по-малко хора обичате, толкова по-малко щастие ще имате. Щастieto на хората е въ зависимостъ отъ любовта имъ. Ако обичате много

хора, голѣмо щастие ще имате. Сжщиятъ законъ се отнася и до умразата. Малко мразите, малко нещастия ще ви сполетяватъ. Много мразите, много нещастия ще ви сполетяватъ. Любовта подхранва доброто у човѣка, а умразата — злото. Обичайте, за да се ползвате отъ плодоветѣ на доброто. Пазете се отъ умразата, за да не изпитвате горчивитѣ плодове на злото. При умразата вие плащате, а другитѣ ядатъ и пиятъ. Когато се натѣкватъ на злото въ свѣта, хората казватъ, че това е кармата имъ, това е лошата имъ сѣдба, която не могатъ да избегнатъ. Какво представя кармата на човѣка? — Кармата е бомба, заровена въ земята, която тѣ разравятъ и започватъ да изследватъ. Бутнатъ ли я не на мѣсто, или изпуснатъ ли я на земята, тя веднага експлодира. Дойдете ли до нѣкоя бомба, вие трѣбва да бъдете внимателни, да я заобиколите, да не я пипате. Много бомби има човѣкъ въ себе си, които не трѣбва да пипа. Докато не ги пипа, той е добре. Пипне ли ги, кармата се проявява. И грѣшниятъ, и праведниятъ иматъ бомби въ себе си. Разликата иежду тѣхъ се заключава въ това, че грѣшниятъ постоянно пипа своитѣ бомби, а праведниятъ ги заобикаля.

Сега, за да се справите съ кармата си, вие трѣбва да желаете доброто, щастieto на всички хора. По този начинъ вие повдигате себе си, а сжщевременно помагате на ближнитѣ си, както и на цѣлото човѣчество. Това значи да изпълни човѣкъ волята Божия. Сле-

дователно, когато нѣкой прави добро на своя ближень, той има предъ видъ да изпълни волята Божия. Щомъ изпълни волята Божия, и той се радва, и ближниятъ му се радва. Когато изпълнява волята Божия, човѣкъ е радостенъ и доволенъ отъ себе си. Престане ли да изпълнява волята Божия, и радостта му изчезва. Тѣй щото, когато говоришъ нѣщо на човѣка, говори му това, което е въ връзка съ волята Божия. Дали му говоришъ добре или зле, щомъ е въ съгласие съ волята Божия, то е на мѣсто. Волята Божия се заключава въ всѣко нѣщо, което дава потикъ на човѣка, което повдига и осмисля неговия животъ.

Ако искате да прогресирате, изпълнявайте волята Божия, а не своята воля. Който мисли само за себе си, той не може да прогресира. Истинскиятъ прогресъ на човѣка се обусловя отъ любовта му къмъ всички хора, къмъ всички живи същества. Любовта на човѣка къмъ себе си е най-малката любовъ. Любовта на човѣка къмъ Бога е най-големата любовъ, която осмисля живота. Човѣкъ се движи между тѣзи два полюса на любовта. Той започва отъ себе си, върви къмъ ближния си, докато единъ день достигне до Бога. Който иска да бжде силенъ, щастливъ, той трѣбва да обича Бога. Който иска да се освободи отъ нещастията, той трѣбва да обича себе си. Само онзи може да обича себе си, който се отличава съ голѣма разумность. Като не разбиратъ смисъла на живота, нѣкои казватъ, че обичатъ само се-

бе си — никой другъ не ги интересува и за никого не искатъ да знаятъ. Да се говори така, това значи да не разбира човѣкъ, какво представя самотията. Страшно нѣщо е самотията! Тя представя затворъ, въ който не прониква никакъвъ свѣтлинень лжчъ. Нѣма по-голѣмо нещастие за човѣка отъ самотията: да живѣе самъ, безъ хора около себе си, да не чуе две думи отъ своя ближень, да нѣма съ кого две думи да сподѣли. Уединень, усамотень, отдалечечъ отъ хората, това е криво разбрана самотия. Да се усамоти, да се отдалечи човѣкъ отъ хората, това значи да се откаже отъ злото въ тѣхъ и да заживѣе съ доброто, съ тѣхната любовъ. Това значи да се свърже човѣкъ съ Бога. А тѣй, да се отдалечи отъ хората, изобщо, това подразбира да остане той съ едно голо съзнание. Каква по-голѣма сиромашия отъ тази? Въ самотията нѣма никакво повдигане. Въ свързането съ Бога е смисълтъ на живота. Въ изпълнение на Божията воля е силата на човѣка.

И тѣй, избѣгвайте самотията за себе си, избѣгвайте и самотни хора. Самотень човѣкъ е онзи, който е осъденъ на смъртъ. Въ него нѣма никакво растене, никакъвъ прогресъ. Въ преносень смисълъ, самотень човѣкъ е старата баба или стариятъ дѣдо, които мислятъ само за себе си. Обаче, ако тѣ иматъ красива дъщеря, или младъ, левентъ синъ, тѣ не сж самотни. Всѣки ги посещава, всѣки търси тѣхното приятелство. Тѣ ставатъ ценни, както за себе си,

така и за своитѣ ближни. Защо хората се женятъ? — За да иматъ красиви дъщери и синове, да ги уважаватъ и почитатъ. Значи, старитѣ трѣбва да се женятъ, а младитѣ — да имъ помагатъ. Докато е младъ, човѣкъ не трѣбва да се жени, но да работи и да помага на старитѣ. Щомъ остарѣе, тогава да се жени. Съ други думи казано: Докато е ситъ, човѣкъ не трѣбва да яде, да не преяжда. Тогава той е младъ и може да работи. Като огладнѣе, той става старъ и отново трѣбва да яде, за да се насити, да се подмлади. Младиятъ е ситъ; той трѣбва да работи. Стариятъ е гладенъ; той трѣбва да яде, но да не преяжда, и да е доволенъ отъ храната си.

„Да ида да го събудя“. Христосъ трѣбва да дойде на земята да събуди заспалия Лазаръ у хората. Тѣ спятъ сега и казватъ, че свѣтътъ е лошъ. Свѣтътъ не е лошъ, но той трѣбва да заспи и да чака Господъ да го събуди. Щомъ Господъ го събуди, ще му каже: Хайде, иди сега у дома си. Новото събуждане на свѣта подразбира новото възпитание. Имате едно желание, което не можете да постигнете. Благодарете на Бога, че не сте го постигнали. Оженили сте се — благодарете за това. Не можете да се ожените — пакъ благодарете. Осиромашали сте — благодарете на Бога. Разбогатѣли сте — пакъ благодарете. Благодарете за всичко, което става около васъ и съ васъ. Въ това се заключава новото възпитание. Благодарете и за злото, и за доброто. Като бла-

годарите за злото, Богъ ще го превърне на добро. Като благодарите за доброто, ще вкусите отъ неговитѣ плодове. Докато избѣгвате злото, вие сте на кривъ пътъ и сами създавате нещастията си. Ако искате да се справите съ злото, не бѣгайте отъ него, но благодарете на Бога, че ви е посетило. Щомъ благодарите за злото, Богъ веднага ще го превърне на добро. За всичко благодарете, но не външно, а вътрешно. Когато човѣкъ дойде до положение да благодари за всичко, което преживява, това показва, че той е събуденъ. Всѣка благодарностъ, отправена къмъ Бога, е свързване съ Него. Щомъ се свържете съ Бога, Той веднага ви се притича на помощъ. Ако ви е сполетѣло нѣкакво зло, Той го превръща на добро. Безъ благодарностъ къмъ Бога вие не можете да Му обърнете внимание, нищо не можете да придобие.

„Да ида да го събудя“. — Защо е заспалъ Лазаръ? — За слава Божия. Родилъ се е нѣкой човѣкъ — за слава Божия. Умрѣлъ е нѣкой — пакъ за слава Божия. Всичко е ставало и става за слава Божия, но не по буква, а по смисълъ. Хората се раждатъ и умиратъ все за слава Божия. Смъртта е минаване отъ едно състояние въ друго, отъ единъ свѣтъ въ другъ. Едни хора минаватъ отъ смъртъ въ животъ, а други — отъ животъ въ смъртъ. И които умиратъ, и които оживяватъ, всичко става за слава Божия. Като мислите така, вие лесно ще разрешите противоречията си, лесно ще се спра-

вите съ мъжнотията и страданията си. Не мислите ли така, вие никога нѣма да се освободите отъ мъжнотията и страданията. Мъжнотията могатъ да се премахнатъ, само когато се превърнатъ въ добро. Страданията могатъ да се намалатъ и изчезнатъ, само когато принесатъ своитѣ добри плодове. Вие трѣбва да бъдете учтиви, внимателни къмъ страданията си. Ако заболѣете, започнете любезно да се разговаряте съ болестта си, да благодарите, че ви е посетила. Като се отнесете съ нея учтиво, тя ще ви напусне. Болеститѣ не сж нищо друго, освенъ живи същества, които мъчатъ човѣка. Чрезъ болеститѣ хората се възпитаватъ. Когато човѣкъ се обърне къмъ Бога, съ молба да го освободи отъ тия същества, той получава отговоръ на молитвата си. Отговорътъ на молитвата е неговото оздравяване. Само Богъ е въ сила да заповѣдва и на добритѣ, и на злитѣ същества. Чрезъ тѣхъ хората се изпитватъ и възпитаватъ.

Срѣщате една млада мома, обичана отъ майка си, отъ баща си, но виждате, че тя е недоволна отъ положението си, иска да се ожени. Не се минава много време, тя намира единъ възлюбенъ, за когото се оженва. Тази мома се жени преждевременно. Какво става после? Указва се, че възлюбениятъ ѝ е ревнивъ и започва да я бие, че гледала други мъже. Тя е недоволна оплаква се отъ него. Защо я бие той? — Защото се е оженила преждевременно. Богъ не удобрява преждевременитѣ же-

нитби. Щомъ не ги удобрява, Той оставя лошитѣ духове да мъчатъ хората. Когато съзнаятъ погрѣшкитѣ си, когато съзнаятъ всичко, което преждевременно сж направили, тѣ се обръщатъ къмъ Бога, възстановяватъ връзката си съ Него. Това значи разрешаване, ликвидиране съ кармата. Да ликвидира човѣкъ съ кармата си, това подразбира да върши волята Божия.

„Да ида да го събудя“. Пожелайте и вие да дойде Исусъ при васъ, да събуди вашия заспалъ Лазаръ. Когато правите добро на нѣкого, вие събуждате този човѣкъ. Тогава ще дойде нѣкой при васъ и ще каже, както Мария каза на Исуса: „Господи, смърди вече, защото е четиридневенъ“. И четиридневенъ да е, дигнете камъка на гроба му и съ високъ гласъ извикайте: Лазаре, излѣзъ вѣнъ! Щомъ Лазаръ излѣзе отъ гроба, кажете му да отиде у дома си. Правете добро на ближнитѣ си, събуждайте ги и не се колебайте.

И тѣй, разумно използвайте живота, който ви е даденъ. — За кого? — Използвайте го за себе си, за ближнитѣ си и за Бога. Вършете волята Божия, както я разбирате съ ума, съ сърдцето, съ силата и съ душата си. При това положение, каквото и да ви се случи, кажете въ себе си: Всичко е за слава Божия. Докато съзнавате, че всичко, което става, е за слава Божия, работитѣ ви ще вървятъ добре. Това е истинското възпитание. Това значи да събуждате великото, красивото въ себе си и да вър-

вите напредъ. Ще дойде нѣкоя жена да се оплаква отъ мъжа си. — Това е за слава Божия. Мъжъ се оплаква отъ жена си. И това е за слава Божия. Нѣкой боледува — за слава Божия. Нѣкого уволнили отъ служба — за слава Божия. Всичко, което става въ свѣта, е все за слава Божия. Този е правиятъ пътъ на разсуждение.

Сега пакъ повтарямъ: Ако страдате, ще знаете, че страдате за слава Божия. Недоволни сте — за слава Божия. Не се разбирате помежду си — за слава Божия. Правите добро на нѣкого — за слава Божия. Всичко става за слава Божия. Мислете така, за да оправите работитѣ си. Този е правилниятъ методъ за възпитание на човѣка. Вънъ отъ този методъ всичко друго е посребряване или позлатяване. Посребрениятъ или позлатениятъ предметъ лесно се изтрива. Човѣкъ трѣбва да съзнава, че всичко е за слава Божия. Щомъ съзнае това, въ него се събужда Божественото начало. Той излиза отъ гроба и се връща въ своя домъ. Будни бждете и знайте, че всичко е за слава Божия.

„Да ида да събудя Лазара“. На васъ казвамъ: Оставете се въ ржцетѣ на Бога, да дойде Той при васъ и, по какъвто и да е начинъ, да събуди вашия заспалъ Лазаръ. По какъвъ начинъ ще стане събуждането, това е Негова работа. Не давайте съветъ на Бога, какъ да ви събужда. Както и да ви събуди, благодарете Му и кажете като Христа: „Благодаря Ти, Отче, че си ме послушалъ“. Каквото и да ви сполети,

добро или зло, знайте, че е за слава Божия и благодарете, че Господъ ви е послушалъ.

За слава Божия! Всичко, което става въ свѣта, е за слава Божия.

Размишление

*

9. Съборна беседа, държана
на 20 септемврий, 1936 г. 5 ч. с.
София. — Изгрѣвъ.

ДВЕТЪ ПОЛУШАРИЯ.

За какво трѣбва да се радва човѣкъ? Какъв трѣбва да бѣде неговиятъ стремежъ? Стремежитѣ на всички хора не сж еднакви. Младитѣ се стремятъ къмъ едно, възрастнитѣ — къмъ друго, а старитѣ — къмъ трето. Това показва, че стремежитѣ на хората сж разнообразни. Човѣкъ трѣбва да обръща внимание на своя стремежъ, защото той му дава потикъ, импулсъ въ живота. Какви сж стремежитѣ на другитѣ хора, това не трѣбва да го интересува. Това не може да го ползува. Всѣко сжщество трѣбва да изявява своя стремежъ по начинъ, какъвто му е свойственъ. — Какъв е стремежътъ на слънцето сутринъ? — Да изгрѣе, да освѣти и стопли цѣлата земя. — Какъв е стремежътъ на посѣтото семе? — Да покълне и да започне да расте.

Въ изгрѣването на слънцето се забелязватъ два важни момента: първиятъ моментъ е на 22 мартъ, когато слънцето минава въ северното полушарие. Вториятъ моментъ е на 22 септемврий, когато слънцето минава въ южното полушарие. Тѣзи два момента сж символи, които изразяватъ два вида течения на енергии. Енергиитѣ, които протичатъ въ северното полушарие, иматъ външенъ характеръ. Тѣ

Иоана, гл. 1.

символизиратъ мъжа. Подъ думата „мжжъ“ се разбира сжщество, което работи. Презъ това време мжжътъ си подготвя външни условия за работа. Когато слънцето влѣзе въ южното полушарие, което става отъ 22 септемврий нататъкъ, хората влизатъ въ друго течение на енергии, които съдържатъ въ себе си мекота. Това течение символизира жената. Тогава човѣкъ може да се уедини, да се състрѣдоточи. Отъ 22 мартъ нататъкъ въ северното полушарие днитѣ се увеличаватъ, растатъ, а нощитѣ се намаляватъ. Тогава има повече свѣтлина, защото истината се изявява навънъ. При тази свѣтлина човѣкъ вижда всичко и се намира предъ опасността да стане недоволенъ отъ това, което има. Отъ 22 септемврий нощитѣ въ северното полушарие се увеличаватъ, а днитѣ се намаляватъ. Тогава външната свѣтлина и топлина се намаляватъ, а вътрешната се увеличава.

Следователно, когато свѣтлината на мъжа се увеличава, тъмнината на жената се намалява. Когато свѣтлината на мъжа се намалява, тъмнината на жената се увеличава. Когато жената изпадне въ голѣма външна тъмнина, тя трѣбва да прояви своята вътрешна свѣтлина и топлина, т. е. да прояви своята доброта и своето благородство. Значи, когато нощитѣ ставатъ дълги, а днитѣ къси, жената проявява своята доброта и своето благородство.

Сега, като говоря за жената, азъ нѣмамъ предъ видъ външната форма жена, каквато я

виждате, но имамъ предъ видъ разумно същество, което може да роди нѣщо. Жена или мъжъ, това е същество, което ражда, както раждатъ земята и дърветата. Когато посадите нѣщо въ земята, следъ време отъ нея излиза малко растение, което се развива, става голѣмо дърво, способно да ражда, да дава плодове. Човѣкъ, билъ той мъжъ или жена, трѣбва да мисли, да ражда такива идеи, които могатъ да повдигнатъ не само него, но и ближнитѣ му. Иначе, човѣкъ не може да оправдае своето съществуване на земята. Човѣкъ е дошълъ на земята да ражда добри плодове, които се виждатъ въ неговитѣ сладки думи, въ неговитѣ свѣтли мисли и възвишени чувства. Това означава човѣкъ, отъ когото може да се очаква нѣщо. Какво очаквате отъ едно дърво? — Плодове. Ако дървото не дава плодове, то е безпредметно за васъ. Благото на човѣка седи въ неговия езикъ, който изказва мислитѣ и чувствата му. Благото на дървото седи въ неговитѣ плодове. Докато дървото има листа и цвѣтове, вие разчитате на него. Щомъ окапятъ листата му, вие не разчитате вече на него. Обаче, това е времененъ процесъ. Утре дървото ще се облѣче въ листа и цвѣтове, и вие ще очаквате отъ него нови плодове.

Човѣкъ трѣбва да изучава законитѣ на свѣтлината и топлината. Свѣтлината се проявява чрезъ човѣшкия умъ, а топлината — чрезъ човѣшкото сърдце. Свѣтлината е въ връзка съ

мъдростта, а топлината — съ любовта. Сегашнитѣ хора се страхуватъ да говорятъ за любовта. — Защо? — Защото днешното разбиране на любовта е толкова изопачено, че всѣки се страхува да не бѣде излъганъ. Когато нѣкой говори за любовъ, той има предъ видъ да вземе нѣщо. Запримѣрь, срѣщате една млада, красива мома. Тя е весела, разговоря се свободно, отъ никого не се страхува. Щомъ нѣкой момъкъ ѝ каже, че я обича, тя веднага става мълчалива, замислена и казва: Тази работа е сериозна. Щомъ момъкътъ каже на момата, че я обича, любовта го напуща. Това значи да кажешъ на човѣка, че го обичашъ. Кажешъ ли на момата, че я обичашъ, тя млъква и изгубва свободата си. Тя става сериозна, започва да избѣгва момъка и се съмнява въ любовта му. Човѣкъ обича, докато мълчи, докато не говори за любовта си. Почне ли много да говори за любовта си, той се намира въ края на своята любовъ. Нѣкой казва на едного: Знаешъ ли, че едно време те обичахъ? Другъ пъкъ казва: Азъ ще те обичамъ. Трети казва: Азъ те обичамъ. Споредъ мене, любовта не може да има минало и бѣдеще. Тя съществува въ настоящето. Това значи: любовта се проявява всѣки моментъ.

Какъ можете да докажете на човѣка, че го обичате? Какъвъ е изразътъ на любовта? Когато сте влѣзли въ северното полушарие, т. е. когато искате да изразите любовъ къмъ мъжа, ще му дадете свѣтлина и знание. Когато сте влѣзли въ

южното полушарие, т. е. когато искате да изразите любовъ къмъ жената, ще ѝ дадете топлина, ще я поканите на угощение, ще ѝ дадете поклонъ. Следователно, външниятъ начинъ за изразяване на любовта е чрезъ свѣтлина и знание; вътрешниятъ начинъ е чрезъ топлина и добъръ приемъ. Външниятъ изразъ на любовта представя лѣтото на живота, когато външната свѣтлина е голѣма. Тогава днитѣ сж дълги, а нощитѣ — къси. На тази свѣтлина хората учатъ и добиватъ знания. Вътрешниятъ изразъ на любовта представя зимата на живота, когато всичко е покрито съ снѣгъ. Вънъ се чуватъ виелици и вѣтрове. Днитѣ се скъсяватъ, а нощитѣ — продължаватъ. Тогава хората влизатъ въ домоветѣ си, запалватъ печки, отварятъ лампи и при тази приятна топлина и свѣтлина започватъ да четатъ и да размишляватъ. Тѣ се съсредоточватъ въ себе си, понеже нѣма външна свѣтлина, която да ги разсѣйва. Като имъ дойде нѣкой гостъ, тѣ го канятъ, и съ него заедно започватъ да четатъ и сърдечно се разговарятъ.

Съвременнитѣ хора трѣбва да изучаватъ дветѣ страни на любовта — външната или мъжка, която е свързана съ свѣтлината, и вътрешната или женска, свързана съ топлината. По този начинъ тѣ ще разбератъ, защо съществуватъ противоречия въ живота. Който иска да изучава мъдростта, да придобива свѣтлина и знание, той трѣбва да търси външни благоприятни условия. Който иска да изучава лю-

бовта, да придобива топлина и мекота, той трѣбва да се излага на външни неблагоприятни условия, на голѣми бури и страдания. Който търси любовта, той трѣбва да има здравъ гръбнакъ, да издържа. Мъжътъ е силенъ отвънъ, а жената — отвътре. Като знаете това, лесно можете да си обясните, защо хората се търсятъ едни други. Любовта носи топлина, а мъдростта — свѣтлина. Който има свѣтлина въ себе си, той търси човѣкъ, у когото има топлина. И обратно: Който има топлина въ себе си, той търси човѣкъ, у когото има свѣтлина. Това е необходимо, защото свѣтлината не може да се разбере безъ топлина, нито топлината — безъ свѣтлина.

Хората страдатъ, защото искатъ да бъдатъ щастливи едновременно и отвънъ, и отвътре. Това е възможно само при условия земята да се освѣтява отвсѣкъде еднакво. Понеже земята е валчеста, невъзможно е и дветѣ ѝ половини да се освѣтяватъ едновременно. Когато на едната половина на земята е день, на другата половина е нощъ. Тази е причината за недоволството на хората. Мъжетѣ сж недоволни отъ положението си, искатъ да иматъ благата на женитѣ. И женитѣ сж недоволни отъ положението си, искатъ да иматъ благата на мъжетѣ. Нито едното е възможно, нито другото. — Защо? — Защото и мъжътъ, и жената по неправиленъ начинъ търсятъ онова, което имъ липсва. Тѣ трѣбва да се въоръжатъ съ търпение, докато земята се обърне и по есте-

ственъ начинъ донесе онова, което имъ липсва. Добре е човѣкъ да лети съ аеропланъ изъ пространството, да се прехвърля ту въ едната ту въ другата половина на земята, но днесъ нѣма условия за това. Докато дойдатъ тѣзи условия, човѣкъ трѣбва да прилага търпението да дочака времето, когато земята се завърти около осъта си и около слънцето, за да придобие това, което му е нужно. Жената трѣбва да отиде при мъжа — той е нейниятъ път; мъжътъ пъкъ трѣбва да отиде при жената. Когато слънцето отива къмъ северъ, т. е. когато на северния полюсъ има день, днитѣ растатъ, а нощитѣ се смалаватъ. Тогава трѣбва да се работи навънъ, да се сѣе. Когато слънцето отива къмъ югъ, т. е. южниятъ полюсъ е огрѣнъ, днитѣ въ северното полушарие се намалаватъ, а нощитѣ растатъ. Тогава се работи отвътре; тогава плодоветѣ се прибиратъ. Съ други думи казано: Когато умътъ на човѣка се развива, има едно състояние; когато сърдцето се развива, има друго състояние,

Това сж знания, които трѣбва да приложите въ живота си, ако искате да го осмислите. Когато казвамъ, че човѣкъ трѣбва да обича всички хора, азъ имамъ предъ видъ единството въ природата. Въ природата сществува само една жена и единъ мъжъ. Вие виждате много мъже и жени, но въ сщностъ тѣ представятъ една жена и единъ мъжъ въ много форми. Когато човѣкъ разглежда нѣщата по този начинъ, той не може да извърши никакво

престѣпление. Обаче, когато мъжътъ се хване само за едно клонче или за едно листо на дървото, наречено „единство въ природата“, той започва да вижда около себе си много жени. Сжщото може да се каже и за жената. Докато мъжътъ вижда много жени въ свѣта, а жената — много мъже, престѣпления всѣкога ще сществуваатъ. Заблудението седи въ това, че като се оглежда въ огледало, човѣкъ вижда единъ образъ и мисли, че вижда другъ човѣкъ. — Не, това е той самъ. Многого мъже и жени не сж нищо друго, освенъ отражения на единствения мъжъ и на единствената жена, които сществуваатъ въ природата като реалностъ. Мъжътъ се оплаква отъ жена си, че го разлюбила. И жената се оплаква, че мъжътъ ѝ я разлюбилъ. Това е друго заблудение. Невъзможно е човѣкъ самъ себе си да разлюби. Всичко може да стане, но човѣкъ човѣка не може да разлюби. Да те разлюби нѣкой, това значи да се разруши цѣлото Битие. Невъзможно е човѣкъ да разлюби прѣста си и да почне да го рѣже на малки парченца. Прѣстътъ, това си ти самъ; това е частъ отъ тебе, която има право да сществува, както и ти сществувашъ.

И тѣй, приемоте новитѣ разбирания и откажете се отъ ученията на падналитѣ ангели. Тѣ донесоха кривитѣ учения на земята, подъ чистото влияние хората се намиратъ и до днесъ. Мъжътъ пази жена си да не му изневѣри. Жената пази мъжа си да не ѝ изневѣри. Бащата пази сина си, майката — дъщеря

си. Какъ ще се пазят хората, когато спятъ? Предайте възлюбения си въ ржцетъ на Господа, съ молба Той да го пази и да прави съ него, каквото иска. Единъ е Богъ. На Него само можете да уповавате.

Сегашнитъ хора страдатъ, защото не имъ се дава съответно мѣсто. Кое мѣсто търсятъ? Тѣ търсятъ първо мѣсто. Въ свѣта има само едно първо мѣсто, което принадлежи на Господа. Останалитъ мѣста сж за хората. Не се стремете да сѣдате на първо мѣсто. Който търси първо мѣсто, той ще носи голѣми отговорности. Никой човѣкъ, никое сщество не е за първо мѣсто. Който търси първо мѣсто, той се е заблудилъ. Първото мѣсто е свързано съ голѣми отговорности. Следователно, ще знаете, че законъ за единство сществува навсѣкжде въ природата: едно първо мѣсто, единъ мжжъ, една жена, единъ баща, една майка, едно дете — всичко въ свѣта сществува по едно, а многото сж негови отражения.

Какъ трѣбва да живѣятъ хората, за да дойдатъ до това единство? Много просто! Когато срещнете, ще го считате вашъ ближень. И каквото прави ближниятъ ви, ще считате, че е добро. Докато жената мисли, че мжжтъ ѝ може да я владѣе, тя е на кривъ пжтъ. И ако мжжтъ мисли сщщото за жена си, и той е на кривъ пжтъ. Това сж заблуждения, отъ които тѣ трѣбва да се освободятъ. Жената трѣбва да благодари на мжжа си, че той носи свѣтлина. Мжжтъ трѣбва да благодари на жена

си, че тя носи топлина. Какво правятъ съвременнитъ мжже и жени? Когато жената получи свѣтлина отъ мжжа си, който е просвѣтенъ, тя започва да вижда погрѣшкитъ му и го сжди. Като види това, мжжтъ постепенно затваря ключоветъ на свѣтлината, и жената остава въ тъмнина. Тогава тя започва да търси мжжа си и да плаче за него. Щомъ го търси, тя е въ тъмнина. Щомъ вижда погрѣшкитъ му и го сжди, тя е въ свѣтлина. Това сж криви разбирания въ живота. Когато обичате мжжа си и живѣете съ него, ползвайте се отъ свѣтлината му и никакви бележки не му правете. Какъ билъ облѣченъ, кжде поглеждалъ, какво говорилъ — нито дума по това. Оставете го свободно да се проявява, както знае и както разбира. Изобщо, считайте, че всичко, каквото ближниятъ ви прави, е добро. За да постѣпвате така, отъ васъ се иска търпение.

Какво нѣщо е търпението? Отъ какво се обуславя то? За да има търпение, човѣкъ трѣбва да е дошълъ до вътрешно разбиране на живота. Това разбиране се придобива тогава, когато въ всичко и навсѣкжде човѣкъ вижда Бога. Той се е скрилъ въ всички нѣща, но вие трѣбва да Го намѣрите. Така скритъ, отъ никого незабелязанъ, Той следи хората, провѣрява ги, кой докжде е достигналъ въ областъта на знанието, на любовта. Като знаете, че Богъ е навсѣкжде, не правете разлика между хората, да считате, че едни сж високо издигнати, а други — неразвити. Считайте, че и най-слабо

развититѣ хора иматъ условия да растатъ. Тѣ сж въ положението на малки деца, които могатъ да се развиватъ. Изкуство е за човѣка въ злото да вижда доброто, въ тъмнината — да вижда свѣтлината, въ смъртта — да вижда живота; въ сиромашията — да живѣе като богатъ; въ невежеството — да вижда смисъла на живота. Това всѣки човѣкъ може да постигне. Това изисква новата култура отъ всички хора. Който не разбира нѣщата така, той ще остане въ сегашното си положение.

Въ свѣта ставатъ войни, раздори и крамоли. Въ който домъ влѣзете, навсѣкжде недоразумения, спорове и страдания. Едни се женятъ, други се развеждатъ. Всички търсятъ щастие, но това щастие трае само день и половина. Всички плачатъ за изгубеното щастие. Жената плаче, че мъжътъ ѝ не се връща въ дома си. — Нѣма защо да плаче. Следъ шесть месеца той ще се върне, както слънцето се връща. Мъжътъ владѣе северното полушарие. И мъжътъ не трѣбва да съжالياва, че жена му не се връща въ къщи. И тя ще се върне следъ шесть месеца, както слънцето се връща отъ северното полушарие и отива въ южното. Жената владѣе южното полушарие. Когато мъжътъ и жената се върнатъ въ своето полушарие, Господъ ще посети дома имъ. Ето защо, всѣки трѣбва да очаква времето, когато слънцето ще влѣзе въ неговия свѣтъ и ще му донесе необходимото благо. Понѣкога мъжътъ воюва съ жена си, иска да я владѣе. Може

ли северното полушарие да владѣе южното? Понѣкога жената иска да владѣе мъжа. Може ли южното полушарие да владѣе северното? Нито северното полушарие може да владѣе южното, нито южното — северното. Не се стремете да се завладявате едни други. Благото иде отъ Бога, а не отъ жената или отъ мъжа. Всѣки трѣбва да бжде на своето мѣсто и тамъ да очаква благото, което му се пада.

Следователно, не е въпросъ за завладяване на нѣщата, но за тѣхното разбиране. Споредъ новото разбиране на нѣщата, вне трѣбва да знаете следното: Мъжътъ може да люби Бога само чрезъ жената. Жената може да люби Бога само чрезъ мъжа. Майката може да люби Бога само чрезъ детето. Детето може да люби Бога само чрезъ майката. Учителътъ може да люби Бога само чрезъ ученицитѣ. Ученицитѣ могатъ да любятъ Бога само чрезъ учителя. Това сж отношения, закони, които никой не може да измѣни. Никакви педагогически правила не могатъ да заставятъ детето да люби Бога. Чрезъ майката, обаче, то може да люби Бога. Дете, което чрезъ майка си люби Бога, лесно може да се възпитава. Не може ли чрезъ майка си да люби Бога, това дете не се подава на никакво възпитание. Всѣко дете, което обича майка си, може да стане гениално. Не обича ли майка си, нищо не може да излѣзе отъ него. Ако не се обичате едни други, и отъ васъ нищо не може да излѣзе. Който обича хората, който обича всички сжщества,

той люби Бога, и отъ него човѣкъ ще излѣзе.

Сега, желая ви да бждете на мѣстата си, за да получите на време благо, което очаквате. Пригответе се за това благо, че като дойде, да го възприемете и да живѣте съобразно законитѣ на свѣтлината и топлината.

Желая ви да се изслушвате и да се разговаряте съ любовь. Спазвайте законитѣ на свѣтлината и топлината, за да не съжालавате нѣкога, че при най-голѣмото изобилие сте били въ лишения, и при най-голѣмото благо сте били нещастни. Мжчно е да изпълни човѣкъ изискванията на любовта, но мжчнитѣ нѣща сж красиви.

Желая ви да дойдете до новитѣ разбирания, да си служите съ езика на свѣтлината и топлината. Когато придобиете този езикъ, когато придобиете знанието и любовта, всички ще ви очакватъ съ нетърпение, съ думитѣ: „Добре дошли!“

Желая ви чрезъ любовта да преодолеете всички мжчноти, а чрезъ знанието — да махнете всички прѣчки.

Защо ставатъ войни въ свѣта? Защо се явяватъ спорове, недоразумения и крамоли между хората? — Защото мжжътъ се проявява сега. Слънцето отива въ северното полушарие, дето работитѣ се уреждатъ. Щомъ пролѣтѣта похлопа на вратата, мжжътъ впрѣга ралото и отива на нивата. Цѣлъ день оре, работва земята. Каква по-голѣма война отъ тази? Всички червен се разбѣгватъ. Мжжкитѣ

принципъ продължава шесть месеца и като свърши работата си, женскитѣ принципъ ще дойде. Значи, царството на мжжа трае шесть месеца, шесть седмици, шесть дня, шесть часа, шесть минути. Имайте търпение да дочакате това време. Шестъ минути представятъ единъ мигъ. Ако имате търпение, всичко ще се свърши въ единъ мигъ. Ако нѣмате търпение, нѣщата ще продължатъ шесть месеца.

„Въ Божията Любовь е благо на човѣка“.

10. Съборна беседа, държана
на 22 септемврий, 1936 г. 5 ч. с.
София. — Изгрѣвъ.

СЪДЪРЖАНИЕ

	Стр.
1. Да имъ дамъ животъ	3
2. Вътрешна връзка	23
3. Външна и вътрешна любовъ	45
4. Основни чърти на новото	73
5. Проникване	98
6. Човѣшко и Божествено	133
7. Проявениятъ и Непроявениятъ . . .	151
8. Пятица на любовта	167
9. За слава Божия	184
10. Дветъ полушария	198